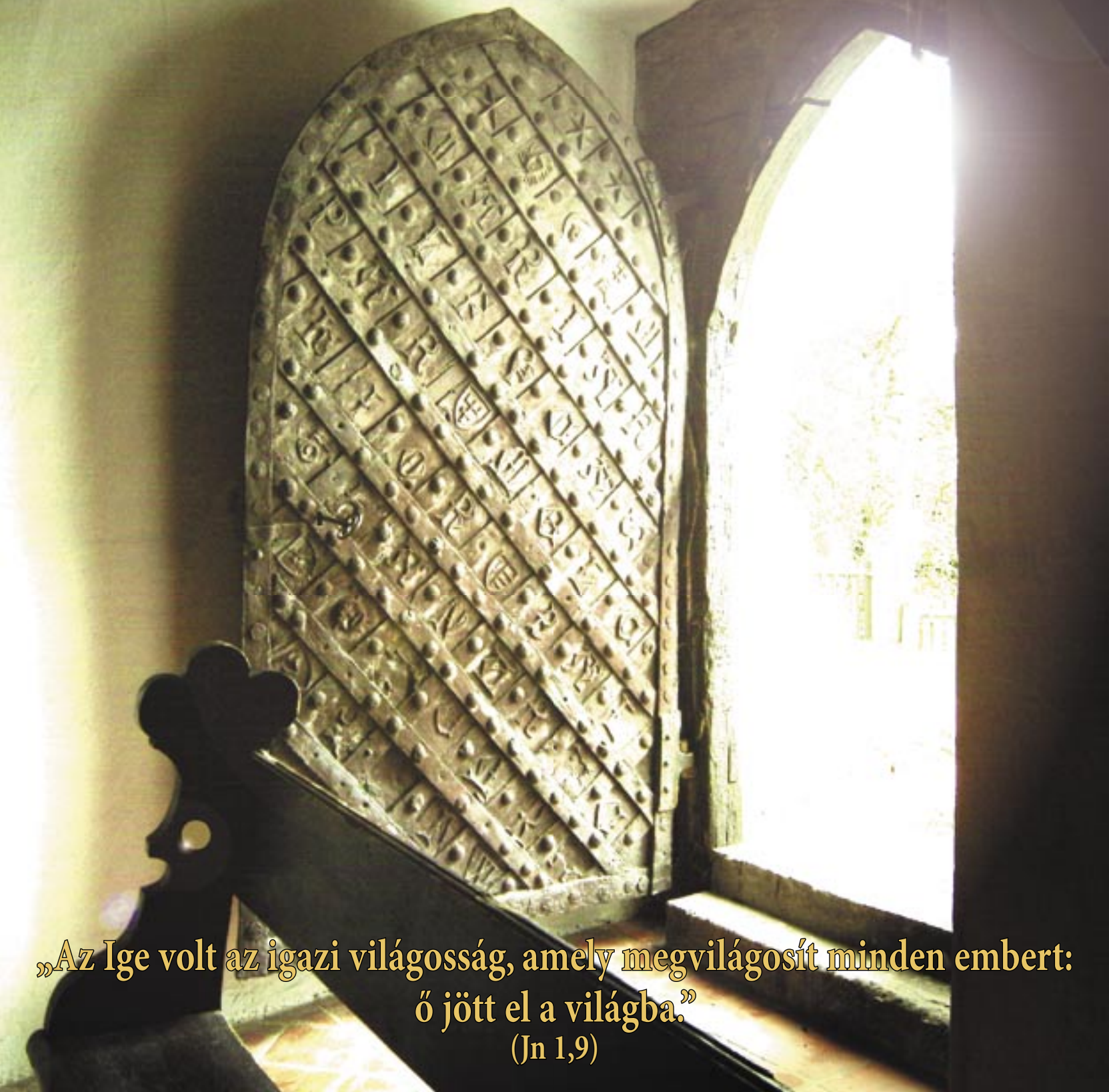

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LVIII. évf. 4. szám
2005. december

„Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert:
ő jött el a világba.”
(Jn 1,9)

Kedves Olvasó!

Advent ... rokona annak a gyönyörű gondolatnak, hogy „meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk”.

Gyermekkorunkban élünk így. Vágyakoztunk arra – ami biztosan megjött. Télen: az első hóesésre. És várákozásunk ettől semmivel sem volt kisebb, erőtlenebb. Ellenkezőleg: nincs nagyobb kaland, mint hazaérkezni, hazatalálni – beteljesíteni és fölfedezni azt, ami a miénk. És nincs gyengébb és „jogosabb” birtoklás se, mint szeretnünk azt, akit szeretünk és aki szeret minket. Csak a szeretetben, csak az ismerősben születhet valódi „meglepetés”, lehetséges végeérhetetlenül várákózunk és megérkezünk, szakadatlanul utazunk és szakadatlanul hazatalálunk.

Minden egyéb kaland, minden egyéb megismerés és minden egyéb várákozás véges és kérdéses. Így értem azt, hogy a karácsony a szeretet és ádvént, a várákozás megszentelése.

Az a gyerek, aki az első hóesésre vár – jól várákózik, s már várákozás is felér egy hosszú-hosszú hóeséssel. Az, aki szeretni tudja azt, ami az övé – szabad, és mentes a birtoklás minden görcsétől, kielégíthetetlen éhétől-szomjától. Aki pedig jól várákózik, az időből épp azt váltja meg, ami a leggépisebb és legelviselhetetlenebb: a hetek, órák, percek kattogó, szenttelen vonulását. Aki valóban tud várni, abban megszületik az a mélységes türelem, amely szépségében és jelentésében semmivel sem kevesebb annál, amire vár.”

(Pilinszky János: Hitünk titkairól.

Részlet. Új Ember, 1974. december 15.)

Ezekkel a gondolatokkal kívánunk Istentől megáldott békés karácsonyi ünnepelést!

a szerkesztőség

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
<i>Hála legyen az Istennek kimondhatatlan ajándékáért</i>	3
<i>Az én karácsonyom</i>	4
Abauji Egyházmegye	5
<i>Hálaadó istentisztelet Abaujkéren</i>	5
<i>Abaujszántói találkozás - „Nem tesz az Úr sem jót, sem rosszat.”</i>	6
<i>Felvidéki kirándulás</i>	7
<i>Tízéves az Encsi Református Gyülekezet Énekkara</i>	8
Borsod-Gömöri Egyházmegye	8
<i>Hálaadó istentisztelet Nemesbikken</i>	8
<i>Reformációs istentisztelet Miskolcon</i>	11
<i>Reformációs esték Aggteleken</i>	11
<i>Beszámoló a Miskolc-Avasi gyülekezet életéből</i>	12
Egervölgyi Egyházmegye	13
<i>Protestáns Napok Egerben</i>	13
<i>Adyra emlékeztek Érmindszenten</i>	14
<i>Egervölgyi egyházmegyei énnekari találkozó Mezőnagymihályon</i>	14
Zempléni Egyházmegye	15
<i>Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből</i>	15
<i>Segélykoncertek a családokért</i>	16
Intézményeink	17
<i>Új épülettel gazdagodott a Sárospataki Kollégium Általános Iskolája</i>	17
<i>Hírek a Sárospataki Kollégium Gimnáziuma életéből</i>	18
<i>Száz éve született Cs. Szabó László</i>	18
<i>Református örökségünk a 21. században</i>	19
<i>Beszámoló a Teológia új szakjáról</i>	20
<i>A Sárospataki Református Teológia Ünnepi Követői</i>	22
<i>Hálaadás a Lévy József Református Gimnázium felújításáért</i>	25
Fórum	26
<i>Gondolatok a MRE alkotmányának módosításáról</i>	26
<i>Profán apokalipszis</i>	27
<i>Képzeltbeli lelkipásztorok képzeltbeli naplói</i>	29
<i>Az igazat mondd, ne csak a valódit - Másképpen az egyházfenntartásról</i>	31
<i>Portré - Dr. Szathmáry Sándor „Aranygyűrűs teológiai doktor” díjas</i>	34
Misszió	37
<i>Missziói nap Sárospatakon</i>	37
<i>Tiszáninneni Református Nőszövetségi Konferencia</i>	38
<i>Hit és tudomány - A betlehemi csillag</i>	39
Gyerekekről és gyerekeknek	40
<i>Mese - Angyali ajándék</i>	40
<i>Gyerekszaj</i>	41
<i>Kitekintő - Jubileum a királyhágómelléki egyházkerületben</i>	42
Könyvajánló	44
Honlapajánló - www.reformatus-tiszaninnen.hu	46

Kedves Olvasó!

Lapunk előfizethető az alábbi elérhetőségeken:
3525 Miskolc, Kossuth u. 17.; Tel: 46-563-563;
srlszerk@freemail.hu

A címlapfotó: A rudabányai templom ajtaja
Levi Fotó, Sárospatak

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.
Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó
előzetes engedélyéhez kötött.

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella,
Egyházmegyei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés: Füst-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 400 Ft; **Eladási ár: 200 Ft**

„Hála legyen az Istennek kimondhatatlan ajándékáért.”

(2Korinthus 9:15)

KARÁCSONY. Minden évben ez az az ünnep, amikor az ajándékozásra jobban odafigyelünk. Az ajándékozás kétoldalú dolog. Egész életünket – nem csupán karácsonyunkat – nagyban meghatározza az adok és a kapok viszonya. Ennek a viszonyoknak tükrében nézzünk meg néhány eseményt.

Egy „Aranyág” című műsorban – ahol az emberek felajánlásaikkal próbálnak meg beteg gyerekeken segíteni – egy kislányra figyeltem fel. Ő is adományozni akart. Ott ült mellette egy férfi, aki-ről kiderült, hogy előző alkalommal ő segítette műszerekkel azt a kórházat, ahol ezt a kislányt kezelték. Adományozó és megajándékozott együtt örült a gyógyulásnak, annak, hogy van értelme adni, van értelme segíteni. Az, aki adott, még inkább megerősödött ebben, s aki kapott, ráébredt, hogy másnak is meg kell tapasztalni azt, amit ő megtapasztalt. Adok, mert felemelő élmény volt az önzetlen segítséget átélni. Mivel lehet ezt meghálálni? Csak azzal, hogy én is ugyanezt cselekszem. Ebből a kis epizódból azt szűrtem le, hogy az tud igazán adni, aki már maga is kapott. Akiben ott maradt egy életre a hála. Nem érdemeltem és adtak. Aki az önzetlen szeretettel még soha nem találkozott, annak élete tele van mindig elégedetlenséggel, méltatlankodással. Az a másét mindig többnek és jobban látja, mint amiben ő részesült. Pedig ő is kapott.

Adok, mert muszáj. Ez sem ismeretlen előttünk. Ő is adott, nekem is illik valamivel viszonzni. Ekkor odatesszük a patikamérlegre a kapott ajándékot, és pontosan megmérjük. Se több, se kevesebb nem lehet, csak annyi, amennyit a másiktól kaptam.

Adok, mert felkértek rá (pl. árvízkarosultak, katasztrófa sújtotta területek). Adok, mert mit mondanak? Mivel volt tele a média? Számtalan alkalommal találkoztak olyan „jótékony” adománycsomaggal, amelyben lejárt szavatosságú élelmiszerek voltak csomagolva. Lehetett olyannal is találkozni, amelyben divatját múlt, kopott és elhasznált cipőt és ruhát lehetett találni. Igazán „szívmelengető” élménye lehetett annak a szorult helyzetben lévőnek, aki ilyen ajándékot kapott. Érezne-e bárki is a megajándékozottak közül, hogy melegszívű, jó szándékú emberek küldik adományaikat, ők így akarják kifejezni együttérzésüket. „Amit szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük.” (Máté 7:12)

Adhatok a látszat kedvéért (pl. közösségi alkalomra). Én nem akarok kimaradni, mert mit mondanak. Van egy kis dióm, igaz, hogy avas. Van egy kis mákom, igaz, hogy a tavalyiból maradt, de oda jó

lesz az is. Látszatra mutatós, a gesztus nemes, csak az íze keserű.

Adok, hogy mindenki tudjon róla. Túllicitálva a másikat. Senki sincs ilyen nagyvonalú, mint ÉN. „Te pedig amikor adományt adsz, tudja a bal kezed, mit tesz a jobb.” (Máté 6:3)

AZ AJÁNDÉK ÖNMAGÁÉRT BESZÉL. Mindent elárul az adakozóról, hogy hogyan, milyen céllal, milyen szándékkal adott.

Illés, a legnagyobb éhség idején érkezik Sareptába, amikor egy özvegyvel és annak fiával találkozik. Mindketten halálukra készülnek már. Isten embere annyit kér az özvegytől, hogy maradék lisztjéből és olajából süssön egy kis lepényt, de először neki készítsen belőle, s csak utána maguknak. A halálra készült asszony és gyermeke mit tapasztal? Amíg az éhség tartott, VOLT ELÉG. Nem fogyott ki sem a liszt, sem az olaj. Mert a szívük kész volt odaadni mindent, amijük volt. Mit élnek át? A gondviselő szeretet csodáját. Mindent odaadtak, és megtartattak.

A szeretet ünnepére készülve gondoljuk át, milyen az Isten szerinti ajándék?

Amikor Isten ad, a fölöslegről ad? Jézus az Atyának egy fölösleges, rossz, tékozló gyermeke volt? Azért küldi el magától, mert már szeretne tőle megszabadulni, mert neki már nincs rá szüksége? Nem ez hangzik-e el az Atya szájából?: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm.” (Máté 3:17) Az Atyának Ő az egyetlen, a legföltettebb kincse, s elküldi, hogy váltságot szerezzen a világnak.

Amikor Isten ad, leértékelt, hibás „terméket” ad? „Tudván, hogy nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életmódokat, hanem drága véren, a HIBÁTLAN ÉS SZEPLŐTELEN BÁRÁNYNAK, Krisztusnak vérén.” (1Péter 1:18-19)

Kényszerű adományként adta Jézust? Ki kényszeríthette az Istent, hogy az Őt megtagadó embernek Szabadítót küldjön? Kötelessége volt ez az Istennek? Ki kérhetné számon? De Ő mégis teszi, mert a mégis, tudjuk, a KEGYELEM.

Isten letette ajándékát a földre. Aki ennek az ajándéknak a birtokába jut, megtapasztalja, hogy aki adta, az mindenét ideadta. „Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincsen változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása.” (Jakab 1:17)

Isten ajándékával boldog lehet a karácsonyunk. „Az ajándékozó bővelkedik, és aki mást felüdít, maga is felüdül.” (Példabeszédek 11:25)

Ráczi Ilona lelkipásztor
Parasznya

GYÖNYÖRKÖDÖM
A TE BESZÉDEBEN

Az én karácsonyom...

A karácsony fénytelenység, félelem, menekülés és bizonytalanság. Kétségbeesítő helyzet. A kocsmára zárva. Nincs hová küldeni minket és nincs hová menni. Szerezsek bort. Akárhonnan. Mások fát díszítenek, és ajándékot keresnek, én bolyongok a faluban és rémülten, kétségbeesetten félek. Nincs honnan bort szereznem. A kocsmára és a szokásos borkimérésen sincs nyitva, a kapu. Apámat nem érdekli, hogy mi van, ő bort akar. Így aztán kerget először engem, majd testvéremet, később együtt megyünk, és nem az angyalt és nem a kis Jézust várjuk, azt sem tudjuk, hogy van. Csak azt tudjuk, hogy nekünk szerezniük kell ezen az estén is italt. Az apámnak. Minket kiver: legyen hideg vagy sár, vagy este, és lóholnunk kell az üveggel, a pár forinttal, amit a kezünkbe ad. Rémülten tapasztalom: zárva. Zárva az, amitől bármit is remélhetek. Hazamegyek és mondom. 'Nem tudtam hozni, mert zárva van a kocsmára, meg a bolt is.' Anyám riadtan mondja: 'Persze hogy zárva van, hiszen karácsony van.' Apám dühödten ordít és elkerget minket. Őt nem érdekli, kérjünk valakitől. Anya azt mondja, ilyenkor nem lehet sehová bekopogtatni. De látjuk is. Hiába. A kapuk zárva vannak. Előkerül a nadrágszíj. Anya már kapja. Mí a testvéremmel menekülünk, még jó, hogy a kutyaól nagy, és ott Buksi mellett egy kis meleget kapunk. Anya nyöszörögve szól ki, hogy elaludt – mármint az apám. És akkor visszamehetünk. Elhatározom: ha következő évben jön a karácsony, már előre kerítek egy üveg bort. Meg is tettem. Akkor is így jártam. Az egy üveg nem volt elég. Kellott volna még.

Mikor nyolcadikos lettem, a tanár néni azt mondta, szeretné, ha gimnáziumban tanulnék, hiszen úgy látja, érdemes. Anyával is megbeszélte, én elmehettem. Félve és görcsösen, de az otthoni pokoltól megszabadulva boldog voltam. És abban az évben is jött a karácsony. A gyomrom reszketése, a hangok erőssége és a

félelem erősödött bennem, mikor a szobatársak várakozással emlegették a karácsonyt. Aztán életem első karácsony előtti templomi alkalmán ültem. Felhangzott az ének, és feltartóztathatatlanul sírni kezdtem belől. A karácsonyi történetben a kis Jézusnak hely kellett. Nem fogadták a szent családot. És énbelőlem feltört a sírás. Eszembe jutott Buksi melege, a hideg este, a kivertség, az egyedüllet minden félelme. Reszkettem és riadoztam. A többiek nevettek rajtam, hogy mennyire meghatódtam. Olyan jó volt, hogy tudtam: Jézus belát a szívembe. Félve és nyüszítve ültem, és beleborzongtam a karácsonyi történetbe. A templomból az internátusba menet örültem a melegnek, az otthonnak. A nyugalomnak, ami körülvett. Reggel karácsonyi zene és ének ébresztett. Megint átjárta lelkemet valami. Valami, amit ma sem értek. Szeretet, öröm... Az este gyújtott gyertyafénynél és közösen elmondott történetben úgy éreztem: számomra is van karácsony. A gyertyalángja nekem fénylett, és a szívemben valami tőlem elvehetetlen érzés volt. Természetesen ezen a karácsonyon is haza kellett mennem. Az üldöztetés, a menekülés már nem volt olyan nehéz: a gyertyalángnak, a karácsonyi templomi hangulatnak, az internátusi várakozásnak a különös érzése volt bennem. Nem bújtam már oda Buksihoz. Elmentem, mikor mennem kellett, de tudtam, hogy itál ma sem lesz, de már a templomig mentem, és bár zárva volt, tudtam, hogy bent lakik Az, Aki még nekem is elhozta, nem is karácsonykor, de azt az érzést, amit karácsonykor érez az ember.

Az én gyermekem majd a karjaim között fogja átélni és megérezni a karácsonyeste békességét. Sok idő kell még ahhoz, de amit érzésben kaptam, már nem lehet tőlem elrabolni. Amit sajnállok: hogy szüleim az érzés nélkül élnek, életük a karácsonyi üzenet nélkül fagyott, nyomorúságos. Még nincs erőm, hogy én gyújtsak tüzet. Talán valaha sikerülni fog: addig csak testvéremnek és magamnak mondom. A karácsony értünk is van.

ABAÚJJI
EGYHÁZMEGYE

„Örülök, ha ezt mondják nekem: Az Úr házába megyünk!” (Zsoltárok könyve 122, 1)

Amikor látunk egy idős embert, aki görnyed az esztendőök súlya alatt, az ő hosszú életpályájára gondolva tiszteletet érzünk, s ha ő felnyitja előttünk emlékeinek gazdag tárházát, milyen érdeklődéssel hallgatjuk őt. De igazából a legöregebb ember élete is milyen rövid egy vén tölgyfához képest. Mielőtt az idős ember szeméi megnyíltak volna, ez a fa már messze kiterjesztette zöldelő lombjait. Mennyi vihart élt már át, hány birodalom összeomlott azóta, hogy ez a vén tölgy egy kis makkocskában – mely neki bölcsője volt – szendergett! (Baksay Sándor nyomán) De ez a fa is milyen fiatal a mi templomunkhoz képest, amely immár közel 800 esztendő óta hirdeti Isten dicsőségét Abaújkér szívében.

A műemlék templom az 1200-as évek körül épült, amit bizonyít a déli külső falon talált románkori ajtókeret. A templomot a XV. században gótikus stílusban átépítették és csúcsíves ablakokkal látták el. A reformáció századában, a XVI. század közepén a templom a reformátusok használatába került, és tulajdonuk mind e mai napig. Érdekesség még a templom történetével kapcsolatban, hogy az 1857. évi tűzvészben leégett a templom, lepattozott belső vakolata alól egyik helyen kettős keresztű templom képe tűnt elő három nőalakkal együtt. A freskó még nincs feltárva. A templomot 1858-ban újjaépítették, berendezése is ebből az időből származik. Egyedülálló, hogy a szentély északi falában egy vasajtóval elzárt faliszekrényben látható nemes Kis Borbála – ovális keretben őrzött – port-

réja. Ő vizsolyi lakos volt, és egy 1874. augusztus 19-i tűzvészben gyermekével együtt annak áldozata lett. Édesanyja özv. Kis Józsefné, született Trócsányi Terézia adományt tett az egyház javára, melynek fejében azt kérte, hogy az ő halála után helyeztessék el a templomban gyermeke arcképe. Így került ide 1891-ben a kép, s itt vészelte át két világháború minden viharát. (Várady József nyomán)

2005. október 9-én délután 2 órakor az abaújkéri református műemlék templom felújításáért adtunk hálát gondviselő Istenünknek!

Isten Igéjét Csomós József püspök hirdette alkalmunkon a Magyarországi Református Egyház címerén található Róma 8, 31. alapján: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” Az Abaúji Református Egyházmegye nevében pedig Hegedűs István főjegyző úr köszöntötte az ünnepelő gyülekezetet.

Az abaújszántói gyülekezet kórusa a 42. 47. 84. és 105. zsoltár egy-egy versével bátorított, gazdagított bennünket. Ezután Trombitás Ernő gondok úrnak köszöntük meg minden eddigi szolgál-

latát egy jelképes ajándék átadásával a gyülekezet nevében, a bekeretezett képen felújított templomunk, alatta a meghívón is szereplő Ige található: „Örülök, ha ezt mondják nekem: Az Úr házába megyünk!” Majd a Boldogkőváraljai Leányegyházközség ajándékának átadására került sor: egy erdélyi fafaragó által készített gyönyörű perselyládát kapott ajándékba az abaújkéri gyülekezet ezen az alkalmon. Végül az istentisztelet után szeretetvendégségre került sor.

A jól ismert ének kezdő sorával tesszük bizonyosságot: „Az Úr csodásan működik...” Hiszen tudjuk azt, hogy csak az Ő segítségével valósulhatott meg templomunk külső és belső felújítása, valamint a tetőjavítás munkálatai. A kis létszámú gyülekezet valóban megtapasztalhatta, hogy egyházkerületünkön, patrónus családon, önkormányzaton, gyülekezeti tagok adományain, vállalkozók munkáján keresztül is megsegített minket az Úr! A 2004 novemberében kezdődő felújítás 2005 nyarára fejeződött be. Isten dicsőségére szépült meg templomunk!

P. T.

„Nem tesz az Úr sem jót, sem rosszat.”

Zofóniás 1,12

A nem gyümölcs alapú, fekete teákról mondják, hogy ha egy kicsit sokáig áznak, akkor már olyan anyagokat iszunk meg, amelyek más hatással bírnak a szervezetre. Ezért lesz a kellemes, élénkítő tea később például nyugtató, amelytől el is alszik az ember. A kellemetlen savas ízről még nem is beszéltem.

Ha a teával nem mindegy hogy bánunk, a borral sem. Külön szakma, hogy mikor kell azt lefejtetni. Nem túl későn, de nem túl korán. De sok elrontott bor van, mert nem ért hozzá a gazda.

Nem beszélek mellé. Zofóniás korának problémáinál járok. Amikor a nép olyaná lett, mint a seprűn tönkrement bor. Túl soká maradtak gondolataikkal magukra és megcsontosodtak gondolkozásukban. Jólétükben megfeledkeztek Istenről és egyszerűen leírták, mint aki nem oszt-nem szoroz, ezért nem is kell vele

számolni, mert ugyan nem árt, de nem is használ. Nekik hirdet ítéletet a próféta: Isten felkutatja őket – ezért mutatják Zofóniást a középkori ábrázolások lámpással – és megmutatja nekik hatalmát.

2005. november 20-án az abaujszántói templom találkozóhelylyé vált. Erdélyből látogattak meg bennünket a sülelmedi gyülekezet tagjai 36-an. Nálunk aludtak, megismerték a környék nevezetességeit. A találkozásnak, mint mindennek van története. Azzal a református világtalálkozóval kezdődik a történet, melynek keretében mi voltunk Nagyváradon egy busszal. A nap eseményeit végigéltük, aztán Hadadon – és mivel sokan voltunk – a környékbeli településeken szálltunk meg. A mi ifjaink ott maradtak egy hétig. Amikor hazahoztuk őket, néhányan velünk jöttek és ők maradtak nálunk. Azóta az elvetett mag kikelt, s a kapcsolat egyik eseménye volt a mostani találkozó Abaujszántón. „Rügyet fakaszt az ág” – énekeltük a temp-

lomban és közben arra az Úrra gondoltam, aki rejtve cselekszik. Akkor is, amikor mi erről semmit nem tudunk, vagy nem vesszük észre. Erre az üzenetre utal Zofóniás neve is:

Isten rejtve cselekszik, Ezt nem értette az ő kora.

Ezért jutottak ítéletes körülmények között ahhoz az információhoz, hogy Isten van.

November 20-án olyanokkal voltunk együtt Abaujszántón, akiknek Isten már megmutatta, hogy Ő jó és jót tesz. Sülelmed és a hozzá tartozó leányegyházközség 200 fős gyülekezete még soha nem volt ilyen kiránduláson – mondta Kátai Tibor lelkipásztor. Pedig sok helyre el tudnák vinni Isten jóságának hírét, amely rá volt írva az arcukra. 2004. december 5-e óta talán nekünk is egy kicsit nagyobb szükségünk lenne ilyen tapasztalatokra, amelyek a rejtőzködő Isten jóságát hirdetik emberi

életeken keresztül, határok nélkül. Miért? Azért, hogy a bizonyságok fellege vegyen körül bennünket, melyek hitünket erősítik: nagy az Úr Izrael határán túl is. Erdélyi testvéreinken keresztül ebben a hitben erősödhattünk. Ennek jele volt az a lelkesedés, amellyel körülvehettük őket, nem csupán mi reformátusok, hanem más felekezetűek is, városunk polgármesterével, alpolgármesterével együtt. Vajon bennünket látva mire gondolnak majd ők Sülelmedben, ha mi látogatjuk meg őket?

Dr. Enghy Sándor
lelkipásztor,
Abaujszántó

Felvidéki kirándulás

„Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre” (Zsolt 90, 1)

Isten áldását kérve életükre és munkájukra köszönjük a harmaci Nt. Szőkéné Orémus Zsuzsannának és Nt. Bódi Noémi gagybátori lelkésznek, hogy október 22-én szlovákiai kirándulást, testvéri találkozót szerveztek a harmaci, gagybátori, gagyvendégi, krasznokvajdai, büttösi, szászfai és pamlényi gyülekezetek részére.

Egy alkalommal már jártunk a gyülekezetnél, akiknek vendégszeretetét akkor is tapasztaltuk, így örömmel tettünk eleget meghívásuknak.

A kirándulás napján izgatottan szálltunk fel a buszra, mert esett az eső, és csak reménykedhettünk, hogy ahová mi megyünk szép idő lesz. A határt elhagyva a Szepesség felé indultunk, Lőcse városát megtekinteni. Tudtuk, hogy hosszú lesz az utazás, és ez idő alatt a lelkipásztorunk vezetésével éneket tanultunk, hogy a közös istentiszteleten előadjuk a gyülekezetnek. Közben gyönyörködtünk a táj változatos szépségeiben és a szikrázó napsütésben. Észre sem vettük, hogy megérkeztünk.

A legtöbben Mikszáth Kálmán *Fekete város* című regényéből ismertük Lőcsét, de teljesen más olvasni vagy látni. Lőcse középkori főterén sétálni felemelő érzés volt. Megtekintettük a reneszánsz városházát és a Szent Jakab templomot. Kattogtak a fényképezőgépek és kamerák örökítették meg a látottakat. Majd elindultunk a Szepesi vár felé. Gyönyörű volt a kilátás és lenyűgöző a vár szépsége. Igyekeznünk kellett, hiszen hosszú út állt még előttünk.

Következő úti célunk Hanván – Tompa Mihály sírhelye. Nagyon szaladt az idő, a harmaciak már vártak bennünket, de a tervezett programtól nem akartunk eltérni. Mire Hanvára értünk már esteledett. Koszorút helyeztünk el Tompa Mihály sírhelyén és gyertyát gyújtottunk emléke előtt tisztelegve, aki e templomban hirdette Istennek Igéjét. Nt. Nagy Ákos lelkipásztor szívesen invitált bennünket a templomba és érdekes dolgokat mondott a templom történetéről, a híres költő lel-

kipásztorról és a felvidéki magyarok életéről. Kár lett volna, ha ez a program kimarad a napból.

Sok késéssel, de Isten segedelmével megérkeztünk a gömöri vendéglátóinkhoz. Szólt már a harang! Siettünk az istentiszteletre. Zengett az ének és áhítattal hallgattuk lelkipásztorunk igehirdetését a 28. zsoltár 7. és 103. zsoltár 2. verse alapján. Tiszteletünkre a helyi gyülekezet énekkar – Szőkéné Orémus Zsuzsanna lelkipásztor vezetésével – lelkünk mélyéig ható énekekkel szolgált. Ezután mi következünk. Igaz, csak a buszon tanult éneket adtuk elő, de

a gyülekezet számára átadott magyar zászló megdobogtatta a jelenlévők szívét.

Hirdette, hogy testvérek vagyunk határon innen és határon túl. Egy pillanatra a szívekben az emberi szeretet fénye gyúlt és az arcokon tükröződött a büszkeség: Igen! Mi mindnyájan magyarok vagyunk! Ez az érzés több testvérünk szeméből előcsalogatta a könnyecskéket, amely törlés nélkül végig gördült az arcokon. A címeres zászlót Szűcs Ferenc

gagybátori gondnok adta át a testvértalálkozó jeleként, Csobó István harmaci gondnok vette át, és meghatottan köszönő szavakat mondott a gyülekezet nevében. Az istentiszteletet nemzeti imádságunkkal zártuk.

Közös vacsorával folytatódott az együttlétünk, amit a harmaci gyülekezet készített számunkra. A szeretetteljes gömöri vendéglátást ezúton is hálás szívvel köszönjük.

Vidám hangulat alakult ki és közös énekekkel, tánccal folytattuk az estét.

Sajnos az idő angyalszárnyakon röppült és haza kellett indulnunk. Köszönünk jelül még szerény ajándékokat adtunk át vendéglátóinknak. Elköszöntünk, integettünk.

Jókedvűen indultunk haza a viszontlátás reményében. Később elcsendesedett mindenki és fáradtan, de tele élményekkel, lelkünkben gazdagodva érkeztünk meg hajnaltájban.

Kiss Józsefné
gyülekezeti tag, Krasznokvajda

Tízéves az Encsi Református Gyülekezet Énekkara

Az Encsi Református Gyülekezet Énekkara 2005. október 16-án ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. A délutáni istentiszteleten az ígét Szűcs Endre, egyházkerületünk lelkes főjegyzője hirdette. Prédikációjában kiemelte, hogy egy olyan korban, amikor kórusok, énekkarok szűnnek meg, hálásnak kell lennünk azért, hogy az Istentől reményt és erőt kapunk a folytatáshoz.

Az igeszolgalat után Baksy Mária esperes, a gyülekezet lelkipásztora hálaadással tekintett vissza az énekkar megalakulására, és az elmúlt 10 évre. Emlékeztetett arra, hogy kezdetben azal a céllal kezdődött a közös munka, hogy az istentiszteleteken való énekelés szebb legyen. Később addig nem ismert zsoltárokat és dicséreteket tanult a kis csapat, majd egyszerű kánonokat, többszólamú műveket. Először a templomszentelés első évfordulóján szolgált. Az eredetileg női kórushoz férfiak is csatlakoztak, így bővült vegyeskarrá. Hálaadással beszélt azokról az alkalmakról, ahol az ének hangjaival tehetett az énekkar bizonyosságot ünnepi istentiszteleteken, különböző rendezvényeken.

A lelkipásztor beszámolója után Gass Emese edelényi kántor orgonajátékában gyönyörködött a gyülekezet, akik helyből és a környező településekről jöttek össze e zenés istentiszteletre.

Nagy érdeklődés kísérte a meghívott díszvendég, Berkesi Sándor Liszt-díjas karnagy megnyilvánulását, aki méltatta az énekkart, felhívta a jelenlévők figyelmét a gyülekezeti és a kóruséneklés fontosságára. Sikeresen aktivizálta a jelenlévő gyülekezetet egy dicséret megtanulásában.

Az istentisztelet további részében a vegyeskar előadta ünnepi műsorát, mely után a gyülekezet gondnoka és az énekkar egy-egy csokor virággal fejezték ki köszönetüket vezetőiknek, Baksy Máriának és Csernátorny Mária Ágnesnek. Végezetül döntés született arról, hogy a tízéves énekkar felveszi Gárdonyi Zoltán nevét, akinek születése 100. évfordulóját jövőre ünnepli a zenei világ.

A zenés istentisztelet után, mely felüdülést jelentett minden jelenlévő számára, tea és sütemény mellett volt lehetőség az eszmecserére a helybeliek és a vendégek között. Áldott az Isten, aki ilyen ünnepi alkalmakat készít az övéinek.

Konc Gáll László
lelkipásztor, Aszaló

BORSOD-GÖMÖRI EGYHÁZMEGYE

*Tele most a mi templomunk,
Tele most a mi szívünk.
Minden elért eredményért
Hála Néked, Istenünk.*
(Győri József)

Istenünk kegyelméről emlékezünk meg 2005. november 13-án Nemesbikken a 217 éves műemlék templom külső felújítása alkalmából tartott hálaadó istentiszteleten. A falu apraja és nagyja, mind együtt vártuk, hogy beléphessünk végre a szeretett hajlékba. 2004 októberében kezdődtek el a felújítási munkálatok, és egy esztendő elteltével már örvendezhettünk is afelett, amit Isten hagyott elérnünk; mégis hosszúnak és fáradságosnak tűnt a közben eltelt egy év.

A gyülekezet ezen az őszi vasárnap délutánon jóleső érzéssel állhatott meg Ura előtt – a közlőről és távolról érkezett vendégekkel, lelkipásztorokkal és nem utolsó sorban egyházi és világi vezetőkkel –, hogy elmondja: „Minden elért eredményért, hála Néked, Istenünk.”

Az ünnepi istentiszteleten főtiszteletű Csomós József püspök úr hirdette Isten Igéjét a Zsoltárok könyve 26. rész 8. verse alapján: „Uram, szeretem a te házában való lakozást, és a te dicsőségéd hajlékának helyét.”

Éppen ez az igevers volt az, ami a kezdetektől végigvezette az érzéseinket, gondolatainkat, döntéseinket ebben az egyáltalán nem kis gonddal és felelősséggel járó munkában. Ettől vált számunkra még inkább kedvessé és fontossá az Igéből és főtiszteletű püspök úr szolgálatából kapott bátorító, buzdító üzenet: „Szeressétek ezt a templomot! Szeressétek Istennel találkozni! Engedjétek, hogy megvizsgáljon titeket itt az Isten!”

Őseink 1786-ban kezdték el építeni templomunkat. Két esztendő kellett ahhoz, hogy ez a hajlék felépüljön, és az egymás után következő korokat idéző jegyzőkönyvek szerint kisebb-nagyobb renoválásokkal óvta meg a gyülekezet az utókor számára.

A nemesbikki gyülekezet szereti a templomát. Kicsinek és nagynak, időseknek és fiatalnak is vannak e hajlékhoz kötődő emlékei. Lehetnek ezek az emlékek szépek, erőt adóak, de lehetnek tanúi a múlt fájdalmanak, sebeinek, könnyeinek. Akár így, akár úgy, az életünk összefonódott a templommal. Jó ide jönni...

Amikor a szent hajlék egyre szomorúbban nézett ki, s amikor az omladozó vakolat láttán

„Uram, szeretem a te házádban való lakozást, és a te dicsőséged hajlékának helyét.”

összeszorult a torkunk, akkor is szerettük a templomot! Amikor az utolsó – templomban tartott – ünnepi úrvacsorás istentiszteletünkön ütemesen csorgott az eső a menyhnyezetről – szívszorító érzés volt –, akkor is szerettük Isten dicsősége hajlékának a helyét. És adott az Úr emellé a szeretet mellé felelősséget is a szívünkbe: valamit hamarosan tenni kell. Református gyülekezetünk tagjai, községünk lakói felekezeti hovatartozásra való különbség nélkül együtt kérdeztük: lehet-e már adakozni? Akkor még nem tudtuk, hogy mekkora is valójában a baj. Csak amikor a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal előírására a tetőszerkezet állapotára nézve faanyag vizsgálatot végeztettünk, derült ki, hogy a templom állapota tragikus. A tetőszerkezet anyaga elérett, fertőzött, elkorhadt állapotú. Sürgős cserére van szükség. 2002-es árakkal el is készült a felújítás terve, 21 milliós költségvetéssel. Döbenten meredtünk a számokra. Sem anyagi háttérrel, sem szakmai felkészültséggel, sem tapasztalattal nem rendelkezünk ekkora munka elvégzéséhez. Mi is bevettük a pres-

biteri jegyzőkönyvbe az elvégzendő feladatok közé a templom renoválásának tervét, éppúgy, mint 1930-ban elődeink, akik bölcsen hozzátették: „Egyelőre mindez csak imádságunk tárgyát képezi, hisszük azonban, hogy Isten velünk lesz és csodát művel”. Az Úr tudja, hogy hittük-e, vagy nem; s talán még ma sem bírjuk egészen felfogni, hogyan is történhetett... Csodát művelt az Isten. Csak külső pályázatoktól reméltünk az ügy számára jelentős anyagi forrást, de úgy gondoltuk, mire mi tudomást szerzünk róla, más addigra már meg is nyeri az összeget. Egyik éjszaka megcsörrent a telefon, egyházmegyénk gondnoka „riasztott”: kiírták az Európa Unió Sapid pályázatát. A pályázat elkészítése szakmai hozzáértést igényelt, ezzel sem rendelkezünk. S akkor jött egy telefonszám és egy üzenet Szombathelyről: „nagyon messze vagyunk, de ha kell, segítünk”. Rác B. Béla Nemesbikkről Szombathelyre elszármazott testvérünk ajánlotta fel saját maga és felesége segítségét. Így – emberileg – Ráczné Pődör Csilla kezébe tettük a munka legnagyobb terhét.

Nem tudom, hittük-e, hogy Isten velünk lesz és csodát művel? Megtette! Megnyertük a pályázatot. (Bölcskei Gusztáv püspök úr egyik nyilatkozata szerint 600 református egyházközség pályázott az egész országból, és csak 19 nyert. Köztük mi is!)

Kezdődhetett a munka. Felkérésünkre Baksa István mérnök úr sietett segítségünkre. Balog Éva és Ungvári Imre tervei alapján, Baksa mérnök úr vezénylese alatt, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal folyamatos ellenőrzése közben készült el a templom felújítása. Németh Barnabás és a MAGÉP 2003 kft. munkatársai a homlokzaton történő kőművesmunkákat (a vakolat teljes leverését, az újravakolást, a festést); Kuzma Endre és Zsarnóczki János ácsmesterek a teljes tetőszerkezet cseréjét (a legkisebb lécektől a legnagyobb gerendákon át egészen az új hódfarkú tetőcserép felrakásáig), valamint az új belső mennyezet kialakítását; Bucskó György bádigos mester pedig a csatornázást és egyéb bádigos munkákat végezte el.

Természetesen, egy ekkora beruházásnál mindig vannak előre nem látható munkák, feladatok és megannyi nehézség. És így vált nagyon igazzá elődeink hitbéli látása: "hiszszük, velünk lesz az Úr." Velünk volt az Úr, Aki legyen hozzánk irgalmas, mert mi ezt sokszor nem láttuk, vagy nem is hittük igazán. Övé a dicsőség, miénk pedig ezért is orcánk pirulása. De velünk volt egyházmegyénk vezetősége is, nagytiszteletű Gazda István esperes úr nagy tapasztalattal és bölcsességgel lendített tovább – szakmailag is, anyagilag is – megtorpanásainkból.

Nézzük röviden a számok tükrében is mindazt, ami történt:

A faanyagvédelmi vizsgálatról elkezdve, a tervezésen át, a szakértői, illetve műszaki ellenőri díjakon keresztül, természetesen a felújítás teljes kivitelezését beleértve, a templomtorony zsalugáterablakaitól, az új műemlékcserepen át egészen a homlokzati lábazat cseréjéig 26.770.068 Ft-ba került a templomunk felújítása.

- 16 millió forintot nyertünk a Sapard pályázattal

- 5 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesítette gyülekezetünket az Egyházmegyei Építési Alapból egyházmegyénk vezetősége

- 1 millió forint támogatással segített Nemesbikk Község Önkormányzata

- több mint 4 millió forintot, egészen pontosan 4.210.000 Ft-ot gyűjtött össze adakozásból ez a kis gyülekezet.

(Úgy gondolom, példa értékű lehet az a nagy összefogás, amit a Presbitérium, a gyülekezet, és községünk lakói, az elszármazottakat is beleértve, adakozásukkal megmutattak! Igazzá lett ebben a vonatkozásban, hogy nem csak szavakkal, hanem valóságosan – a pénztárcánkat is beleértve – szeretjük templomunkat.)

Ez összesen 26.210.000 forint. A fennmaradó összeg egyházközségünk pénztárából került ki. Az Egyházkerület vezetősége 12 millió forint áthidaló hitellel sietett segítségünkre, hiszen a pályázat utófinanszírozású lévén csak az elvégzett munka után kaptuk meg a pályázati összeget, viszont nekünk addig is teljesíteni kellett a kivitelezők felé fizetési kötelezettségeinket. Csomós József főtiszteletű püspök úrnak a gyülekezet közössége nevében köszönöm meg jóindulatú, segítőkész támogatását. Mindenkinnek a jó szívvel történő adakozását.

Mi itt Nemesbikken szeretjük a templomot, ahogy a Zsoltáros mondja: Isten dicsősége hajlékának a helyét. De igaz ránk az is, amit 1950-ben lelkipásztor elődöm így fogalmazott meg:

„Itt vannak ennek a népnek szívében az igazi magyarság legszebb erényei, de itt vannak azok az árnyékok is, amelyek a fények mögött leselkednek. Hiszem azonban, hogy Isten újjászülő kegyelme meg fogja mozgatni a lelkek vizeit és a hit világossága a jövőben még fényesebben fog ragyogni, mint valamikor a múltban ragyogott.”

Kívánom és imádkozom is azért, hogy az Úr munkálja bennünk, hogy ne csak szerezessük a templomot, hanem szeressünk ide jönni, itt lenni: együtt Istenünkkel és együtt az Ő népével – külsőképpen megújult, és reménységünk szerint majd egyszer belsejében is megújuló templomunkban. Szeressük a templomot, töltsük meg a templomot, de ne a temploméért, hanem az Úrért való nagy szeretetünkéből. Legyen igaz ránk, amit Túrmezei Erzsébet így írt meg: „Azért keresem fel, hogy kezébe vegyen, hogy régi emberről új emberré tegyen: hogy amíg templomát látogatom híven, templommá formálja egész bűnös szívem.”

A Nemesbikki Református Egyházközség lelkipásztoraként köszönettel tartozom Balogh Barnabás gondok testvéremnek fáradságot nem ismerő áldozatkész együttműködéséért; a Presbitériumnak és a Gyülekezetnek példaértékű összefogásáért;

az Egyházkerület és Egyházmegye jóindulatú támogatásáért; s mindazon testvéreimnek, akik templomunk felújításához – a tervezéstől a pályázat készítésén és a lebonyolít

táson keresztül a kivitelezésig – lelkiismeretes munkájukat nyújtották. Mindnyájan pedig hálával tartozunk Istennek, aki nem érdemünk szerint, hanem az Ő nagy kegyelméből nyújtotta számunkra az ehhez a munkához is elégséges kegyelmét!

Győri József versével fejezem be gondolataimat, végkicsengésül hadd adják vissza a vers sorai hálás érzéseinket, jövőre nézve megfogalmazott vágyainkat:

A MI TEMPLOMUNK

*Százhetven éve már, hogy e templom épült.
Isten kegyelméből most újra megszüpült.
Ősök verejtéke mindegyik kövében,
Mi szorgosságunk van mai szépségében.*

*Átűzték felette háborúk és vészek,
De – mint nagy viharból az ostromolt fészkek
Megmaradt, megújult, s fáradt nemzedékek
Nyertek itt Krisztusban élő reménységet.*

*Nincsenek e helyen fényes cifraságok,
Nem illenek ide világi hívságok.
Aranynál, ezüstnél-dragább kincseink van itt
Hallgatjuk Istennek mélységes dolgait.*

*Ősök utódai, mai keresztyének!
Az itt hallott Igét nagyon szeressétek!
Lehettek e földön gazdagok, szegények
Jézust kövessétek! Ez a boldog élet.*

Victorné Kardos Erika lelkipásztor
Nemesbikk

Reformációs istentisztelet Miskolcon

Miskolcon a Hunyadi utcai evangélikus templomban idén is együtt ünnepelhettek reformátusok, evangélikusok, metodisták. Közös emlékezhettünk a reformációban kapott áldásokra, és közösen gondolkodhattunk jelenlegi protestáns létünkről és küldetésünkről.

Nemcsak az igehallgatók érkeztek különböző protestáns felekezetekből. A reformációs estét Sándor Frigyes evangélikus lelkipásztor nyitotta meg, majd Szűcs Endre, egyházherületünk főjegyzője hirdette az igét a Lukács 9:1-10 alapján. Zákeus történetének két hangsúlyos mozzanatát emelte ki igehirdetésében, mely fontos az egész egyház életében: a reformáció és a misszió.

Minden reformáció elsődleges feltétele a zákeusi lelkület: vágyódni Jézus után, hogy még közvetlenebb legyen a megtapasztalás.

A reformáció a Jézus felé fordulást jelenti: magunkra talált emberré lehetünk; ugyanakkor korunk minden Zákeusának arra van szüksége, hogy elmozdítsuk útjából azt, ami akadályozza abban, hogy Jézust megláthassa. Láthatóvá, elérhetővé, megtapasztalhatóvá tenni Jézust: ez a küldetésünk. A reformáció azt jelenti, hogy újjászülettem, kaptam valamit. A misszió azt jelenti, hogy azért vagyok, hogy ez mással is megtörténjen.

Az igehirdetés után a Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium diákjainak énekes, verses szolgálata következett, majd Szuhánszky István metodista lelkipásztor tartott előadást a történelmi kiségyházak reformációs értékeiről, különös tekintettel Luther Mártonnak a metodista egyház alapítóira gyakorolt hatásáról.

A reformációs estét Gazda István borsod-gömöri esperes zárta imádsággal.

(a szerk)

Sándor Frigyes evangélikus lelkész

Reformációs esték Aggteleken

Ezt az elnevezést kapta az először képtelennek tűnő ötlet, amelynek megvalósítására készültünk október utolsó hetében a ránk bízott hét gyülekezetben. Még mi magunk sem tudtuk elképzelni, és megvalljuk, nem is nagyon hittük, hogy megvalósulhat. Mégis, valami megállíthatatlanul unszolt a szervezésre. Az Aggteleki Nemzeti Park igazgatóját felkeresve tettük meg az első lépést, mert a gyülekezetek utaztatását csak az ő segítségével tudtuk megoldani. Kértük, biztosítsa számunkra egy héten át a túrázókat szállítani hivatott 60 fős autóbust. Megjijedtünk a nagyságától: attól, hogy 60 fő kell hozzá, hogy ne legyen üres...

Készült a plakátnagyságú hetes program, készültek a meghívók a polgármesterek, vezető szerepet betöltők részére, hangzott a meghívás az istentiszteletek alkalmával, és ezzel egy időben kardoskodott szívünkben a reménytelenség és a kicsinyhitűség is: úgyse fognak eljönni!

A falvak szerte elhelyezett plakátok sorainak megfelelően első nap, hétfőn, Szinpetriben gyűltünk össze. Vegyes érzelmekkel, liftező gyomorral, torokban dobogó szívvel kanyarodtam ki a „trizsi laposra”, amikor eldübörgött mellettem a Nemzeti Park autóbusza. „Istenem – fohászkoztam hangosan – legalább tíz ember hadd legyen ezen a buszon, akik eljönnek az istentiszteletre!” Útközben a férjem hajtott el mellettem és intett, forduljak vissza Aggtelek irányába, mert Imolán már senki sincs, akiért menni kell. „Hát ennyire kevesen?!...” – szakadt fel belőlem a kétségbeesés. Aztán, amikor elértem Aggtelek határát, várt az üzenet, figyelmesen és lassan vezessek, mert lehet, hogy valakit fel kell vennem még útközben, ugyanis annyian voltak már a buszon, hogy nem volt ülőhely.

Leírhatatlan örömet éreztünk! Nem győztünk hálát adni Istennek, és most az egyszer annyira jó érzés volt megszégyenülni Előtte a kételkedésünk miatt.

Szinpetriben csak úgy özönlött a nép a buszról, a templomban tömött sorok fogadtak és úgy zengett az ének, hogy hirtelen erőtlennek éreztük a máskor oly élesen felharsanó harmónium hangját. Nemcsak a tekintetek, a templomablakok is bepárasodtak az ünnepélyességtől és az áhítattól.

Isten csodálatos ajándéka volt számunkra és gyülekezeteink számára ezen a héten, hogy ezt a csodát a hét minden napján átélhettük, és igaz lett számunkra a „harminczor, majd hatvanszor annyi”. A kezdeti 90 fős gyülekezet napról napra nőtt, míg 200-an énekelhettük együtt: „Hallottuk Jézus, miképpen hívogatsz...”

Elmondhatjuk, hogy átértük e kis gyülekezetek reformációját, amikor nem jelentett akadályt a jósvafői és a tornakápolnai templomhoz vezető meredek part, amikor talán már a legidősebbek számára sem emlékezetes dicsőségbe burkolózott az imolai templom, amikor már-már kicsinek bizonyult a trizsi templom és az aggteleki Művelődési ház...

Elevenen él ennek a pár napnak az emléke azóta is minden szívben. A miénkben is.

Most már hisszük, nem a miénk volt az ötlet, hanem Isten csodálatos vezetését tapasztalhattuk meg mindketten, mely nekünk is megújulást és új erőt adott.

Egyedül Istené a dicsőség!

Czinke Sándor és
Czinke Sándorné Tarsoly Eszter
lelkipásztorok, Aggtelek

Mindeddig megsegített bennünket az Úr!

Várározással teli időszakot éltünk át a Miskolc-Avasi gyülekezetben az elmúlt egy évben. Minden várározást a remény tesz széppé. A mienket az a hitből fakadó reménység erősítette, hogy ennek a nagy múlttal rendelkező gyülekezetnek Isten a XXI. században is fontos feladatokat szán. Ennek pedig úgy tehetünk eleget, ha a régi értékek megtartása mellett felkészülünk az új kihívásokra. KRISZTUS NÉPE, AZ Ő GYÜLEKEZETE. Nem múzeumi darab, amiben csupán gyönyörködni kell, hanem ÉLŐ TEST, aminek tagjai benne élnek a mai világban. Tagjaink között mindenkinek más feladata, más elvárása van. Vannak gyermekeink, fiataljaink, családjaink, időseink, betegeink. Feléjük fordulni, Krisztus evangéliumát eljuttatni, más-más úton lehet.

Ezért alakítottuk úgy gyülekezeti életünk mindennapjait, hogy valamennyiük számára legyenek személyre szabott lehetőségek, melyek által az Élet útját megismerhessék.

Hála érte Istennek a napokban vehettük kezünkbe azt a gyülekezeti ismertetőt, amelyben részletes tájékoztatást kaphat mindenki a gyülekezeti alkalmakról. Nem titkolt szándékunk, hogy a kívülállók felé is szeretnénk ezzel utat találni, és felmutatni számunkra a Krisztus nagy családjának szeretetteljes légkörét, a hitben járók erejét.

Ennek a gondolatnak a jegyében kezdet hozzá a gyülekezet a parókia épületének teljes felújításához. Tavaly ősszel a lelkészváltás okán megújult a teljes felső szint, most pedig az alsó rész felújításán vagyunk túl. A lelkészi hivatal, a gyülekezeti terem, teakonyha és vizesblokk elkészültével méltó körülményeket teremtettünk azokhoz az alkalmakhoz is, amelyek a templomon kívül zajlanak, de valamennyiünk számára fontosak. Itt vannak a hétköznapi istentiszteletek, bibliórák. A gyermekek számára vasárnapi istentisztelet, bibliai játszóházak, itt zajlott a nyári gyerektábor – ahonnan voltak, akik haza sem akartak menni. Itt tartja próbáit a gyülekezeti bábcsoport, mely azért jött létre, hogy ilyen módon is megszólaljon az evan-

gélium. Itt tartjuk az ifjúsági istentiszteletet, a havonta sorra kerülő családi vasárnapokon a „gyülekezeti kávé”, ahol kötetlen beszélgetések adnak lehetőséget egymás közelebbi megismerésére.

Gyülekezeti énekarunk próbáinak is ez a helyszíne, valamint filmvetítések, előadások, a későbbiekben kiállítások is helyt kaphatnak megújult gyülekezeti termünkben.

A legszebb ajándék a karácsonyfa alatt mindig az az ajándék, amiről tudjuk, a szeretet áldozatvállalásából fakad. Krisztus a mi váradalmunk, most úgy érkezik hozzánk ezen a karácsonyon, hogy tudjuk, az Ő szeretetéből kaptunk minden képességet, minden reménységet, mindent, amiről le tudtunk mondani és mindent, amit fel tudtunk ajánlani NEKI. Eddig megsegített, és úgy indulunk tovább, hogy ezután is BENNE bízunk, ŐRÁ számítunk.

Hangóné Birtha Melinda,
lelképásztor, Miskolc-Avas

Protestáns Napok Egerben

EGERVÖLGYI EGYHÁZMEGYE

Hozzávetőleges számítás szerint Egerben 36000 római katolikus él. A reformátusok aránya ehhez képest elenyésző, hiszen 1000 főnél alig több szerepel az egyházközség választói névjegyzékében. Érthető tehát az a buzgalom, melyet e minoritásban lévő közösség tanúsít akkor, amikor sajátos értékeire, a protestáns hit és kultúra lelket és nemzetet építő tényeire próbálja felhívni a figyelmet. Több éve már jelentős eseménye a város kulturális életének az Országos Protestáns Napok során megrendezett egri programsorozat.

Az egri református templomot 75 évvel ezelőtt építették. A szép kivitelű, neobarokk Isten háza a parókiától, a gyülekezeti háztól távol egymagában állt, mindenféle kiegészítő építmény nélkül a város által adományozott telken az elmúlt 75 évben. A gyülekezeti adakozókészség, a pályázatokon elnyert különböző összegek, valamint jelentős banki kölcsön tette lehetővé azt, hogy a templom mögötti területen a templom épületet szorosan körbefogva, elkészüljön az a modern kiegészítő épületrész, mely a gyülekezet sokrétű tevékenységét szolgálja majd.

A protestáns hét egri nyitányaként Tarr Zoltán zsinati tanácsos hirdette az Igét az egri református templomban. Ezt követően került sor a templom mögötti épületben az elkészült új gyülekezeti terem felavatására. A presbitérium Méliusz teremnek nevezte el azt a félköríves padlófűtéssel ellátott, tágas termet, mely a gyülekezeti istentiszteletek idején a gyermekek hitoktatásának ad helyet, s mindemellett számtalan a templomhoz kötődő alkalom jól használható épületrészeként szolgál. Méliusznak a magyarországi reformáció jelentős alakjának, a debreceni püspöknek eleven az emlékezete Egerben. Az egri Kálvin Házban elhelyezett szepmívű reliefje is utal arra, hogy a kimagasló tudású teológus, egyházszervező, aki több ízben is megfordult Egerben írta azt a leghosszabb magyarnyelvű protestáns hitvallást, melyet a tudomány Debrecen-Egervölgyi hitvallásként tart számon.

Méliusz bibliás hite, s a hitéért való harcos kiállása a ma nemzedékének is példát ad. Nem volt véletlen tehát, ha annak a teremnek, melynek alapjait pontosan egy évvel ezelőtt rakta le a gyülekezet, a névadója Méliusz lett.

A protestáns hét többi egri programjának a város közepén álló, számtalan kulturális eseménynek helyet adó épület, a Kálvin Ház adott otthont. Költészet és zene követte egymást a hét napjain a Kálvin Ház színpadán. Dr. Kődöböcz Gábor és Dr. Cs. Varga István irodalomtörténészek József Attilára emlékeztek. Az évfordulós költő verseit az egri színész presbiter Réti Árpád szavalta. Ady Endréről emlékeztek egy másik napon az erdélyi irodalmár, író, szerkesztő Gál Elemér előadását követően Gyórváry János színművész szavalta a költő legismertebb verseit. Fiatal, pályakezdő zeneművészek és az Eszterházy Károly főiskola tanárai szólaltatták meg a zongorán, hegedűn, csellón előadott klasszikusok műveit a Kálvin Házi protestáns napi esteken, kamarakonzerteken.

Megtisztelő lehetőség volt a gyülekezet számára az, hogy október 30-án a Magyar Televízió élő egyenes adásban közvetítette a reformáció napi istentiszteletet az egri református templomból. A Róma 8,31 alapján Dr. Kádár Zsolt esperes hirdette az Igét, a minden ellenségtől megszabadító, mindig velünk lévő kegyelmes Istenről bizonyosságot téve, aki régmúlt idők történelmi pillanataiban éppen úgy ott volt a benne bízókkal, mint feszült mai világunk konfliktusai közepette élőkkel. A reformáció napján a Kálvin Házban gyűltek össze evangélikusok, baptisták, testvérgyülekezeti tagok és reformátusok, hogy együtt figyeljenek Isten életünket mindig újjá alakító, megreformáló igéjére, a protestáns ökumené közösségében. Mindegyik felekezet lelkésze szolgált ezen az alkalmon, mely jó bizonyága volt annak, hogy lehet és kell a protestáns közösségeknek erősíteni az együvé tartozás tudatát.

(k.zs)

Adyra emlékeztek Érmindszenten

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület területén lévő Érmindszent minden esztendőben Ady Endre születésnapján sokak érdeklődésének középpontjába kerül. Jóllehet napjainkban e határközeli település igencsak elszomorító képet mutat. Nehezen járható út vezet Nagykároly felől a kicsiny faluba, ahol száznál alig többen élnek, főképp öregek és munkanélküliek. Mindössze negyvenfős a református gyülekezet, fiatal lelkészüket egy másik faluból jár át istentiszteletet tartani. A parókia is elárvult, üresen áll évtizedek óta a templom mellett. Mintha Ady távozását követően megállt volna itt az idő.

A költő születésének évfordulója azonban ebben az esztendőben is, a november 19-én tartott ünnepség által újra elevenen lüktetővé tette a kicsiny települést. Határainkon innenről és túlról, percek alatt benépesítették az odaérkezők a templomot, az Ady kúria épületét és kertjét. Ide zarándokoltak gimnazista fiatalok, irodalmárok, lelkipásztorok, politikusok, újságírók, színészek, a magyar ügy elkötelezettjei, hogy a metsző hideg ellenére emlékezzenek a bennünket mindig emlékeztető költőre, az ifjú szívekben élő Ady Endrere.

Abban a templomban, ahol Ady is gyermekként hallgatta az evangéliumi történeteket, s ahol tanulhatta a zsoltárokat, a Királyhágómelléki Egyházkerület meghívására az ünnepi istentiszteleten Dr. Kádár Zsolt esperes hirdette az Igét.

A szorongattatásból megszabadító, mindig új reményt adó isteni kegyelemről tett bizonyosságot, mely népnek és nemzetnek örök erőforrása a múltba nézés és a jövőbe tekintés küzdelmes határainál. Adyra emlékezett az ünnepség résztvevőihez köszöntést küldve az ausztráliai hivatalos út miatt távol levő Tőkés László püspök. A Magyar Írószövetség elnöke Kalász Márton költői ihletettséggű levelét az emlékező alkalmat szervező Barabás Zoltán főszerkesztő tolmácsolta.

Ady Endre szülőházának közelében magas talapzaton áll az a szobor, melynek tövében folytatódott az emlékezés. Irodalmárok, költők és ifjak szólaltak meg és szólaltatták meg a hányatott sorsú géniusz Ady költeményeit. Emlékművénél sokan helyezték el a kegyelet virágait.

Az ünnepség a koszorúzással nem ért véget. Fájdalmas tény, hogy sokszor nagyszabású, nemes célú ötletek sem juthatnak időben a kívánt célhoz. A Királyhágómelléki Egyházkerület nagy terve az, hogy az Ady kúria közelében felépít egy olyan épületet, mely közművelődési-, hitéleti célokat egyaránt szolgál, s egyben a térség felemelkedéséhez is nagymértékben hozzájárul. Az anyagok megkérdőjelezhető átcsoportosítása miatt az épület felépítése továbbra is csak terv maradt. A felépítendő központ táblájánál Csűrly István főjegyző gondolatait hallgatta meg a szép számú közönség.

Zsoltárt énekelve, imádságos szívvel tekintettünk szét anyaországi és parciumi, erdélyi magyarok, közös kultúránk e meghatározó helyén, reménykedve abban, hogy Ady költői útmutatása nem valami mélybe nézésre, hanem a felfelé tekintésre, s az összefogás nagy tetteleire indít majd sokakat.

(k.zs)

Egervölgyi egyházmegyei énekkari találkozó Mezőnagymihályon

Vígan énekelj az Úrnak te egész föld!...” volt a vezérigéje a 100. zsoltárból a novemberben megrendezésre került egyházmegyei énekkari találkozónak,

Mezőnagymihályon. Ezzel az alkalommal szép hagyományt szeretnénk teremteni, ami folytatása volt a már tavaly Egerlövön megrendezett találkozónak.

A kórustalálkozó istentisztelettel vette kezdetét, ahol a helyi lelkipásztor Nagy Zoltán Csaba szolgált. Az igehirdetés buzdított arra mindenkit, hogy az éneklés mindig Isten dicsőségére történjen, mert csak az hat fel az egekig. Nem elég a szépen és tisztán éneklő, templomot betöltő kórusi szolgálat, hanem mindenekelőtt szívből énekelve az Isten dicsőségét kell szolgálnia.

A találkozót az egyházmegye esperese Dr. Kádár Zsolt nyitotta meg, majd azt követően hat énekkar szolgálata következett. Az alkalmon részt vettek a bükkzsérci, cserépfalui, mezőkeresztesi, mezőnagymihályi, tiboldaróci kórusok, valamint az egyházkerület Cantus Firmus énekkara.

Az énekkarok három énekszámmal készültek, és jó volt látni azt a lelkesedést és örömet, ahogyan énekeltek. Ragyogó arcokkal az ének nyelvén dicsérték Istent. Az alkalmat szeretetvendégség követte.

Szeretnénk, hogyha ezek a kórustalálkozók továbbra is minden évben megrendezésre kerülnének, hiszen sokat jelent az énekkaroknak is, hogy otthon készülve mások előtt is bemutatkozhatnak és előadhatják az énekkari próbák gyümölcsét. Ezek az alkalmak hisszük, hogy erősítik azt a tudatot, hogy szükség van az énekkarokra, hiszen sokat jelent a tagok számára is az együtténeklés öröme és az, hogy másokat is megörvendtethetnek vele. Valóban szálljon az ének szárnyán az egekig, hogy Soli Deo Gloria!

Nagy Zoltán Csaba
lelkipásztor, Mezőnagymihály

Hírcsokor a sárospataki gyülekezetből

Negyvenkilenc év, negyvenkilenc vers címmel megrendezett kiállítás tisztelgett a nemzeti ünnep alkalmából a sárospataki templomi galériában '56 hősei és áldozatai emléke előtt. A forradalom 10. évfordulójára Tollas Tibor emigrációban élő költő szerkesztette egy kötetbe a világ minden tájáról összegyűjtött ötvenhatos témájú verseket. A *Gloria Victis* címen Münchenben megjelent kötetből válogatott versekből olvashattak az ünneplők. A kiállítás része volt Sárospatak városa hivatalos megemlékezés sorozatának, valamint a gyülekezet tagjain túl meglátogatta a kiállítást mintegy háromszáz pataki diák is. A református temető '56-os emlékhelyénél 17 intézmény és közösség helyezte el koszorúját.

A reformáció ünnepére készülve a sárospataki Mozi műsorára tűzte, és kedvezményes jegyárral lehetővé tette a Luther film megtekintését, mellyel a Református Gimnázium tanulói és a gyülekezet tagjai is szívesen éltek. A Kollégium ifjúsága október 27-én a templomban tartotta ünnepségét, melyen Dr. Börzsönyi József dékán, esperes-lelképásztor hirdetett Igét. Emlékbeszédként a diákok számára meghirdetett pályázat díjnyertes alkotása hangzott el. A gyülekezetben vasárnap délelőtt rézfúvósok, a gyülekezeti énekkar és a konfirmandusok szolgálata gazdagította az istentiszteletet, melyet a Zemplén Televízió közvetített.

Az őszi nagy feladatot ró a történelmi értékű temetőjét fenntartó pataki gyülekezetre. A kegyeleti ünnepnapokra való előkészület idején az egyháztagok a városi kommunális szervezettel és a munkagépek erejével összefogva vették fel a küzdelmet a lehullt avarral, összegyűlt hulladékkal. Új köz-

lekedési utak is kialakításra kerültek az idén. A temetőbe látogatók istentiszteleteken is részt vehettek, hogy a gyertyák ellobbanó fénye mellett az élő hit örök világossága győzedelmeskedjen a sötétség és a gyász erején.

A sárospataki nőszövetség hagyományosan megrendezi adventi szeretetbazarját, műsoros teadélutánját, melyre a tagok kézimunka délelőttökkel készülődnek. A szorgos asszonyok a templomi padok elhasználódott szivacsuzatainak nagy részét is újakra cserélték. A teadélután bevétele idén az egyházmegye anyaotthonának lakóit és Erdőbényén a szeretetotthon időseit segíti. Az eseményre meghívták a zempléni nőszövetségek küldöttségeit is tapasztalatszerzés céljából.

A sárospataki református énekkar szeptemberben Kassán, a magyar gyülekezetben szolgált. Advent második vasárnapján, amikor a kettős állampolgárságról való népszavazás idején kezdeményezett lelképásztori csereszolgálát újra folytatódik, Debrecenben zendül fel énekük. Kolozsvárról érkezik az igehirdető, Patakról az énekkar, mely képviseli és átkarolja a történelmi haza egykor szervesen összetartozó tájait, iskoláit, s emlékezetében őrzi a hit és haza szabadságáért küzdő nagyjait.

Virágh Sándor
lelképásztor, Sárospatak

Segélykoncertek a családokért

Református egyházunkban 2005 a család éve. Azok, akik családban élnek, talán nem is tulajdonítanak ennek túl nagy jelentőséget, de mi a helyzet azokkal, akik csonka családba születnek, abban élnek, vagy teljes egészében családon kívül vannak. Mi a helyzet azokkal, akik nem ismerik az atyai jó szót, vagy ismeretlen számukra az anyai gyengéd ölelés? Sokan vannak olyanok, akiknek nincs meleg családi fészük, ahová hazatérhetnek, ahol megnyugodhatnak, ahol feltételek nélkül szeretik őket. Gyerekek élnek örökös rettegésben, anyák néznek remény nélkül a holnap elé. Lesz-e mit enni, lesz-e hol álmra hajtani a fejüket? Bele tudjuk-e magunkat képzelni azok helyzetébe, akiknek nincs otthonuk és különböző átmeneti szállásokon kénytelenek meghúzni magukat? Hálát tudunk-e adni Istennek mi, akik családban élünk azért, hogy bennünket nem ver meg alkoholista édesapánk, édesanyánk? Hálásak vagyunk-e azért, mert bennünket megtanítottak élni, örülni, játszani és meglátni az élet szép oldalát?

Vajon mi, akik családban élünk, hogyan tudunk segíteni – a család évében – azokon, akik az előbbieken felsorolt helyzetek valamelyikében élnek, szenvednek? A Sáros-

pataki Református Teológiai Akadémia Diákpresbitériuma megpróbált tenni valamit azokért a gyerekekért, azokért a családokért, akik a Zempléni Egyházmegye Átmeneti Otthonában élnek. Megpróbáltuk megmozgatni gyülekezeteink közül a sátoraljaújhelyit, a szerencsit, a kenézlőit és a karcsait, hogy segítsenek ők is úgy, hogy templomaikban helyet adnak rendezvényünknek. Segélykoncertet szerveztünk 2005. november 14-én először – főpróbaképpen – az Akadémia Imatermében a teológus gyülekezet közösségében, 2005. november 18. és 20. között pedig az említett zempléni gyülekezetekben. A koncert résztvevői rövid igei köszöntés után megismerkedhettek az Anyotthon múltjával és jelenével, és szó esett a reményteljes jövőről is. Az intézmény vezetői beszéltek az örömökről, a reménytelennek tűnő helyzetek megoldásáról, kisgyermek hálás mosolyáról és persze a nehézségekről is. Beszéltek arról, hogy mennyire igaz az Ige szava: „Milyen kedves azoknak a jövőtele, akik az evangéliumot hirdetik!” (Róm 10,15), és arról is, hogy mennyire szükséges ez. A koncerteken a Corpus Cantum rézfúvós kamaraegyüttes lépett fel, és a következő darabokat szólaltatták meg:

James Moore: Ír áldás;
Helmut Lamnel: Ich lobe meinen Gott;
Anonymus: Bänkensängerlieder;
Pezelius: Két intrada;
M. A. Charpentier: Te Deum –
Preludium;
Praetorius: Terpsichoré;
Purcell: Snite;
Gottfried: Gott gab aus Atem;
Händel: Dotter Sion.

Orgonán pedig Porcs Mária, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának 10.E. osztályos tanulója előadásában Fischer és M. Frank művei közül szólalt meg kettő.

A perselyes adományokból – melyekért ezúton is köszönetet mondunk – az Anyotthonban élő gyermekeknek vásárolnak majd karácsonyi ajándékokat. Köszönet illeti továbbá a sátoraljaújhelyi, a szerencsi, a kenézlői és a karcsai lelkipásztor testvéreket, akik segítettek a szervezőket, és ez a segélykoncert létrejöhett. És természetesen mindenekelőtt hálás a szívünk a mindenható Isten előtt, Aki elkészítette számunkra a szolgálat lehetőségét.

Rácsok Andrea senior SRTA

Új épülettel gazdagodott a Sárospataki Kollégium Általános Iskolája

A 2004/05-ös tanévtől kezdődően a Sárospataki Kollégium Általános Iskolájának beindításával, az elemi iskolától, a gimnáziumon keresztül, a felsőoktatást is magába foglalóan ad helyet a Pataki Kollégium a keresztény értékrend szerinti nevelésnek és oktatásnak.

2005. november 30-án került sor az Általános Iskola új épületének hivatalos átadására, amely a Kossuth Internátus egy részének átépítésével valósulhatott meg.

Csomós József püspök igehirdetésében hangsúlyozta, hogy a kerület régi álma teljesedett be, Isten kegyelméből, amikor a Kollégium megnyitotta általános iskoláját. 75 évvel ezelőtt került sor a Kossuth Internátus alapkövének lerakására, amelyre új épületszárnyként épülhetett fel az általános

iskola. Az alapkő magába zárta Isten Igéjének örökké megmaradó üzenetét – „Mert más alapot senki sem vethet a meglévőn kívül, amely a Jézus Krisztus” –, amire a Kollégium 475 éves szellemi öröksége épülhet, hogy azzal szolgáljon Istennek, egyháznak és a hazának. Az ünnepséget köszöntötte Fésüs László akadémikus, a Magyar Akkreditációs Bizottság elnöke, a Sárospataki Kollégium volt növendéke is.

(a szerk.)

Fésüs László akadémikus és Csomós József püspök

Hírek a Sárospataki Kollégium Gimnáziuma életéből

Ünnepi kirándulás

Immár hagyományosnak mondható ünnepi kirándulásra indultak az iskola 13.e osztályának tagjai Bartha Zoltán, Demkó Ferenc, Kovács József és Török Béla tanáruak vezetésével. Az úti cél Kassa volt. A Dómban Rákóczi Ferenc hamvai előtt megállva hallgatták az emlékbeszédet, majd közös imádság és a Himnusz elénekzése után az iskola nevében koszorút helyeztek el. Ezután városnéző sétát tettek az ősi magyar városban. Hazafelé a göncruszakai lelkészházaspár vendégszeretétét élvezték.

'56-os megemlékezés

Az 1956-os forradalomra és szabadságharcra emlékezett iskolánk október 21-én. Az iskola udvarán parkoló korabelinek tekinthető teherautó nyitott platóján foglalt helyet az ünnepi műsor szereplőgárdája, a képet a Kórus egészítette ki, felsorakozva a „színpad” előtt. Az ünnepi beszédet Drótos Aliz és Enghy Ábel tanulók mondták el, énekkel a gimnáziumi kórus, szavaltokkal Mizsák Noémi (10.e) és Szatmári Andrea (12.e) szolgált.

Lelkész-tanár találkozó

A reformáció hetében került sor iskolánkban a zempléni lelkipásztorok és iskolánk tanárainak találkozójára. A jó hangulatú, sok fontos témát érintő beszélgetés után a lelkipásztorok az iskola népével közösen vettek részt az iskolai ünnepi istentiszteleten, ahol Dr. Börzsönyi József, a Zempléni Egyházmegye esperese szolgált.

Sinkóné Tóth Zsuzsanna
gimnáziumi tanár

A gimnázium '56-os megemlékezése

Száz éve született Cs. Szabó László

A Sárospataki Református Kollégium közössége 2005. november 14-én tisztelgett a száz esztendővel ezelőtt született Cs. Szabó László életműve előtt.

A magát „peregrinus örökdiák”-nak nevező író, költő, rádiós szerkesztő, a BBC munkatársa, az emigráns magyar irodalom londoni képviselője Budapesten született, közgazdasági tanulmányokat folyta-

tott, majd rendszeres európai utazásai következtében a művészettörténet és az irodalom elkötelezettje lett. 1946-tól 1982-ig tartott emigrációja, hazatérve hegyaljai utazása során látogatott el emlékidéző szándékkal Sárospatakra. Az Újszászy Kálmán professzor úrral történt megállapodás nyomán könyvtárát a kollégiumra hagyta. A mintegy 11000 kötetes gyűjtemény azóta feldolgozva

várja és fogadja a kutatókat, olvasókat. Kívánsága szerint Cs. Szabó Lászlót 1984-ben a sárospataki református temetőben helyezték örök nyugalomra.

A sírnál tisztelői jelenlétében Fehér József, a Kazinczy Társaság elnöke mondott emlékbeszédet, méltatta az esszéíró munkásságát, figyelmeztette az örökösöket az emléképolás kötelességére.

Az emlékest a hagyatéki könyvtár megtekintésével folytatódott. 17 órától a felsőéves gimnazisták közönsége előtt emlékműsorra került sor. A 10. E osztály tanulói *Cs. távol és közel* címmel emlékműsort adtak elő. Részletek hangoztak el Cs. Szabó László írásaiból, a vele készült beszélgetésekből, versek idézték a lírikust, tanulmányrészletek a „londoni Kazinczyt”. A szövegekhez szemléltetésül rendhagyó irodalomórákon készült filmet láthatott a közönség. Így a könyvtár jeles köteteibe is belenézhettek, olvashatták az ajánlásokat. A megemlékezéssel reménység szerint a Cs. Szabó László által képviselt szellemiséget is sikerült közelebb hozni a résztvevőkhöz.

Cs. Szabó László

*Károlyi Amy:
Koszorú Sárospatakra*

*Valaki elment
hogy hazajöjjön
valaki hazajött
hogy messze menjen
idegen, gomolygó
egek alól
Erdély határán
megpibenjen.*

Református örökségünk a 21. században

Reformációs ünnepi pályázat a Sárospataki Gimnáziumban

Asárospataki gimnázium diákjai sajátos módon készültek a reformáció megünneplésére. Pályamunkákat írtak a fenti címmel. A megmérettetést, csakúgy, mint a reformációs ünnepséget, Sinkóné Tóth Zsuzsa tanárnő, illetve Kovács József és Török Béla vallástanárok szervezték.

A verseny érdekessége, hogy nem valami nagy értékű tárgyi jutalomért, esetleg pénzjutalomért folyt. Az első helyezett nem mást kapott, mint hogy az ő gondolatai szólaltak meg az ünnepi istentiszteleten. Ünnepi beszédként így Adorján László (11.d) gondolatai hangoztak el. Dicséretet érdemelt még Czók Dávid (12.e), Kovács Edit (12.e), Harnócz Péter (11.b), Mándy András (11.c) és Végh Eszter (11.c).

A pályamunkák igazán jól sikerültek, így mindannyiunk épülésére néhány gondolatot csokorba szedve közreadunk belőlük. Igazán tanulságos, hogyan látják tizenévesek a reformáció fontosságát, egyházunk jelenét és jövőjét. Gondolataikat tekinthetjük vizsgatárgynak, örömmel és reménykedve adhatunk hálát Istennek: vannak fiatalok, akik így gondolkodnak (és vannak tanárok és szülők, akik ilyen szellemiségben nevelnek gyermekeket).

„Az egyház újra evangéliumi tartalommal telt meg; az állami hatalomtól függetlenül elszántan cselekedett, s páratlanul erős mégis rugalmas egyházszervező erővel vetette bele magát a problémák meg-

oldásába. ... A reformáció résztvevői hitették, hogy a Mindenható Isten ítélete feltétlen, egyben végtelen jóságú és bölcs akarat. S bár eredendően bűnös voltunkért kárhozatot érdemelnénk, az élet célja mégis Isten dicsőségének szolgálata, és ebben a küzdelemben az egyén a maga választott voltának különleges bizonyítékát látja.”

„A reformáció öröksége az is, hogy a zoltáreklésnek éppúgy Urunk dicsőségét kell hirdetnie, mint a hálaadó, megvigasztaló imádságnak. A reformáció az igét helyezte középpontba és ennek érdekében tiszta templomképet alkotott.”

„Napjaink rohanó világában, amikor szinte egymásra sincs időnk – hát még mennyei Atyánkra! –, újra előkerül a változtatás igénye, az ecclesia semper reformanda (az egyház mindig megújítandó) szellemében. És az egyház belső életének erősítése gyógyíthatja a világ bajait.”

„A hit és gyakorlata mindennapi életünk velejárója – elég, ha egész egyszerűen csak eszünkbe jut egy keresztlő, esküvő, temetés. Ezek még akkor is marandó élménnyé lesznek, ha vallási oldalukat nem nagyon vesszük észre. A jövő keresztyéneinek nagy feladata lesz, hogy ne váljanak a szép, áldott alkalmak üres, formális külsőségekké.”

„Gondoljunk bele: hány és hány ember teszi tönkre életét karrierépítés közben, mint egy bábeli munkás, vagy éppen ellenkezőleg: mennyien tengődnek tehetetlenül

a világban s válnak nyomorúságos helyzetüknél fogva reményvesztetté, bűnözőkké! E két véglet között pedig egyre kisebb a család szerepe, az egyiknek ideje, a másiknak ereje nincs a gyermekvállaláshoz. Súlyos társadalmi problémákról van szó, melyek orvoslása a keresztyénség, ezen belül a református egyház feladata is. Nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy az embernek természeténél fogva szüksége van belső lelki gondozásra, ápolásra is.”

„Felelősséggel jár a jövő nemzedékének útnak indítása. Az egyház jelentősége tehát világi szempontból az, hogy összegyűjti a kallódó lelkeket és krisztusi célt ad nekik. Vannak, akik azt mondják: a 21. században már szégyenteljes, lenézett dolog az Istenbe vetett hit. Ilyenkor merül fel bennem a kérdés: kinek akarunk viselkedésünkkel, cselekedeteinkkel megfelelni? Mások szerint nem kifizetődő dolog hinni, mert nem jó befektetés. Erre mondhatjuk: a hithű református nem Mammont, a pénz megszemélyesített alakját, hanem Jézus Krisztust, Isten egyszülött Fiát imádja. Nem vár semmiféle jutalmat, főleg nem emberektől, hiszen tudja: „minden jó adomány és tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá”. Ezek a lelki ajándékok: szeretet, megbecsülés, béketűrés, jóakarát. És minden ajándék közül a legnagyobb: az üdvösség. Kell ennél több?”

„Tudjuk, hogy a valóság-showk, reklámok, videó-klippek és sorozatok világában élünk, de rosszul esik, ha csak ezekkel a

dolgokkal azonosítanak bennünket, fiatalokat. A harmadik évezredből még alig láttunk valamit, de mi is érezzük, hogy iszonyatos rohanásban, egyre gyorsuló tempóban fut az emberiség egy vágyott jövőbe, egy kiszámíthatatlan úton, és hogy ennek egyenes következménye lehet, hogy az ifjúság elveszíti minden korábbi rendhez való kötődését, értékrendjét. MI, református fiatalok is ennek a veszélynek vagyunk kitéve, erre figyelmeztetnek bennünket az értünk aggódók. Értjük és érezzük mindezt, de ismerve és kihasználva lehetőségeinket, szeretnénk másképp, más értékrend szerint élni és példát mutatni. Ezt megvalósítani viszont csak keresztyén hitünk tudatos vállalásával lehet. Ehhez a vállaláshoz tartozik, hogy református középiskolában tanulunk, és hogy mindennapjainkban Istenhez méltóan igyekszünk élni.”

„Ne felejtjük, hogy kezdetben sem volt könnyű keresztyénnek lenni, s a reformáció után sem. Emlékezzünk azokra, akiket nemhogy kigúnyoltak, de megkínóztak, megöltek hitük miatt, mint a gályarabokat. (...) Gondoljunk erre, és képzeljük el: ha még manapság is kerülhetünk nehéz helyzetbe, milyen lehetett elődeinknek? Rádásul egy olyan korban, melynek rendszere mindent megpróbált, hogy az egyházat tönkretegyje, tagjait, híveit ateizmusra készítse vagy kényszerítse, ezáltal az emberek egyetlen reménységét, az Istenbe és a jövőbe vetett hitet elvegye.”

„Bibliánk... szemléletes példákon, példázatokon át példát mutat az élet előttünk álló kérdéseire és annak megoldására. A Szentírás ugyanis olyan gondolatokat fogalmaz meg, melyek ma, 2005-ben is izgatják, érintik, érdeklik az embereket.”

„Ma keresztyén fiatalnak lenni annyit tesz, mint magasság és mélység közt a mindent elborító hullámokban is az Úrba vetni bizodalunkat. Csak így maradhat fenn az egyház. (...) Az embertelenség nő. (...) Ma Krisztust követni annyit tesz, mint embernek lenni az embertelenségben, báránynak lenni a farkasok között.”

Beszámoló a teológia új szakjáról

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia a 2005/2006-os tanévtől az új kétciklusú képzésnek megfelelően Katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszakot indított nappali és levelező tagozaton. Várakozáson felüli volt a jelentkezők száma. A hároméves képzés első évére beiratkozott hallgatók létszáma közel nyolcvan fő. A következő sorokban csokorba szedtünk néhány véleményt az új képzéssel kapcsolatos tapasztalatokról.

A

bban a különleges helyzetben élem hétköznapjaimat, hogy 49 évesen három, illetve négy, egymástól viszonylag távol, de a szeretett országomon belül levő településekhez kötöm mindennapjaimat. Az első, ahol születtem, lakom és dolgozom a családommal együtt: Debrecen. Itt nőttem fel, itt jártam iskolába, itt működtetjük vállalkozóként a Hernád könyvkiadót. A hétvégék a zempléni hegyközi kis faluban, Kishután telnek, főleg egészségügyi megfontolásból. A gyülekezeti életünk a nagyon kedves, és lelkes református közösséghez kötődik 2003 óta: Vizsolyhoz.

És az örömhír, hogy ez év őszétől Sárospatak is az életem meghatározó részévé vált, hiszen ide járhatok iskolába, a nagy múltú ősi kollégium diákjaként – tanulni. Az új képzési rendszerről és az új lelkipásztori munkatárs-katekéta szak levelező tagozaton való beindításáról lelkipásztorunktól, nt. Sipos Vizaknai Gergelytől és a református testvéri közösségen belül barátaimon keresztül értesültem, és ezt a hírt az SRTA honlapján az Interneten keresztül ismertem meg bővebben. Közel 70 ember jelentkezett és jár velem együtt erre a szakra szeptembertől, ahol a tudás megszerzésén kívül a „miértjeire” is választ kap. Ezekre az egyszerű kérdésekre, hogy miért jelentkezett, miért vállalta a tanulást, és miért éppen Sárospatak? Már az első oktatási napon mindenki egyénileg megpróbált válaszolni, és a nagyon érdekes és sokszínű válaszokból két dolog biztosan kiderült: az egyik, hogy mindenki szeretné elmélyíteni személyes kapcsolatát Istennel, a másik hogy a „hely szelleme”, az 1531 óta fennálló ősi Kollégium predesztinálta, hogy vállalja

e nemes feladatot, a tanulást. Lukács evangéliumában (17,21) van megírva: „Az Isten országa közöttetek van.” Ahhoz, hogy ezt a mindennapjainkban észre vegyük, elérjük, és megtaláljuk, és ezt a képességet megtanuljuk, továbbadhassuk a megszerzett képességünk birtokában – ebben (is) segít és erre (is) tanít bennünket az Iskola.

A nyolcvanas évek közepén öt évig dolgoztam oktatástechnikusként a DOTE szívsebészeti klinikáján, és így bevallom, először egy kicsit megpróbáltam összehasonlítani az itteni képzéssel. Rájöttem, hogy nem szabad, és nem kell semmiféle analógiát keresni.

Hit és szeretet. Tudás és bölcsesség. Vállalod-e a végtelent? Mivégre vagy-e világon? Hogyan segítheték másokon? Ezek azok a számomra nagy kérdések, melyekre úgy gondolom, itt ebben az iskolában az évek során ezen a szakon választ kapok.

Egyszer C. G. Jungot a híres pszichiáter megkérdezték az 1900-as évek második felében, hogy mi a véleménye a huszadik századról. Ezt felelte: „tudásban gyarapodtunk, de nem bölcsességben.” Nos úgy gondolom, ez a mai napig igaz. És hogy ezen változtathassunk, el kell jönni tanulni ide Sárospatakra, a Református Kollégiumba, ahol már azóta számomra a konzultációk során kiderült, hogy a nagyon felkészült és nagy tudással bíró oktatóink, professzoraink, egyéni, élvezetes stílusukkal a szeretet jegyében tudásunkat és bölcsességünket is gyarapítják.

Ne feledjék! „Emberé a munka, Istené az áldás.” (Zsolt 127)

Asztalos József
Sárospataki diák

Azóta foglalkoztat bennünket feleségemmel együtt a gondolat, hogy vallásánári képzésen vegyünk részt, mióta Szegeden beindult ez az oktatás. A távolság, a gyermekeinktől és gyülekezeteinktől távol töltendő hosszú idő miatt ezt nem mertük vállalni, ezért nagyon megörültünk az új lehetőségnek, a Sárospataki Teológián kezdődő katekéta képzésnek. Úgy érezzük, szükségünk van megújulásra, felfrissülésre az ismeretekben, elsősorban is a pedagógia és a pszichológia területén.

Azt várjuk ettől a képzéstől, hogy nem csak, illetve nem elsősorban elméleti tudásban gazdagít majd, hanem a különböző korosztályok, a különböző módszerek jobb megismerése által a gyakorlatban, az oktatásban – nevelésben lesz segítségünkre.

Azt is várjuk, hogy különböző beszélgetésekben megoszthassuk egymással tapasztalatainkat, örömeiket-gondokat.

Közel 25 éve tanítunk hittant, foglalkozunk ifjakkal. Nagyon változott a világ, a család szerepe, a körülmények, melyek között a gyermekek élnek. Évről-évre más a gyermekek egymáshoz és a felnőttekhez való viszonyulása is. S ezekben az új helyzetekben kell nekünk az örök igazságot, Krisztus szeretetét a szívükbe plántálni, és megtanítani őket a bibliai ismeretekre, a keresztyén életre. Ehhez szükséges, hogy megértsük a gyermekeket, értelmi, érzelmi, lelki világukat egyre

jobban megismerjük. Ebben segít minket a tudás, amit majd szerezhethetünk.

A katekéta képzésben való részvétel által egyfelől lehetőségünk lesz átgondolni azt, ahogyan eddig végeztük hitoktatói feladatunkat, másfelől új utakat, módszereket, szakkönyveket, tanulmányokat ismerhetünk meg.

Néhány konzultációs alkalom után úgy érzem, jó döntés volt újra iskolapadba ülni. Érdekes előadásokat hallgattunk, jókat beszélgettünk, s lassan kezdetünk készülni a vizsgákra, és gyűjthetjük az anyagot a dolgozatokhoz.

Érezzük, tudjuk, hogy milyen nagy felelősség a gyermekekkel, ifjakkal való foglalkozás, igyekszünk is mindent megtenni, hogy hatékony legyen hitoktatásunk. Bízunk benne, hogy Urunk áldása lesz mind a tanulásunkon, mind az oktatói – nevelői munkánkon, s ezt kérjük minden hitoktató részére.

Bakcsy János lelkipásztor
Pálháza

Szeptemberben új szak indult a Sárospataki Református Teológiai Akadémián, lelkipásztori munkatárs-katechéta címmel. Már évekkkel ezelőtt rebesgették, hogy készülöben van egy munkatárs-képzés indítása, és – úgy gondolom – sokak öröme, az idén elkezdheték tanulmányukat az elsős hallgatók ezen a szakon.

Kiseb tudakozódás után nekem is felkeltette az érdeklődésem, mert igazság szerint nincs túl sok ehhez hasonló lehetőség Magyarországon. Vonzó volt számomra többek között az, hogy csupán 3 éves a képzés, és hogy van nappali tagozat is. Mindenkép-

pen a nappali tagozatot választottam, mivel fontosnak tartom a teológus közösséggel való megismerkedést, mert jó olyan légkörben lenni, tanulni, ahol komolyan veszik Isten dolgait, és naponta vannak igehirdetések. Meglátásom szerint mindezek alapvetően meghatározzák a későbbi szolgálatainkat.

Kezdetben előfordultak apró adminisztrációs hiányosságok a szak újszerű volta miatt, azonban néhány nap alatt gondoskodtak az illetékesek arról, hogy minden a helyére kerüljön és rendeződjön.

Meglepetés volt számomra az, hogy azokat a tantárgyakat, amelyek a teológusok számára is kötelezőek, velük együtt hallgatjuk, tehát nincs a követelményben szintkülönbség. Így a legtöbb órán az elsős teológus hallgatókkal vagyunk együtt. Minden bizonnyal ezen szak nappali tagozatának létszáma is közrejátszott ebben, mivel mindössze hárman vagyunk (a nagytöbbség ugyanis levelező tagozaton végzi a szakot).

Óriási kiváltságnak tartom azt, hogy itt lehetek diák, mivel így rendelkezésemre állnak olyan dolgok, melyekhez nem túl sok ember juthat hozzá, gondolok itt a Nagykönyvtárra és arra, hogy Istentől megáldott bölcsességű és mélyhitű professzorok, tanárok előadásait hallgathatom. A közhiedelemmel ellentétben, hogy egy teológián csak kimérten és csak szigorú körülmények között tanulnak, azt észleltem, hogy az órákon derűs hangulat uralkodik, és némely tanárnak egészen jó a humorérzéke.

Újoncként örömmel tapasztaltam az első hetekben, hogy mennyi hagyománya, bevált szokása van a pataki diákságnak, melyek elsősorban közösségformáló és Istent dicsőítő alkalmak.

Persze mindenütt vannak emberek, akik nem szeretnek részt venni, csatlakozni egy-egy meghirdetett, megszervezett összejövetelen, így itt is. Mindazonáltal a nagytöbbség érdeklődő magatartást tanúsít, ha ilyesmiről van szó.

Mivel én a katechéta szakirányt választottam, hálás vagyok az Úrnak, hogy létezik ilyen magas szintű felkészítés ahhoz, hogy hittant tanítsak, és hogyan közelítem meg a kicsiny gyermekeket Isten Igéjével. Mindennek megvalósításához hasznos ismereteket nyújtanak itt református vallásunk alapjainak, Fundamentomának megismerésében.

Szimkovic Edina, Kárpátalja

A Sárospataki Református Teológia Ünnepi Követei

BORSOD – GÖMÖRI EGYHÁZMEGYE

1. BÁNHORVÁTI, BÁNFALVA,
NAGYBARCA
Orosz Róbert V. évf.
 2. HERNÁDKAK
Szegedi István I. évf.
 3. KAZINCBARCIKA – FELSŐ,
BERENTE
Karsai Péter V. évf.
 4. MISKOLC-CSABAI KAPU
Farkas Tímea Erika IV. évf.
 5. MISKOLC-ALSÓVÁROS
Bodnár Zsolt II. évf.
 6. MISKOLC-VASGYÁR
Tóth Anett V. évf.
 7. NYÉKLÁDHÁZA
Kincses Margit IV. évf.
 8. ÓNOD, SAJÓLÁD, MUHI
Rácsok Andrea VI. évf.
 9. ÓZD, JÁRDÁNHÁZA, SUSA
Bartha Beáta V. évf.
 10. PARASZNYA, VARBÓ
Pocsai Sándor V. évf.
 11. PUTNOK, HÉT, BÁNRÉVE,
SERÉNYFALVA
Bagu Levente katech. hallg.
 12. SAJÓKAZA, SAJÓIVÁNKA, ÓZD-
SAJÓVÁRKONY
Ujlaki Renáta IV. évf.
 13. SAJÓSZENTPÉTER, ALACSKA
Greskó Erika I. évf.
 14. SAJÓVELEZD, VADNA,
DUBICSÁNY
Molnár Mária II. évf.
 15. TISZAÚJVÁROS,
TISZASZEDERKÉNY
Maksai Attila V. évf.
- ## ABAÚJI EGYHÁZMEGYE
16. ALSÓVADÁSZ
Karsai Eszter V. évf.

17. KOMJÁTI, BÓDVALENKE,
BECSKEHÁZA, BÓDVASZILAS,
HIDVÉGÁRDÓ,
TORNASZENTJAKAB
Simon Norbert I. évf.
18. MARTONYI, MESZES,
RAKACASZEND
Páju Anita IV. évf.
19. ONGA, ÓCSANÁLOS
Nagy Dávid III. évf.
20. SZUHOGY, ÉGERSZÖG, KÁNÓ
Gazdag Edit I. évf.
21. TELKIBÁNYA
Mészár István III. évf.
22. VIZSOLY
Tomori Róbert V. évf.
23. ZILIZ, BORSODSZIRÁK
Enyedi Éva IV. évf.

ZEMPLÉNI EGYHÁZMEGYE

24. BODROGHALOM, VAJDÁCSKA
Sándor Töhötöm II. évf.
25. ERDŐBÉNYE, SIMA, SZEGILONG
Sándor Malvin II. évf.
26. KISROZVÁGY, NAGYROZVÁGY
Blaner András V. évf.
27. LEGYESBÉNYE, BEKECS
Balogh Milán I. évf.
28. MEGYASZÓ
Papp Szabolcs III. évf.
29. PÁCIN
Seres Andrea III. évf.
30. PRÜGY, RÁTKA
Dancs Róbert VI. évf.
31. RICSE, RÉVLEÁNYVÁR
Matócsi István II. évf.
32. SÁROSPATAK, BODROGHALÁSZ
Bartha Örs IV. évf.
33. SZERENCS, OND
Dancs Edina V. évf.

34. TÁLLYA, GOLOP, MONOK
Börzsönyi Judit I. évf.
35. TAKTAHARKÁNY, TAKTASZADA
Sárfányné Halona Krisztina II. évf.
36. TARCAL, MEZŐZOMBOR
Kardos Imre II. évf.
37. TISZALÚC
Nagy Péter II. évf.
38. TOKAJ
Ercse Imola IV. évf.
39. VISS, KENÉZLŐ, ZALKOD
Gyulai Lilla II. évf.

EGERVÖLGYI EGYHÁZMEGYE

40. ANDORNAKTÁLLYA
Fülöp Richárd II. évf.
41. BÜKKZSÉRC
Leczó Tamás VI. évf.
42. CSERÉPFALU
Gyüre Anita III. évf.
43. MEZŐKERESZTES, BÜKKÁBRÁNY
Szegedi Csaba katech. hallg.
44. NOSZVAJ
Nádasi Erika V. évf.
45. SÁLY, TIBOLDDARÓC
Sebestyén Roland katech. hallg.

TISZÁNTÚLI EGYHÁZKERÜLET

46. KISVARSÁNY
Vajas Katalin IV. évf.
46. KOKAD, ÚJLÉTA
Pótor Mózes II. évf.
48. NAGYVARSÁNY
Váradai László IV. évf.

DUNAMELLÉKI EGYHÁZKERÜLET

49. CEGLÉD-ÚJVÁROS
Görög Marianna IV. évf.
50. CSÁKVÁR
Szimkovics Tibor IV. évf.
51. ORGOVÁNY, JAKABSZÁLLÁS
Benedek Aliz V. évf.

DUNÁNTÚLI EGYHÁZKERÜLET

52. MAGYARALMÁS, CSÁKBERÉNY
Dezső Attila II. évf.

FELVIDÉK

53. FELSŐLÁNC, ALSÓLÁNC, BUZITA,
RESTE
Hangácsi Krisztina II. évf.

DÉLVIDÉK

54. NAGYBECSKEREK
Halász Dániel I. évf.

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet az alábbi szakjaira:

- **Teológia szak, lelkészi szakirány,**
nappali tagozaton *(2006. szeptember 1-től egyciklusú mesterképzés)*

- **Teológia szak,**
nappali tagozaton *(2006. szeptember 1-től egyciklusú mesterképzés)*

- **Katekéta-lelkipásztori munkatárs szak,**
nappali és levelező tagozaton, katekéta és lelkipásztori munkatárs szakirányokkal
A tanulmányi idő 3 év a lelkipásztori munkatárs alapszakon, melynek folytatásaként teológus szakon mesterdiploma szerezhető a Sárospataki Református Teológián, a katekéta szakirány esetében vallásstanári szakon szerezhető mesterdiploma a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen.

- **Börtönpasztoráció szakirányú továbbképzési szak**

Szeretettel várunk minden érdeklődőt nyílt napunkra: **2006. február 9. de. 10 óra**

Jelentkezési határidő: 2006. április 14.

További információk és elérhetőség: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1.

Tel./Fax: 47-312-947, dekania@srta.hu, www.srta.hu

„Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk: az ő népe és legelőjének nyája.” (Zsoltár 100:3)

Hálaadó ünnepi istentisztelet a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon felújításának befejezéseként

Miskolcon 1560-tól van református nevelés. Az avasi református templom lábánál – a mai Herman Ottó múzeum épületében – ekkor kezdett el működni a „rectoris schola”, egy magasabb műveltséget nyújtó iskola, ma úgy mondanánk: gimnázium. Épülete többször leégett, újraképzették, kibővítették, de a XIX. század végére a régió neves intézménye kinőtte falait. Az új épületet eklektikus stílusban a Millennium tiszteletére emelték atyáink, akik szerette a tágabb értelemben vett országunkban impozáns épületekkel adóztak jeles történelmi eseményünknek. Az intézmény és pedagógusai évszázadokon keresztül fontos keresztyén nevelő és közművelődési szerepet tölthettek be a Felső-magyarországi régióban.

1948-ban az intézményt, több ezer társával együtt államosították, épületét elvették. Talán innen datálható a magyar nemzet erkölcsi romlásának felgyorsulása...

...talán soha sem lesz ismét a miénk, keseregtek azok az egykori növendékek, akik nap-nap után elmentek az épület veretes bejárata előtt, és szívükben hordoz-

ták egykori tanáraiktól kapott lelki-szellemi örökséget. De Istennek más terve volt, és 1990-ben ismét megengedte, érdemtelen voltunk ellenére, hogy ismét legyenek iskoláink, ahol ifjainkat nevelhetjük „Istennek, hazának, haladásnak.”

Igaz, az 1993-ban újraindult intézménynek meg kellett böjtölnie egykori épületébe való visszakerülést, amely idő csak 1996. július 1-jén jött el. Kíáradó örömmel vettük birtokba az ütött-kopott, lelakott épületet, amely az építése óta eltelt 100 év alatt sok mindent megélt, kellő gondját viszont nem viselte senki.

Az igazgató beszámolójában így emlékezett erre az időszakra:

„Szinte reménytelen volt a teljes felújításra gondolni abban az időben, hiszen az épület felújítására még az Antall Kormány idejében kapott 30mFt állt csupán rendelkezésre. Az első, amit tettünk: elkészítettük az épület teljes rekonstrukciójának és bővítésének tervdokumentációját.

Legyen az első üzenete a beszámolómnak az: Nem baj, ha ma még nem lehetséges valami, de ha jónak és követendőnek tartjuk a célt, akkor tervekkel kell rendelkezniünk a jövőre nézve.

Közel 10 éven keresztül folyt a felújítás és bővítés, azért mert ilyen ütemben teremtdött meg annak anyagi feltétele. Ez alatt az idő alatt nagyon sokat kértünk és nagyon sokat kopogtattunk. Sokszor hiába, de gyakran eredménnyel. Mindvégig azonban az lebegett a szemünk előtt, hogy: „Kérjétek és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitják néktek.” Ezt mondja maga Jézus Krisztus. Hát akkor vegyük is komolyan!

Két dolgot tanulhattunk meg ez alatt az időszak alatt: 1. Nem szégyen a jó cél érdekében kérni és kopogtatni. 2. A kérésnek és a kopogtatásnak az értékek és a célok által meghatározott frekvenciája van. Csak az képes meghallani a kérést és a kopogtatást, aki maga is fontosnak tartja azokat az értékeket, amelyeket a cél megjelenít.”

Milyen munkákat végeztek el a közel tíz év alatt? Talán még a felsorolásuk is hosszú!

- A második emeleti fagerendás teljes födém szerkezet vasbeton födém szerkezetre cseréje
- A tetőszerkezet teljes cseréje
- A tetőhéjazat teljes cseréje – amelynek bádogos munkálataiért Bucskó György nemzetközi nívódíjat nyert, siktetőfedő

terveiért a Stúdió Észak-magyarországi Tervező Kft. „Az év tetője” címet nyerte el.

- Teljes villamos, gépészeti, csapadék- és szennyvízhálózat felújítás
- Teljes belső felújítás a pincétől a padlásig
- Teljes ajtó- és ablakcsere, hőszigetelt SOFA kivitelben (körülbelül 200 ajtó, ablak)
- Teljes homlokzati felújítás
- Az udvar teljes felújítása, utak, járdák kialakításával, műanyag borítású sportudvar készítésével,
- A gimnáziumot a tornateremmel és a Diákotthonnal összekötő folyosó felújítása

• Két jelentős bővítést is elértünk: Sajtó kazánház építése, valamint 3 informatika szakterem építése a tornaterem öltözői része fölé, valamint a gimnázium főépülete tetőterének részleges beépítése, 3 tanterem és 1 szakterem kialakítása

• Ezzel párhuzamosan 1996-1998 között folyt a Diákotthon kialakítása, az egykori Tóth Pál Református Nőnevelő Intézetért kapott kártalanítás elkülönített keretéből. Ennek eredményeként egy 200 férőhelyes korszerű és színvonalas diákotthonnal gazdagodott az intézmény.

A felújításnak öt, részben különálló forrása volt:

1. 2000-2002 között az akkori polgári kormánytól, nem kis mértékben Orbán Viktor, akkori miniszterelnök személyes döntése és támogatása nyomán – pályázat útján - 135 M Ft támogatást kaptunk.

2. A központi költségvetésben szereplő – egyre csökkenő mértékű – egyházi ingatlan felújítási keretből összesen 189 M Ft (ennek elosztása az egyház javaslatára történik, és a református egyházon belül két része van: általános rekonstrukciós keret és egy szerényebb oktatási intézményi rekonstrukciós keret).

3. A fenntartó Tiszáninneni Református Egyházkerület saját forrása, ezt 2004-ben és 2005-ben nagyrészt bankkölcsönből fedezte, mindösszesen 156 M Ft értékben.

4. Miskolc város Önkormányzatának támogatása 2002-ben 8 M Ft 2005-ben 5M Ft-nyi támogatási ígervény, valamint az épület kivilágítása és ennek a közvilágítási hálózatról működtetése.

5. Az intézmény saját forrása: a tíz év alatt 9 M Ft.

Így a teljes felújítás és bővítés ötszázkettes millió forintba került.

A felújítás befejeztével az egyházkerület hálaadó ünnepi istentiszteletre hívta a gyülekezetek küldöttségét, a lelkipásztorokat, a testvérintézményeket és azok tantesztületeit, az intézmény munkatársait és tanulóit, a szülőket, a tervezőket és kivitelezőket és mindazokat, akik imádkozó lelkülettel voltak az intézmény iránt.

Az ünnepség díszvendége Orbán Viktor, a FIDESZ Magyar Polgári Szövetség elnöke, a polgári kormány miniszterelnöke volt, aki 135 M Ft-tos támogatásról való döntéskor azt is hozzátette (tartalmilag idézve):

ez az összeg nem segítség, hanem méltó támogatás ahhoz, hogy az egyházi fenntartású oktatási intézmények az esélyegyenlőség jegyében ismét részt vehessenek a társadalmunk nemzeti, keresztény, szellemi értékeinek gyarapításában.

A hálaadó ünnepi istentisztelet üzenetét Csomós József püspök igehirdetési szolgálatában helyezte a zsúfolásig megtelt Kossuth utcai református templomban egybegyűltek szívére. A meghívón is idézett 100. zsoltárt választotta alapigéül. Rámutatott arra, hogy ez a zsoltár az örvendezésről, a hálaadásról szól, és erre buzdít bennünket is annak ellenére, hogy a babiloni fogság gyötrelmes éveiben született. A nehéz helyzetben való örvendezésnek pedig az a titka, hogy Izrael népe ismét odafordult Istenhez.

„Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk: az ő népe és legelőjének nyája.”

Csak az az ember tud hálaadással bemenni kapuin, áldani nevét, örömmel szolgálni neki, akár a fogság keserves éve-

iben is, aki belátja, hogy az Úr az Isten. Legyünk ilyen örömmel szolgáló, nevét áldó és házába hálaadással bemenő gyermekei Istennek – buzdított a hirdetett ige valamennyiünket.

Az Istentiszteletet követő ünnepségen a Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanárai W.A. Mozart: g-moll zongoránegyesevel, Lénárt Attila tanuló szavalattal, az intézmény énekkara pedig két Ádám Jenő énekkel járult hozzá az ünnepség emelkedettségéhez.

Az ünnepségen a felújítás tervezői és kivitelezői vehettek át köszönő oklevelet. Hálasak vagyunk a gondos tervekért és a színvonalas kivitelezésért egyaránt. A terveket a Stúdió Észak-Magyarországi Tervező Kft., a belsőépítészeti terveket a Hadas Tervező Iroda munkatársai készítették. A kivitelezést végezték: Juhász László építési vállalkozó mérnök Középület és Lakásépítő Rt., FAVILL 2000. Kft., Zsarnóczi János vállalkozó ácsmester, Kuzma Endre ácsmester építési vállalkozó, Bucskó György bádogos mester, Magép 2003. Kft. A felújítás és bővítés műszaki ellenőre és a lebonyolítás koordinálója Baksa István mérnök-szakértő volt.

A felújítás egész ideje alatt megtapasztalhattuk az igei igazságot: „Ha az úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői.” Ezért legyen mindenért egyedül

Hálaadó istentisztelet a Kossuth utcai templomban

Gondolatok a MRE alkotmányának módosításáról

A Zsinat elé került a MRE alkotmányának módosítása, amely szabályozás érinti a lelkészek politikai tevékenységét. Az elfogadott határozat kimondja, hogy amennyiben egy lelkész a választáson indulni kíván, akkor már a jelöltség elfogadásától szüneteljen lelkészi szolgálata. (Az eddigi szabályozás ezt csak a megválasztástól mondja ki). A törvénymódosítás szerint: „Lelkész politikai párt tagja nem lehet. Amennyiben a lelkész politikai párttagságot, országgyűlési képviselőiséget vagy külszolgálatot vállal, a jelöltként történő nyilvántartásba vételétől fogva, az érintettsége tartamára a lelkészi szolgálatát szüneteltetnie kell. A lelkészi szolgálat szüneteltetése idején az illető református lelkészi címének használatával nem nyilatkozhat.”

Az egyházi törvénykezés kapcsán első gondolataim egyike, hogy az adott rendelkezés vagy törvény hogyan csapódik le gyülekezeti tagjainkban. A legutóbbi törvénymódosítás a lelképásztorok politikai szerepvállalásával kapcsolatban több szempontból is elgondolkodtatott, sőt, némely vonatkozásában fel is háborított. Konkrétan ehhez kapcsolódva vegyünk egy szélsőséges példát az ilyen jellegű határozatok hatásáról, mellyel valószínűleg a törvények megalkotói nem kalkulálnak, amikor rendelkeznek.

Gyülekezetünkben egyik vasárnap megjelent egy politikus, aki országos funkciót tölt be a Fideszben – egyébként pedig tudomásom szerint a Szent Anna plébániához tartozik, akikkel igen jó ökumenikus kapcsolatokat ápol gyülekezetünk. Az igehirdetés után a hirdetések helyén természetesen köszöntöttem, hiszen a lelképásztornak feladata a gyülekezetben megjelenő közszereplők köszöntése. A múltban köszönteni kellett a prominens személyeket, a jelenben pedig köszönteni illik. Ugyanúgy köszöntöttem volna, ha a Munkáspárt elnöke jelenik meg, vagy a város polgármestere, függetlenül attól, hogy egyetértek-e politikájával. Mert köszönteni illik a minket látogatót. Ez a politikus szabályosan bejelentkezett tele-

fonon a hivatalban, istentiszteleten vett részt igehallgatóként, melyhez mindenkinek joga van, utána pedig ellátogatott épülő templomunkba, ahol nem óriási „söjtöri ebéd” mellett beszélgettünk gyülekezetünk életéről, nagy építkezésünkről, gondjainkról, hanem a hideg, épülő templomban. Néhány gyülekezeti tag mélységesen sérelmezte, hogy köszöntöttem őt, és azal támadtak meg, hogy miért politizálok a templomban, illetve hogy behívtam a pártot és politikát a templomba. Amikor tehát ezek a gyülekezeti tagok olvassák a napilapokban, vagy hallják televízióban és rádióban, hogy egyházunk vezetői hogyan nyilatkoznak, hogy mit nem szabad a lelképásztornak, akkor ők ezt másként értelmezik. Ők egyszerűen veszik: ne politizáljunk. Ez azonban nem igazán helyes és semmiképpen nem felelős magatartás.

Másik kérdésem is van ezzel a törvénnyel kapcsolatban. Nem tartalmi: formai kérdés.

Miért kell állandóan az egyház és politika viszonylatával foglalkozni? Kinek akarjuk bebizonyítani, hogy nem vagyunk egy párt iránt sem elkötelezve?

A Fideszeseknek, hogy nem vagyunk MIÉP-esek, vagy a MIÉP-nek, hogy nem vagyunk Fideszesek? Mert a kommunista párt úgyszólván tudja, hogy az egyházakkal nem pozitív a viszo-

nya. Nem értem, hogy mit akarunk ezzel elérni? Be akarjuk talán bizonyítani, hogy nekünk minden párt egyformán kedves? A kommunista párt is kedves? Vagy arról van szó, hogy „fiúk ti csak szolgálatok, majd én politizálok”.

Óriási színjátéknak tűnik, amit csinálunk, amikor azt mondjuk, hogy ennek a döntésnek az az oka, hogy a lelképásztortiszt ne sározdódjék be politikailag. A volt miniszterelnök személyes tanácsadója lelképásztorként működik. Mindenki tudja, hogy van református teológiai professzorunk, aki országgyűlési képviselő. Akkor ő most nem református és nem teológiai professzor? Vagy ha képviselő akarnék lenni (mint ahogy nem akarok), akkor a bárki számára hozzáférhető önéletrajzomból hagyjam ki, hogy magyar református lelképásztorként szolgáltam mondjuk 25 évig? Mert ez úgyszólván adat, és úgyszólván társítják velem. Nemcsak azt fogják mondani, ha nyilatkozom, vagy ha elemzik a politikai nyilatkozataimat, hogy képviselőként ezt mondtam, hanem hogy lelképásztor vagyok. Ha akarom, ha letagadom, ez tény. Tényleg le kell tagadnom?

Azt is elhiszem, hogy szándéka volt a törvényalkotóknak, hogy ne kössék véleményemet egy általános református „kinyilatkoztatáshoz”. A Zsinat elnöke azonban nyilatkozik mindenféle politikai kérdések-

FÓRUM

ben. Ez a törvény így csupán annyit jelent, hogy majd egyesek mondják a véleményyt, egyesek politizálnak. Miért nem bízunk a lelkipásztorokban? Ezzel csak azt érzük el, hogy a sok esetben egyébként sem erős lelkipásztori tekintély tovább romlik.

Azért is kissé képmutató ez a törvény, mert a mi népünket nem nagyon érdekli, amit az egyház vezetése mond. Ha érdekelné, akkor nem tudom, hogy lett volna Horn kormány, vagy december 5.? Ezzel csak a kedélyeket borzoljuk, és gyülekezeti szinten problémákat generálunk.

Még egy szempont. Probléma volt, hogy korábban egyik prominens egyházi vezetőnk, lelkipásztorunk a MIÉP-pel alaposan összekeveredett. De ha rendeletet hozunk, vagy törvényt módosítunk, akkor úgy gondoljuk, hogy az illető nem lesz MIÉP-es? Vagy Fideszes legyen, vagy kommunista? Mit érünk el a rendeletekkel?

Jogos kérdés, hogy lelkészként párt-színekben képviselhetjük-e a keresztyén igazságot? Pontosan erről van szó. Én magam nem vagyok párt tagja, nem is kívánok az lenni, mert lelkipásztori mivoltomban párton felül állok. De nem képmutatás a zsinatnak rendeletet hozni a lelkipásztorokról, amikor maga az egyház aktívan politizál? A jobboldalt támogatja – még szerencse, hogy nem a másik oldalt. Egy kerületi rendezvényen lehet díszvendég Orbán Viktor. Világtalálkozóknak lehet fővédnöke. Ez nem politizálás?

Engem személyesen ez nem zavar. Miért zavarna? Tisztességes magyar református ember vagyok, gondolkodom a politikáról. Támogatom a jobboldali politikát. És ezen nincs mit szégyellni se lelkipásztorként, se gyülekezeti tagként. Miért baj, ha az ember a maga helyén és keretei között tesz valamit azokért az értekekért, amelyeket jónak vall? De! Isten Igéje helyett én soha nem hirdettem politikai szöveget, mint teszik azt néme-

lyek. A politika nem a szószékre való. Ott csak Isten Igéje szólhat. Aki viszont szószéken politizál, az megteszi zsinati rendelet mellett is. És ez mind-mind összekeveredik a gyülekezet szintjén.

Inkább tanítást kellene adnunk gyülekezeti tagjainknak. Vagy hallgatnunk kellene. Sajnos a törvényalkotók sem tudnak pártatlanok lenni, és képmutatásba esnek, mert mégis majd' mindenki a jobboldal győzelmét várja, netán annak a pénzére ácsingózik az egyházi támogatások szintjén.

Attól félek, egyre inkább azzal fogunk így vádolni minket, amivel a baloldal máris vádol: ezek csak a pénzért beszélnek. Hiszen egyfelől azt mondjuk, hogy ne politizáljunk, másfelől mégis politizálunk. Pedig nekem éppen azt a réteget kell elérnem lelkipásztorként, aki nincs itt, és kívülről figyeli az eseményeket. Ezt pedig csak tiszta játékkal lehet.

Balajthy József lelkipásztor
Miskolc-Felsőváros

Profán apokalipszis

Vala pedig egy Sodomita király, kinek igen kevés népe vala, de ez a király mégis magabízó és gőgös vala. Mivelhogy segíté ezen Sodomitát a

Mammon népe és királya felettébb. Hízlekedvén hízlekednek pedig ennek a királynak népes szolgálhadak, kik dicsőítik vala a királyt, igen hajbókolván neki, különféle írásokat küldözgetvén az Ország népe közé, és beszédek is tartának az ő nagy dicsőségéről a beszélőben, a nézőben pedig sok csudákkal csudálják őt, mindeközben pedig igen elferdíték vala az igazságot. Ez a király népével egyetemben sok gyűlölséggel gyűlöli vala az Urat és az Ő népét. Vala pedig ennek a királynak és az ő magabízó népének sok és nagy igyekezete és felettébb való erőlködése, hogy elpusztítaná az Úrnak kedves dolgokat a Földnek egész színén. Megutálja vala pedig a fát és a virágot, szereté pedig felettébb a *füvet*. Akará pedig ezzel a füvel táplálni az Ország kicsinyeit, hogy azoknak értelmét idejekorán elvegye. Gyalázá pedig ez a király mindazt, ami ked-

vesnek tetszik az Ország népe előtt s követé őt ebben az ő kevés számú népe egyaránt. Káromolja vala sok és nagy káromlásokkal az Ország régi nagyjainak dicsőséges tetteit, királyainak megszentelt koronáját igen szidalmazza vala, s minden régi szépet és jót, ami az ország népe szívének kedves vala, igen kárhoztat vala. Háborgának pedig némelyek és zúgolódának mindezek ellen, kiket igen fenyeget vala a király és az ő népe mondván, hogy antisodomiták. Ezzel igen megrettenték az Ország népét, mert a világnak hatalmasságai igen félik vala a Sodomitát, mert a Mammon népe és királya felettébb segíté őt.

Ültete pedig a Sodomita és az ő népe egy fát az ország közepében és nevezé azt szabadságnak és monda: egyetek erről mindnyájan és *mi* olyanok leszünk, mint az isten. Igen kívánatos vala pedig ennek a fának a gyümölcse és sokan evének belőle, de az ő elméjüket meghomályosítja és az ő szívüket megszakasztja vala. Mert annak a fának csak a neve vala szabadság, de az hamis vala, mert igazi neve vala szabadoság, de a Sodomita eltítkolá vala.

Lőn pedig, hogy egybehívá a Sodomita az ő tanácsosait és monda nekik: vajon nem jött-e el az én időm, hogy lesűjtván lesűjtsak ellenségeimre? Azok pedig felelének neki mondván: íme eljött, ó király. Akkor monda a király: pusztítván pusztítsuk el az Úrnak népét, akik egyháznak is neveztetnek, s akkor olyan lesz az Ország népe, mint a juh, melyet visznek az ő nyírója elé, s mienk lesz akkor az Ország; mondom pedig, hogy a boszorkányok egyházát és a hozzá hasonlatosokat ne bántssuk. Akkor mondanak az ő tanácsosai: ó, mily bölcs a király. Szóla akkor a király az ő tanácsosaihoz mondván: vegyünk el mindent az Úrnak népétől, akik egyháznak is neveztetnek. Tanácskoznak vala pedig az ő tanácsosai egymással és szólának az ő királyukhoz mondván: a mi atyáink elvettek már mindent tőlük, ó király; úgy vannak már ők csaknem, mint a megszedett szőlő; sőt, igen sokat meg is ölének közülük a mi atyáink. Akkor monda a király: vajon nem szabad-é nekünk azt mondani, hogy ők mindenkinél gazdagabbak és méltatlanul nyerne sok ado-

mányokat az Országtól? Felelének az ő tanácsosai mondván: neked mindent szabad, ó király. Akkor eljövének a hízelgők felettébb nagy sokasággal és hirdetik vala az Ország népének a király szavait nagy fennszóval. Igen gyalázzák pedig ezek a szolgálak az Úrnak népét, felettébb szidalmazván a papokat is, mert a király ezért tartja vala őket sok aranyakon és ezüstökön. Akkor mondának sokan az Ország népe közül: bántalmazván bántalmazzuk az Úrnak népét, talán nem lesz háladat-

lan majd hozzánk a király. S igen nagy sokaság fogadá el a hízelgők szavát, s felettébb tapsolának a hetedhétnek, mikor annak tagjai is szolgálak vala szívük teljességével és megszámlálhatatlan nyelvcsapásokkal a királyt.

Lőn pedig, hogy hang hallatszék a Mennyből, mint nagy mennydörgésnek hangja: az Úr nevéte és kacagja vala a Sodomitát és az ő népét nagy fennszóval.

Én, DiDimus, hallottam és láttam mindezeket, sőt még nagyobbakat is. Aki nek van füle a hallásra és szeme a látásra, ímé az is hallja és lássa!

(Szerkesztőségi megjegyzés: A fenti írás a fantázia szüleménye. A valósággal, valós személyekkel, csoportokkal stb. való bármilyen összefüggés, felvetődő azonosság csupán és kizárólag a fatális véletlen műve lehet.)

Bosch, Hieronymus, 1450-1516 : A BÖLCSESSÉG ASZTALA (egy világkörben építi fel a Bölcsesség hét oszlopán álló házát, amelyben a tapasztalatlanok és értetlenek hordójaként a hét főbűn a vendég, a négy végső dolog keservesen komoly témájával körülhatároltan). A kép tetején látható szalag felírása: „*Gens absque; consilio est, et sine prudentia. Utinam saperent, et intelligerent, ac novissima providerent.*” – „Rövidlátó nép ez, nincs benne belátás. Ha bölcsek volnának, felfognák, fontolóra vennék sorsukat.” A kép alján ez olvasható: „*Abscondam faciem meam ab eis, et considerabo novissima eorum.*” – „Elrejttem előlük arcomat, hadd lám, mi lesz velük.” Középen: „*Cave, cave, dominus vidit.*” – „Vigyázz, vigyázz Isten lát téged.”

Egy képzeletbeli lelkipásztor képzeletbeli naplója 1.

Ez a napló csupán a képzelet műve. Ha valaki mégis ráismer egyes részleteire, kulcsolja össze a kezét és imádkozzék, hogy Isten adjon megtérést a gyülekezetben; valamint keresse fel lelkipásztorát, és kérdezzé meg, miben segíthet, hogy gyülekezete krisztusibbá formálódjék!

Október 31. szerda

Délután reformációs ünnepséget tartottunk. Pontosabban a reformációra emlékeztünk. Református gyülekezet a reformáció óta van a településen, van tehát mire emlékezni. Reformáció. Hol van a mindig reformálandó, folytonosan megújítandó egyházzól szóló tanítás? Itt az utóbbi 15 évben annyiban állt a lelki megújulás, hogy 3 évente lecserélték a lelkipásztort. Sosem küldték el. Elődeim maguktól távoztak. Önként. Talán az én életemben is szükség van változásra, reformációra...

November 1. csütörtök

Találtam egy pályázatot. Meg tudnánk csináltatni a templomban a padfűtést. Még a hátráidőbe is beleférünk. Leszavaztak. A szüleik idejében sem volt fűtés, akkor most mi bajom van.

November 3. szombat

Jubileum az életünkben: 30. alkalommal próbáltuk összegyűjteni az ifjúságot. Sikertelenül. Egyik atyámfia a fejemhez vágta, hogy miért nem hagyom békén a fiatalokat, van nekik elég bajuk az egyház nélkül is. Fáradtak, hadd pihenjenek. Gondolom, pihenni kell, mielőtt kocsmába, majd diszkóba mennek. Mindenesetre bennem van a hiba. Csak tudnám, hogy hol rontom el folyton?!

November 5. hétfő

Repedések jelentkeztek a műemlék jellegű kőkerítésen. Kértem a kőműves kelemeneket, akik egyébiránt reformátusok, hogy csináljuk meg. Mi a kezük alá dolgozunk, ők csak a szakmunkát végzik. A válasz rövid volt és egyszerű: fizessék mestereket, mert ők nem fogják egész nap „itt tölteni a drága idejüket”.

November 13. kedd

Családi napot tartottunk. Én vigyáztam a gyerekekre, és ebédet főztem, míg a feleségem fertőtlenítővel mosta a bútorokat: szekrények hátulját, ágyneműtartót. Délután a téli ruhatárunkat vittük tisztítóba, hátha tudnak vele valamit kezdeni. Bepeneszedett az egész. Igen, vizes a ház. A gyermeknek sem tesz igazán jót. Mi jobban bírjuk, miután az összes „orrsprayt” kipróbáltuk, és megtaláltuk, melyik használ. Levegőt venni ugyanis nem könnyű nálunk. Emlékeszem, mikor 3

éve ide jöttem, szétnéztem, még nem tűnt fel. Frissen volt meszelve. Akkor még nem láttam, hogy a penészedő falra sikerült rámeszelné. Az ablak alatt, ahol lehullott a vakolat 8 réteget számoltam meg... Mikor szóvá tettem, hosszas morgás után felajánlották, újra lemeszelik, ha ennyire nyavalygok. Mondtam, hogy nem meszelné kellene, hanem szigetelni. Megkérdezték, hogy ha eddig jó volt így, most mi bajom van? Igazuk van.

November 15. szerda

Megkeresett a római kollega, hogy jó lenne, ha építtetnének egy ravatalozót. A helyi temetkezési vállalkozó is benézett. Szívesen hozzájárul, mivel az ő munkája is kényelmesebb lenne. Felkerestük a polgármestert (református, miként családja, és felmenői is). Neki más elképzelése van. Próbáltam meggyőzni. Meggyőzőtt. Egy érve volt, mégsem vitakoztam tovább: ha nem úgy lesz, ahogy ő akarja, akkor kirúgja az önkormányzattól a református dolgozókat, illetve átszól a még működő egyetlen üzembe, hogy onnan is bocsássák el őket. Mit tegyek? Ráhagytam mindent.

November 19. vasárnap

Este 7-kor telefonált Julis néni. Azt hittem baj van a férjével, jobb vállammal a telefonkagylót tartva már kötöttem is a cipőmet, hogy indulok. Nem volt rám szükség. Azt közölte csak, hogy hozna egy kis süteményt. Eddig nem akart jönni, mert csak most van elég sötét, hogy mások ne lássák, ide jön a tálcával. Még kibeszelnék.

November 21. kedd

Megjöttek a tűzoltók. Szerelik a villámhárítót a toronyra. Baráti alapon dolgoznak fél áron. Délután benézett a gondnok két presbiterrel. Édesanyám hogylétéről érdeklődtek. Sokallták a fél árat. És különben is: száz évig jó volt anélkül, most mi bajom van? Próbáltam magyarázni, hogy semmi, csak a tűzoltó parancsnokot egy hete majdnem kórházba kellett vinni szívroham gyanújával, mikor megtudta, hogy a jórészt fából készült tornyon nincs villámhárító. Este felhívtam édesanyámat. Jól van.

November 29. kedd

Az utcán megállított két testvérem. Panaszkodtak, hogy az asszonyok megfáztak a

templomban. Egyikük erősen gesztikulált és dülöngélt: megmondták, hogy csináltassunk fűtést. Próbáltam elmondani, hogy már lejárt a pályázat határideje. Nem érdekelte őket.

December 2. péntek

Dél előtt meglátogatott egy atyafi, hozott két csomag szeletelt kenyeret. Az úrvacsora-osztáshoz. Ezt szerinte könnyebb szeletelni. Délután presbiteri bibliaórán végre megértettem mi a baj velem. A gondnok közölte: még sosem láttak részegen. Egy presbiter kontrázott hozzá: ő egyébként sem tart igazi lelkésznek, mert egyszer a gondnokról megállapítottam, hogy talán túl sok alkoholt fogyaszt. Ezt persze mindenki tudja, és persze így is van, de ezt csak így kimondani...

December 4. vasárnap

Istentisztelet után vita támadt. Az egyik gyülekezeti tag sérelmezte, hogy az ő unokája miért nem kapott verset karácsonyra. Jeleztem, hogy csak azok szerepelnek karácsonykor, akik hittanra járnak, mégpedig rendszeresen. Talán nem is a szereplés miatt volt dühös. Talán azért, mert a hittanos, szereplő gyermekek csomagot kapnak.

December 5. hétfő

Ma ellenőriztem, az egyházfenntartói járulékot csak az egyháztagok fele fizette be. Igaz is, idén 200 forinttal megemeltük 2000 forintra. Micsoda vita volt. 200 forinttal több. Hiába magyaráztam, hogy az havonta egy kiló kenyér ára. Elragadtatásomban azt is mondtam, hogy ez havonta kevesebb, mint fél doboz cigaretta. Ettől többet fizetnek rá naponta. Erre rám hagyták, beleegyeztek. Csak épp nem fizetik be. Lehet, hogy nincs elég hitem, és mindenki a hátralevő 3 hétben szeretne fizetni.

December 14. szerda

Nem írok többé naplót. A felét sem tudom lejegyezni a szomorú eseményeknek. Inkább készülődök, olvasok, imádkozom, mert úgy érzem, lassan kiszáradok. Reggeli csendességemkor átolvastam a karácsonyi evangéliumot. „Nem volt számukra hely”. Miért lep meg, hogy ma sincs? Mégis reménykedem. Mégis bennem van az adventi várakozás: bár megszülethetne köztünk is a Megváltó Jézus.

(a szerk)

Egy képzeletbeli lelkipásztor képzeletbeli naplója 2.

Ez a napló is csak a képzelet műve. Az előzővel ellentétben reméljük, hogy sokan ráismernek majd részleteiből gyülekezetük életére. Amennyiben így van, az olvasóval együtt mi is hálat adunk Isten kegyelméért. Ha nem ismernének rá egyetlen részletre sem, keressék fel lelkipásztorukat, és kérdezzék meg, mit tehetnének gyülekezetükért.

Október 31. szerda

Délután reformációs ünnepséget tartottunk. Templomunk zsúfolásig megtelt, bár valójában ez nem újdonság, hiszen minden vasárnap tömeg van, a későn érkezőknek a presbiterek segítenek helyet keresni. Egyik presbiter testvérünk előadást tartott a reformációról. A tömör, lényegretörő előadás után a gyülekezet kórusa énekelt, majd a gyermekek és az ifjúság mutatta be, hogyan értelmezik ők a reformáció örökségét. A gyermekek betanítását a gyülekezet főállású hitoktatója végezte. Hálas vagyok a remek munkatársáért, és azért, hogy a gyülekezet kész áldozatot hozni a gyermekek oktatásáért. Igazi örömnép volt a mai, közösen éltük át, hogy a múltban is igaz volt és ma is igaz: minden nap megújul rajtunk Istenünk kegyelme.

November 1. csütörtök.

Az egyik testvérünk megkeresett, hogy talált egy pályázati lehetőséget. Meg tudnánk csináltatni a padfűtést. Még a határidőbe is beleférünk. A presbitérium örömmel fogadta a határozatot. Azt is megszavaztuk, hogy amint elkészül a fűtés, hálaadó istentiszteletet tartunk, utána pedig szeretetvendégséget.

November 3. szombat

Elhatároztuk, hogy két ifjúsági csoportunk lesz ezen túl. Ilyen létszám mellett ugyanis nehéz megteremteni a meghitt hangulatot, és a különböző életkorú fiatalok különböző foglalkozásokat igényelnek. Kicsit nehéz lesz megoldani, hiszen mindennap van valamilyen program. Két ifjúházas kör, egy családi bibliaóra, egy baba-mama klub, presbiteri bibliaóra, két asszonykör, kórus, az imaóra, iszákosmentő misszió, kallódó ifjúsági csoport. Beosztott lelkészünk is igen leterhelt. Meg fogjuk oldani valahogy.

November 5. hétfő

Az egyik presbiter szomorúan keresett fel. Repedések jelentkeztek a műemlék jellegű kőkerítésen. Nem ettől volt szo-

morú, bár ez sem jó hír. Attól volt letörve, hogy többen összevesztek, ki segítsen a kőműves testvérünknek. Szerinte ugyanis két férfi is elég. Délután presbiteri bibliaórán elővettük az Apostolok Cselekedeteit, pontosabban a 6. fejezetet. A diakónusok megválasztásáról szóló történet sokakra nagy hatást tett. Többen érdeklődtek, miért nincsenek nálunk diakónusok.

November 13. kedd

Családi napot tartottunk. Mint minden hónapban, most is három nap szabadságra indulunk a családdal. A gyülekezet ragaszkodik ehhez. Azt mondják, szükség van arra, hogy a lelkipásztorok kipihenjék magukat, feltöltődjenek, hogy jobban tudjanak Isten Igéjére figyelni.

November 15. szerda

Megkeresett a római katolikus plébános. Azt javasolta, hogy közös temetőnkbe építsünk közösen ravatalozót. Szívesen segítenének. Egyet kér csak: kérem meg a gyülekezeti tagokat, ne keveredjenek állandó hitvitába a híveivel. Nem igazán értik ugyanis a reformátusokat, akik görög és héber szövegekre hivatkoznak. Meglátom, mit tehetek. Közösen kerestük meg az egyébként református polgármestert. Nem lepődött meg, inkább ő lepett meg minket: ő is most gondolt erre, és egy építész barátjával elkészítette a terveket. Most akarta a presbitérium elé terjeszteni. Megköszöntem, és felhívtam a figyelmét a presbiteri ülések formai szabályaira.

November 19. vasárnap

A feleségem névnapja. Az asszonyok tortákat hoztak. Nem tudom őket megszoktatni erről. Megköszöntem (később körülhordtam a szomszéd lelkész testvéreknek), és megkértem őket, inkább a kórházlátogató testvérek számára süszenek. Elkéstem: nekik tegnap sütöttek. Erről jut eszembe, rá kell telefonálnom a következő vendégünkre, hogy jó-e neki a szerdai időpont. Fontos, hogy a beteget látogató asszonyokat képezzék, és

ők sem mulasztanak el semmiképpen a számukra szervezett alkalmakat.

December 4. vasárnap

Istentisztelet után megbeszéltük a karácsonyi menetrendet. Fontos, hogy mindenkire oda tudjunk figyelni. Idén is meghívjuk karácsonyozni a faluban élő magányosokat. A szállításukkal tavaly kis gond volt, ezért idén gondosabban meg kell szerveznünk, hogy ki kit hoz el autóval a gyülekezeti terembe. Attól féltem, a menü összeállításában is nekem kell döntenem, de az asszonyoknak most sikerült megegyezniük. Kész listával jöttek, hogy ki fog bevásárolni, ki mit főz, ki mit süt. Szeretem a közös karácsonyokat, főként, hogy év közben is nagy szeretettel élünk.

December 5. hétfő

A presbitérium azzal fogadott, hogy szeretnék felemelni az egyházfenntartói járulék összegét. Figyelmeztettem őket, hogy van, akinek sok a jelenlegi 5000 Ft is. Szerintük (idézem) „hol van ez még mindig a tizedhez képest?” Erre mit mondjak? Egyetlen hozzáfűzni való maradt: szeretném, ha gyülekezetünk támogatna egy szegényebb gyülekezetet. Megtehetjük, így meg is kell tennünk. A presbiterek elvállalták a részletek és megoldások kidolgozását.

December 14. szerda

Nem írok többé naplót. Visszaolvastam az eddigieket, és elszomorodtam. Felét sem soroltam fel az Istentől kapott áldásoknak, melyeket a gyülekezet tagjain keresztül adott. Reggeli csendességemben átolvastam a karácsonyi evangéliumot. Milyen jó, hogy értünk született meg Jézus. Milyen jó, hogy hű maradt haláláig, milyen jó, hogy megváltott minket. Milyen jó, hogy velünk van minden napon, és ezt a gyülekezet közösségében, a gyülekezeti tagok keresztyénsége által is nap mint nap megtapasztalhatom.

(a szerk)

Másképpen az egyházfenntartásról

Egyházfenntartás és
következetesség

Az egyház-finanszírozás és egyházfenntartás kérdéséről megkérdeztük Tanászi Árpádot, Bodroghalom lelképásztorát és a Sárospataki Tudományos Gyűjtemények munkatársát.

Egyházunk életében fontos szerepe van az állami finanszírozásnak, amely napjainkban szerencsétlenül működik. Erre egy példát szeretnék felhozni. Bodroghalom a Rekonstrukciós Alapból (mely korábban jól működött) kapott 900.000 forintot, amelyből a templomtetőt kellett volna újrafesteni. Már a munkálatok megkezdése előtt álltunk, a vállalkozó már megadta az időpontot, hogy mikor érkezik, mikor kezd meg a munkát, és vártuk a szerződés megkötésének pillanatát, amikor megérkezett a minisztériumi értesítés, hogy a megszavazott összeg 60%-át megvonták. Ezt azzal indokolták, hogy minden szektorban elvonások történtek, így az egyház esetében is. Ez rendkívül kellemetlenül érintett bennünket, és a munkálatok elmaradásával járt. Ez csak egy kis gyülekezet problémája, de tekinthetjük általános problémának is.

Ezzel szemben némelyek azt mondják, írják, barsogják: „Hívó, tartsd el a papjaidat.” Nem elég, ha az egyháztagok összefognak és minden költséget vállalnak azért, hogy egyházunk működjön?

Ez az SZDSZ vesszőpariája, mely csupán kampányfogás. Mivel az SZDSZ 4% alatt van, és nincs már társadalmi réteg, mellyel bővíthetné bázisát, már azok szavazatára apellál, akik valamilyen okból egyházellenesek. A kérdés másik oldala, hogy az egyház-községek igenis meghozzák a maguk áldozatát. Én úgy tudok erről beszélni, mint egy kis gyülekezet lelkésze egy olyan térségben, ahonnan a fiatalok elvándorolnak a rendkívül magas munkanélküliség miatt. Kiöregedő gyülekezet-ről van szó,

gyülekezeti tagjaink többsége sokáig TSZ-ben dolgozott, így nyugdíjuk rendkívül alacsony. Mégis meghozzák a maguk áldozatát:

egyházfenntartást fizetnek, adományokat adnak Isten dicsőségére különböző családi alkalmakkor, és nem szabad elfeledkeznünk a vasárnaponkénti perselypénzről sem. Ilyen szempontból nem is panaszkodhatom, és hálát adok Istennek, hogy Bodroghalomban szép összegű bevételünk van évről évre. Ez azonban nem elegendő. Itt van például a hittanórák finanszírozásának kérdése, az épület-felújítások kérdése, amelyet semmiképpen nem tud egy kis gyülekezet elvégezni. Azt hiszem, mivel mi is a társadalomban élünk, és társadalmi feladatokat is ellátunk, az államnak nem szabad kivonulnia ezek finanszírozásából. Még akkor sem, ha nem minden társadalmi feladat kézzelfogható, mint az oktatás vagy a szociális tevékenység. Bár nem minden politikai oldal számára léteznek elvont társadalmi feladatok. Például a nemzet tudat fenntartása és erősítése lehet társadalmi feladat, de mondhatják azt is, hogy társadalmunknak nincs erre szüksége.

Szüksétsük most le a kérdést, és beszéljünk a belső egyházfenntartás kérdésköréről, mely szorosan összefügg egyéb kérdésekkel. Gondolok itt arra, hogy ennek van egy törvényi háttere, vagy presbitériumi határozati háttere. További kérdés, hogy mi az a feladat, amit ingyen el kell végeznünk, és mi az, amit nem tehetünk ingyen?

Valahányszor szóba jön ez a kérdés gyülekezeti alkalmon, mindig elmondom, hogy a történelem azt igazolja, hogy ahol egy közösség van, ott rendnek kell lenni. Szükség van törvényekre, szabályokra, rendeletekre, melyek megadják, megtartják a közösség kereteit. Ha valakinek nem tetszik, akkor ki lehet szállni a keretből, szabad más közösséget keresni. Az ingyenesség kapcsán gyakran felmerül és gyakran problémát okoz a temetés kérdése. Itt meg kell kérdeznem, hogy az egyház temetkezési vállalkozás? Vagy a temetkezési vállalkozó ingyen temet? Ha egy sportegyesületnek vagyok tagja, akkor élvezem az egyesület előnyeit. Ha nem vagyok tagja, akkor nem élvezem az előnyöket sem. Én vallom, hogy az egyházban vannak olyan feladatok, amelyeket biztosítani kell minden egyes ember számára, függetlenül attól, hogy fizet-e egyházfenntartást. Ilyen az istentisztelet. Bárkinek joga van bejönni. Bárki részt vehet. Személyes véleményem, hogy a sákramentumokat is ki kell szolgáltatni, anyagiak miatt nem tilthatom el. Vannak azonban olyan feladatok is, mint esketés és temetés, amelyet meg kell fizetnie annak, aki nem fenntartója az egyháznak. Nem élvezheti ugyanazokat az előnyöket, mint az egyháztag. Mi Bodroghalomban is meghoztuk a rendeleteket, amelyek ezt szabályozzák a presbiteri testület szintjén, és ezek betartásához ragaszkodunk.

Be lehet ma ezeket tartatni? A társadalmi közvélemény szerint a lelkésznek az a dolga, hogy temessen.

Konfliktusok természetesen adódnak ebből, én azonban hálát adok Istennek, hogy a jelenlegi presbitérium is, és a felálló presbitérium is olyan testület, mely mellettem áll. Kezd végre kialakulni Bodroghalomban is az a tudat, hogy az egyházközség nem csupán a lelkész maga, aki azt csinál, amit akar, hanem egy testület vezet, amely döntéseket hozva meghatározza az egyházközség életét. A döntéseket mindig a szeretet motiválja, és ezeket következetesen be kell tartani. Ezáltal is az egyházközség és presbitérium presztízst, megbecsülését vissza kell állítani.

Következetesek vagyunk? Nem cselekszünk néha egymás mellett vagy egymásról tudomást sem véve?

Lehet, hogy a fejemre koppintanak ezért, de azt kell válaszolnom, hogy sokszor nem vagyunk következetesek. Talán félünk, talán várokozunk, hogy bizonyos személyek vagy társadalmi rétegek majd megváltoznak. Én mégis azt hiszem, hogy következetesnek kell lennünk. A Zempléni Egyházmegyében a kérdés sokszor lelkészértekezleten is felvetődött, és létrejött egy bizottság, amelynek az a feladata, hogy kidolgozzon egy irányelvet vagy törvényt, amely mentén az egyházmegye lelkészei ezeket a kérdéseket kezelhetik. Ezzel a törvényi szabályozással tulajdonképpen megvédik önmagukat. A szabályozás megvédi a lelkészeket, hiszen erre lehet hivatkozni, amikor azt mondjuk például egy más településen élő, de minket keresztesítésre vagy temetésre kérő család esetében, hogy addig nem végzem el ezeket a szolgáltatásokat, amíg nem egyeztettem az illetékes gyülekezet lelkipásztorával. Én ezt próbálom gyakorolni. Mondok egy példát. Az elmúlt héten megkeresett egy gyülekezeti tag, hogy bár a lánya Ongán él és ott gyülekezeti tag, szeretnék, ha az unokáját nálunk keresztelnék. Bekértem az adatokat, és ilyenkor szerintem az a helyes eljárás, hogy felhívom az ongai lelkésztestvéremet, tisztázzuk a helyzetet, és kérem az engedélyt a kereszteléshez. Ezt az eljárást gyakoroltam és gyakorolom. Amikor pedig szeretném egy gyülekezeti tagnak, vagy az engem megkeresőnek elmagyarázni, hogy miért járok el így, mindig egy példát szoktam elmondani. Tessek elképzelni, hogy van egy lakása, telke, és valaki bemegy, és szó nélkül elviszi a kapát és

az ásót. Ez nem helyes. Ezeket el kell kérni, hogy egy ideig nálam lehessenek. Így van ez az egyházközségekben is. Következtesen.

A riportot készítette Barnóczki Anita
Tanászi Árpád bodroghalmi lelkipásztorral

Gondolatok az egyházfenntartásról, adakozásról

Keresztyénként, református egyháztagnaként természetes, hogy nem csak a mindennapi, „civil” életben szembesül az ember a pénz, a bevételkiadás, a gazdálkodás, finanszírozás valóságával. Ezek ugyanis egyházi, gyülekezeti életünket is befolyásoló, egyházi vezetőinket megfontolt, egyháztagnakait felelős magatartásra készítető tényezők.

Éljünk bár a pénz által dominált, gazdálkodó szervezetekkel és kormányzati hivatalokkal determinált világban, keresztyénként számolnunk kell azzal, hogy egyéni és gyülekezeti életünk, körülményeink a hatalmas Isten kezében vannak. Ha őszinte szívvel visszatekintünk a megtett útra, melyen ez idáig hordozott és megtartott bennünket a Mindenható, bátran kijelenthetjük, hogy: „Mindaddig megsegített minket az Úr.” (1Sám 7, 12)

Amikor kormányzati szervek a józan értelem határát súroló, toleranciánkat nem egyszer próbára tevő javaslatokkal állnak elő és rendeleteket hoznak, nem szabad megfélemlenünk arról, hogy minden hatalmasság Istentől rendeltetett, akikért „tartassanak könyörgések”.

A mi létünk nem elsősorban gazdasági és politikai tényezőktől függ, hanem a világmindenség Urától,

ahogy énekeljük is: „Tebenned bízunk eleitől fogva...” Bár lenne ez valóság ma is a szívünkben! A legjobban feltöltött raktárból vételezhetünk, kiapadhatatlan forrás áll

rendelkezésünkre, ezért ne aggodalmaskodjunk! Akkor mit tegyünk egyház- és gyülekezeti tagként?

Rendezzük kapcsolatunkat Istennel Jézus Krisztus által! Térjünk meg, térjünk vissza a Szentírásban lefektetett alapokhoz! Nagyon egyértelmű, változhatatlan útmutatást kapunk egyházfenntartói feladatainkra vonatkozóan is. Bár az Ószövetség előírja a felajánlás mértékét – tized –, Jézus Krisztus az özvegyasszonyt példaként állítva ezt mondja: „ő azonban szegénységéből mindazt beledobta, amije volt, az egész vagyonát” (Mt 12, 44). Erre nem mondhatja senki, hogy az özvegy filléreskedett volna. De nem is számítgathat az, aki Isten iránti hálaból adja, amit ad. A zsebünk viszont csak akkor nyílik meg igazán, akkor „tér meg”, ha előtte teljesen kitarjuk a szívünket Jézus Krisztus előtt. A külső kényszernél hosszú távon eredményesebb a belső készítés. Véleményem szerint ezen múlik, hogy fenntartók, teherhordozók legyünk, nem csak névlegesen, hanem valóságosan és igazán. Akkor nincs is szükség külső – akár állami – támogatásra? Dehogynem! Hiszen egyházunk olyan intézményeket működtet – óvodák, iskolák, kórházak, szociális és egyéb otthonok –, amelyek társadalmunk és jövőnk szempontjából nélkülözhetetlenek. Gyülekezeteink is olyan nemzetmegtartó, lélekgyógyító szolgáltatást végeznek, illetve kellene hogy végezzenek, melyek jó hatása nem forintosítható, ugyanakkor hosszú távon nagyobb hozzáadott értéket képviselnek, mint a materiális folyamatok profitja.

Ha bizonyos esetekben – pl. nagyobb beruházás esetén – szükség is van külső támogatásra, leginkább Istennek hálás, „jókedvű” adakozókra van szükség. „...Én nem feledkezem meg rólad” – (Ézs 49, 15) biztat az Úr, ezért mi se feledkezzünk meg arról, hogy minden, amink van, az Övé, Tőle kaptuk! Amit Istennek odaszánunk, az a legjobb befektetés. Egy idős néni mondta: „Minél többet adok az Úrnak, annál többet kapok vissza”.

Ez a lelkület lehet alapja az egyházfenntartói járulék összegére, megkövetelésére vonatkozó kérdéseknek.

Miskolc, 2005. november 19.

Boda József gondnok
Avas-Dél Lakótelepi
Missziói Gyülekezet

Az előző számban az egyházak finanszírozásáról több, részletesen leírt, alapos véleményt olvashattunk. Éppen ezért ezekkel a kérdésekkel nem szándékozom foglalkozni, igaz, nem is feladatomban. Azt viszont nem tudtam megállni, hogy egyetlen gondolatlanul ne toldjam meg ezeket a véleményeket. Többször hallhattuk a tévében, olvashattuk a sajtóban, hogy

„az állam tartja fenn az egyházat”. Szerintem ez az állítás ilyen formában nem felel meg a valóságnak.

Mert gondoljunk arra, hogy a magyar történelem során sok esetben éppen az egyháznak köszönhető az államiság fennmaradása, és a nemzet-tudat ébrentartása, bár ez utóbbi sokak szempontjából teljesen lényegtelen. Sárospatak ebben a munkában kiemelkedő szerepet játszott történelmünk során, amit sok régi írás is bizonyít.

De térjünk vissza a Sárospataki Református Egyházközséghez, és vizsgáljuk meg feladatainkat az alábbi kérdések alapján.

1) Az egyház közismerten az emberek lelki életével foglalkozik, mégis hogyan egyeztethető ez össze anyagi kérdésekkel? Ahhoz, hogy az egyház küldetését teljesíthesse, anyagi alapokra is szüksége van. Azt is mondhatjuk, hogy az egyházban az anyagi és lelki ügyek összetartoznak, egymással kölcsönhatásban vannak. Mivel a hitéletnek közvetlen jövedelme a jövedelmű adakozók számának növekedése, ezért úgy is fogalmazhatunk, hogy egy gyülekezet lelki érettségének és eleveenségének fokmérője az áldozatkészség.

2) Milyen kapcsolatban áll a gyülekezet munkaterve a költségvetéssel? Nagyon fon-

tosnak tartom, hogy a hibás döntések és az ötletszerűség elkerülése érdekében az egyházközségeknek legyen olyan munkaterve, amely szigorúan az éves költségvetésre épül. (A költségvetés elkészítését egyébként egyházi törvény is előírja.) Feladataink pénzügyi megalapozottsága azért is nagyon fontos, mert egy viszonylag elmaradott térségben élünk. Ezek a körülmények csak nehezítik célkitűzéseink megvalósítását. Ilyen viszonyok mellett nem kis terhet jelent az egyházi épületek és szolgáltatók fenntartása. Azonban az említett nehézségek ellenére sem mondhatunk le a „lelki ház” működéséről. Mert a kitűzött célok megvalósítása – pl. a gyermekek megajándékozása, cserkészklubok meghirdetése stb. – a pénzügyi naplóban csak kiadásként jelentkeznek, de ezek a számok a gyülekezeti élet szempontjából az egyháztagokkal való törődést jelentik!

3) Milyen tapasztalataink vannak az egyházfenntartói járulék befizetése terén? Az egyháztámogatásnak ez a formája alapkérdés. Az előző pontokban is utaltam ennek szükségességére, hiszen céljaink megvalósításának fontos feltétele a biztos anyagi háttér. De az is biztos, hogy a bibliai mérce és a valóság között nagyok az eltérések. Arról is tettem említést, hogy sok ember számára ez az egyházi tevékenység komoly nehézséget jelent (elszegényedés, magányosság stb.). Éppen az ilyen jellegű problémák mérséklése érdekében hozta meg presbitériumunk azt a határozatot, hogy van ugyan egy ajánlott összege az egyházfenntartói járuléknak, de ettől az egyháztagok anyagi lehetőségeik szerint mindkét irányba eltérhetnek.

Mind a befizetés ténye, mind az ajánlott összeg elfogadása az egyháztagok abszolút többsége számára természetes és elfogadható, azonban 1-2% értetlenül fogadja. Az is tapasztalati tény, hogy fiatalabb családok csak az idősek elhunytá után kapcsolódnak be a „közteherviselésnek” ebbe a formájába.

4) A perselypénzzel kapcsolatban közismert tény, hogy mind az adakozás, mind az adományozott összeg teljes mértékben önkéntes, vagyis az egyháztagoktól függ. Ennek ellenére sikerült-e valamilyen összefüggést találni az adományozott összeg és az egyházi „szolgáltatások” között?

Úgy gondolom, egyáltalán nem meglepő tapasztalat az, hogy az emberek lelki gyarapodását az istentiszteletek által a per-

selypénzek mennyisége is tükrözi.

Nálunk nagyon jól bevált gyakorlat az, hogy a perselypénz számolásának feladatát egy önkéntes bizottság végzi. Az esetek többségében jelen van egyházközségünk mindegyik gondnoka is (négy). Eddig soha senki nem kérdejelezte meg a számolás „tisztaságát”.

5) Milyen észrevételeink vannak a céladományok és hálaáldozatok terén? Általános tapasztalat, hogy a szegényebb emberek áldozatkészsége nagyobb, mint a tehetősebbeké. Úgy gondolom, ez nem új keletű jelenség, éppen ezért nemcsak a mi gyülekezetünkre jellemző. Valószínűnek tartom, hogy hittel, példamutatással ezen az arányon némileg lehet változtatni.

Az is jól kimutatható tény, hogy például a keresztlők vagy a temetések alkalmával az esetek kb. 50%-ában vannak „Isten dicsőségére” szánt adományok. Megítélésem szerint ez az arány egyáltalán nem magas.

Örvendetes tény viszont a hálaadóknak számának növekedése az utóbbi években. Leggyakrabban az elhunytakra emlékezés évfordulóin vannak hálaadományok, de szép számmal adódnak ilyenek házasságkötési évfordulókon is.

Minden évben vannak nagyobb célkitűzéseink, melyeknek anyagi vonatkozásai messze fölötté vannak az átlagos kiadásoknak. Ilyenek például az épületeink felújítása, a temetői feladatok elvégzése, a templomban és a templom körül végzett és végzendő munkák stb. Az utóbbi éveknek talán legnagyobb „erőpróbái” voltak számunkra a Lorántffy-terem építése és az orgona felújítása. Az utóbbi folyamatban van.

Céljaink és kiadásaink összhangjára nagyon fontos és intőjel az a közmondás, mely így hangzik: „Addig nyújtózkodjál, ameddig a takaród ér!” De mi, akik az egyháznak, és ayon keresztül Istennek a szolgálói vagyunk, azt is remélhetjük, hogy buzgó könyörgés esetén váratlan időpontban, váratlan segítséget is kaphatunk. Erre több példa is volt a Lorántffy-terem építése során. De amíg ez a támogatás megérkezik, a hangya szorgalmával kell minden forintot gyűjteni, és előgyakorlattá kell tennünk a következő jelmondatot: „Imádkozzál és dolgozzál!”

Sárospatak, 2005. november

Sipos István
a Sárospataki Református
Egyházközség főgondnoka

Dr. Szathmáry Sándor - „Aranygyűrűs teológiai doktor”

A

Magyarországi Református Egyház Tudományos Testülete, a Doktorok Kollégiuma 2004-ben tartott budapesti közgyűlése során határozatot hozott arról, hogy „Aranygyűrűs teológiai doktori” címmel tünteti ki azokat a lelképásztorokat, teológiai tanárokat, akik a magyar református teológia terén életművükkel korszakalkotó jelentőségű munkát végeztek.

Ebben az évben a Debrecenben megtartott Doktorok Kollégiuma közgyűlésén a kollégium tagjai titkos szavazással két meghatározó kortárs teológusra szavaztak, kitiüntetve őket az „Aranygyűrűs teológia doktor”-i címmel. Dr. Bolyki János akadémikus, budapesti teológiai professzor mellett a Tiszáninneni Egyházkerületben több évtizede szolgáló tudós teológusra, Dr. Szathmáry Sándorra esett a megtisztelő választás.

A Zsinat őszi ülészakán a Doktorok Kollégiuma elnöksége tett jelentést az „Aranygyűrűs teológiai doktor”-i cím odaítéléséről. A bejelentést követően a Zsinat tagjai hosszú tapssal jutalmazták a kitiüntetetteket. A Doktorok Kollégiuma címerével ékesített aranygyűrűt és a díszoklevelet Dr. Szűcs Ferenc rektor, a Doktorok Kollégiuma elnöke és Dr. Kádár Zsolt esperes, a Doktorok Kollégiuma főtájkára adta át a neves professzoroknak. A kitiüntetést követően a Zsinati Elnökségi Tanács tagjai köszöntötték a nemzetközileg is számon tartott életműdíjas két magyar református professzort.

Hazaérkezése után felkerestük Szathmáry Sándor professzor urat, és az átvett kitiüntetésről kérdeztük.

Professzor úr tegnap érkezett hazra Budapestről, ahol az „Aranygyűrűs teológiai doktor” kitiüntetést vebette át.

A doktorok kollégiuma alapított két évvel ezelőtt egy tudományos díjat, melyet minden esztendőben két professzornak adnak, akiket titkos szavazással választ kilenc teológiai doktor. Ebben az évben volt az első díjkiosztás, ez tette még különlegesebbé ezt az alkalmat. Bolyki Jánossal együtt kaptuk ezt az elismerést, melynek nagyon örültem.

Nem új keletű professzor úr kapcsolata a Doktorok Kollégiumával.

A Doktorok Kollégiumában 15 éve tevékenykedem. Akkor kaptam meg a megbízást a zsinat tanulmányi osztályának vezetőjeként, hogy a doktorok kollégiumát is vezessem, ami akkor még a zsinat tanulmányi osztályának egyik munkaága volt. Később a tanulmányi osztály megszűnt.

Ebben a munkában sokat segített, hogy svájci támogatással (G2W) egy teológiai könyvsorozatot tudtunk létrehozni. A rendszerváltáskor éppen Svájcban tartózkodtam, ahol úgy látták, hogy Magyarország nagyon le van maradva a teológiai tudományos munkák kiadásában, és ők szeretnének segíteni ennek pótlásában valahogy. Alapítsunk egy teológiai könyvsorozatot, mellyel megpróbáljuk pótolni a hiányokat, amennyire ez lehetséges.

A kiadandó könyvek kiválasztásáról meglehetősen nagy vita keletkezett, mely végül úgy végződött, hogy a sorozat első tíz könyvét mi választjuk ki Magyarországon, második tíz kötetét pedig ők, hiszen ők finanszírozzák a sorozat kiadását. Így jelenhetett meg könyv bibliaismeretről, az akkor aktuális vitának számító keresztesség témájáról, vagy a szintén akkoriban nagy teológiai vitát kiváltó halhatatlanság és feltámadás témaköréről, vagy így adhattunk ki hiánypótlásként bibliai antropológiát.

Az első tíz könyv megjelenése után elkezdtek lefordítani és kiadni a legnevezetesebb német teológusok műveit: Goppelt *Az Újszövetség teológiája*, Cullmann újszövetségi krisztológiája, Jeremias példázatok taglaló munkája egyaránt igen fontosnak mutatkozott, éppúgy, mint Zahnt a modern teoló-

giai irányzatokat összegzően és rendszerezően bemutató munkája. Ezeket a könyveket azóta is tanítják a teológiákon.

A sorozat kiadásakor a finanszírozó svájciak lehetővé tették, hogy olyan példányszámban jelenhettek meg ezek a könyvek, hogy a határon túli magyar reformátusok ingyen kaphattak, amennyit kértek.

Hogyan magyarázhatnánk meg olvasóinknak, hogy miért fontos az a MRE-ban, hogy legyen Doktorok Kollégiuma?

Induljunk ki onnan, hogy valaki végez az orvosi karon, megszerzte a diplomáját, van szakorvosi vizsgája is, de elő van írva, hogy bizonyos időközönként továbbképzéseken vegyen részt, hiszen a tudomány fejlődik, neki pedig lépést kell tartania ezzel a fejlődéssel, különben nem szerez tudomást például az újabb gyógyszererekről, azokról az újabb módszerekről, melyekkel újabb eredményeket lehet elérni. A lelkészek miért maradjanak le, amikor a teológiai kutatásban ugyanolyan eredmények születnek, amelyekre korábban nem is gondoltunk volna. Megjelennek leletek, régészeti kutatások, amelyek a bibliai kéziratokat állítják új megvilágításba. A lelkészeknek tudniuk kell, hogy mik ezek az új eredmények, hogy a gyülekezetet másképp tudják ta-

PORTRÉ

nítani. Természetesen a lelkészek nem tudományt prédikálnak, de a tudomány alapján építik fel igehirdetésüket. A gyülekezet tehát ennek hasznát látja, meg ha nem is tud minden esetben visszamenni a gyökerekhez, hogy vajon nagytiszteletű úr honnan szedte ezt a megállapítást?

Ezen felül vannak a mai világ aktuális és sajtós kérdései, mint például a globalizáció vagy a rasszizmus, az antiszemitizmus, a cigánykérdés. Ha korszerűek akarunk lenni, akkor elkerülhetetlenül tudni kell az újabb válaszokat az újabb teológiai kérdésekre. Ezt mi már le tudjuk fordítani a gyülekezet nyelvére, az adott gyülekezet helyzetére vonatkoztatva, hogy a gyülekezeti tagok azt kapják, amire éppen szükségük van.

Ha professzor úrnak ki kellene emelnie eddigi életéből három fontos mozzanatot, miket említene?

A legelső talán az lenne, amikor Kürti püspök úr megkért, hogy csináljak a gyülekezetben bibliaiskolát, mert azzal el van maradva a gyülekezet. Akkor elkezdtem egy sorozatot. Ószövetségi bibliaismeret címen 37 előadást tartottam, később pedig az Újszövetségről 88 előadást. Ezeket úgy készítettem el, hogyha majd lehetőség adódik rá, ki is adhassuk őket – ami később meg is történt, és a mai napig tanítják és használják ezt a két kötetet. Boldog voltam, hogy rátaláltam arra a pontra, ahol a legszükségesebb volt a hiányokat pótolni. Hasonló szerepűnek tartom a *Teológiai antropológia dióhéjban* című könyvet. Ebben a témában azóta sem nagyon

jelent meg könyv. Nagy öröm az számomra, hogy nem csupán pillanatnyi igényt elégitett ki ez az írásom.

A következő mozzanat ahhoz a nagy vitához kapcsolódik, hogy halhatatlan-e a lélek? Bart és Cullman e témában meghatározó elméleteit megpróbáltam közös nevezőre hozni. Ez roppant nagy öröm volt számomra, hogy én úgy éreztem, itt sikerült valamit megtalálni. Erről a témáról írtam már a disszertációm is, később mégis jelentős teológiai fejlődésen mehettem keresztül többek között egy Heinrich Vogel nevű berlini professzor által. Az ő segítségével megértettem, hogy a barthi teológia az Isten dicsőségét keresve az embert kicsívé tette, azért, hogy az Isten legyen nagy, Barth azonban maga is változtatott szemléletén, amikor az Isten emberségéről megírta az újabb könyvét, amelyben már vallotta azt, hogy igenis Isten emberségéről és az emberi lét nagyságáról, dicsőségéről szabad beszélni. Ha Barth teológiai nézetei változáson mehetek keresztül, akkor a mi szemléletünkben ne lehetne változás? Változhatunk, és ez része a teológiai fejlődésnek.

Ezek voltak azok a pontok, amelyekben azt éreztem, hogy valami maradandót is sikerült találni. És még egy harmadik fontos dolgot szeretnék megemlíteni: megtaláltuk azt a naptárformát, amelyben teológiai, bibliai gondolatokat olyan egyszerű példákkal, egyszerű magyarázatokkal jelentetünk meg, amiket például Gyökössy

Endrében és Farkas Józsefben szeretnek: egy kis oldalnyi anyagban annyi mindent el tudnak mondani, hogy az ember egy napra elegendő lelki táplálékot kaphat belőle. Ezt a formát megpróbáltuk naptárként használni, mint *Örömnaptár, Szeretnaptár, Reménységnaptár, Szívárványnaptár, Zsoltárnaptár, Életnaptár*. Ebből a kis könyvsorozatból 5000-5000 példány fogyott el egy-egy éven belül. A cél ezekkel a könyvekkel az is volt, hogy a gyülekezetek szintjét a teológia szintjéhez közelítsük, a teológiát pedig a gyülekezet igényéhez igazítva tegyük érthetővé. Ez a kettős mozgás érvényesült ezekben a kis naptárakban. Ezek nagyon kellendők voltak.

Talán ebben a három dologban tudnám összefoglalni azt, amit nagy örömmel fedeztem fel, és nagy örömmel tudtam végigcsinálni.

Most is készülöben van egy könyv, nyomdakész állapotban, ha jól tudom.

15 év alatt 85 könyvet adtam ki. A könyvkiadás befejeződött azzal, hogy a Doktorok Kollégiuma átszerveződött. Én nem is gondoltam arra, hogy újabb könyvet írok, de többször kértek tőlem olyan füzetet, amelyben kész igehirdetések jelennének meg, én azonban úgy gondolom, hogy a kész igehirdetések nem elegendők. Itt van például a karácsony, amelynek van egy története, van egy teológiája, és utána van egy üzenete. Kár lenne a lelkészeket arra rászorítani, hogy csak az üzenetet kapják meg. Milyen jó lenne a mögötte lévő történeti, teológiai részt is kidolgozni. Ezért írtam egy könyvet azzal a címmel, hogy *Az üdvösség kibontakozása és útja a karácsony, húsvét, pünkösd üzenetében*. A kötet végén vannak igehirdetések minden alkalomra, de arra igyekeztem, hogy ne válasszuk el az igehirdetést a teológiától, mert akkor gyökérelenné válik, a teológia pedig gyümölcstelenné, ha nem folytatódik az igehirdetésben. Kapcsoljuk össze a hármat, és akkor minden lelkész érezheti, hogy ezek összetartoznak. Ne abból álljon a készülés, hogy találunk egy jó igehirdetést, amit már más megírt. Abban próbálok tehát segítséget nyújtani, hogy egy kötetben utána lehessen nézni, mi az adott ige exegetikai, teológiai, történeti háttere, és ebből szülessék majd meg az igehirdetés. Ha jól tudom, karácsonyra meg is fog jelenni.

A riportot készítette: Barnóczki Anita

Balról jobbra: dr. Fekete Károly, dr. Kádár Zsolt, dr. Szathmáry Sándor, dr. Bölskei Gusztáv, dr. Bolyki János, dr. Szűcs Ferenc

Missziói nap Sárospatakon

Missziói napot tartottak Sárospatakon 2005. október 24-én, melyre meghívást kaptak egyházkerületünk lelkipásztorai. A missziói nap célja az volt, hogy a különböző misszió területeken jelentkező nehézségek megbeszélésére, tapasztalatok cseréjére, egymás bátorítása, biztatására fórumot biztosítson. A missziói napnak a Teológiai Akadémia adott otthont, a résztvevő lelkipásztorok és néhány gyülekezeti tag rendelkezésére bocsátva imatermet és tantermet. A délelőtti előadásokon, illetve a délutáni csoportos munkában az akadémia érdeklődő hallgatói is részt vehettek.

A délelőtti program két előadásból állt. Az elsőt P. Tóthné Takács Zita, MRE Zsinata Missziói Irodájának vezetője tartotta a Magyarországi Református Egyház missziói koncepciójáról, majd Csomós József püspök ismertette egyházkerületünk missziói alapelveit.

Délután a résztvevők érdeklődésük szerint csoportokat alakítottak, így oszthatták meg egymással a misszió különböző területei kapcsán felmerülő kérdéseiket, tapasztalataikat. A különböző csoportok munkájáról egy-egy résztvevő számolt be a református rádióknak. A velük készült riportok alapján foglalkuk most össze, miről szóltak a csoportbeszélgetések.

Az egyik csoport azt a kérdést járta körül, hogyan lehet megszólítani a családokat. A csoportbeszélgetésben elhangzottakat Pótor László, tokaji lelkipásztor foglalta össze: „Családokat látogatva nagyon fontos számomra, hogy előtte fel tudjak készülni, imádkozni tudjak azért,

hogy ne ijesszen, ne taszítson az a helyzet, amely esetleg egy családnál fogadhat. ... Van, amikor megnyugtatóra, van amikor bátorításra, máskor feddésre van szükség, van amikor olyan nehéz kérdéseket kell megbeszélni, mint válás, szenvedélybetegség. Ha nem merjük ezeket a témákat felvállalni, akkor nem teljesítjük küldetésünket. ... Igaz, mi sok esetben nem tudunk közvetlenül segíteni, közvetve azonban igen, például azáltal, hogy rámutatunk azokra a lehetőségekre, ahol segítséget találhatnak gondjaikban.”

Aktív csoportot alkottak azok, akik azt a kérdéskört boncolgatták, hogyan lehet megszólítani a betegeket, gyászolókat? Ebben a csoportban nemcsak lelkipásztorok, de olyan gyülekezeti tagok is részt vettek, akik maguk is részt vesznek a betegek látogatásában. A csoportban elhangzottakat Őrsi Anikó főis-

*P. Tóthné Takács Zita
MRE Zsinata Missziói Irodájának
vezetője*

kolai adjunktus, gimnáziumi nevelőtanár összegezte: „Legfontosabb talán az, hogy szeretni tudjuk a betegeket, gyászolókat, hogy elhiggyék, nekünk fontos az, hogy ott lehetünk mellettük.

Fontos, hogy főállású lelkipásztorok kellenének a kórházakba, de mellettük mindenképpen szükség van önkéntes gyülekezeti tagok szolgálatára is, akik megjelennek a kórházakban, megállnak a betegek mellett, beszélgetnek velük, segítenek nekik. Meggondolásra méltónak tartjuk azt is, hogy ne csak a bánatban tudjunk osztozni, hanem például a szülészetben is jelen tudjunk lenni, az örömben. Szükségesnek tartanánk azt, hogy a gyülekezetekben legyenek olyan alkalmak, amikor egy-egy betegségről, a haldoklás, gyászolás folyamatáról lehet hallani, még akkor is, ha könnyebb ezeket a témákat elhárítani, és nem szívesen beszélünk ezekről. Jó lenne, ha a beteglátogatást végző gyülekezeti tagok és lelkipásztorok megoszthatnák tapasztalataikat másokkal is. A másik oldalon azt is látnunk kell, hogy az orvosok, ápolók hatalmas hivatásbeli terhet hordoznak, nekik is fontos lehetne egy lelkigondozó jelenléte. Beszélgettem például egy tizenöt éves intenzív gyermekosztályon dolgozó nővérrel, aki ennyi idő után a teljes kiegészég, üresség állapotába jutott. Kiderült, hogy 15 éven át senki sem kérdezte meg tőle, hogyan élte át, amikor nem tudtak segíteni egy gyermekben, amikor egyik napról a másikra meghalt. Amióta lelkigondozói beszélgetésekre jár, újra fel tudta venni a munkát.”

Hogyan lehet a szórványokban élőket megszólítani, kimozdítani őket a magányosságból? Ez volt a következő csoport kérdése, melynek munkájáról Bódi Noémi, Gagybátor lelkipásztorra számolt be: „A kistelepüléseken élők sokszor csak a templomban találnak kapcsolódási pontra, közösségre egymással. Közösségi élményt nyújt nekik az ének-

MISZIÓ

lés, a közös istentisztelet. Ugyanilyen fontos a szórványokban, kistelepüléseken élők személyes meglátogatása, illetve hogy meghallgassuk problémáikat. Vannak olyan települések, ahol reggel és este van egy-egy buszjárat, de létezik olyan kistelepülés, ahol már bolt sincs. Fontos, hogy az ilyen helyekre a lelkipásztor még kijár, így az ott élők érezhetik, hogy valaki még törődik velük. Olyanok is vannak, akik már annyira bezárkóztak magányosságukba és elszoktak az emberi kapcsolatoktól, hogy ezt a látogatást sem igénylik. Őket nagyon nehéz megszólítani, pedig fontos lenne őket is kimozdítani ebből a bezárkózottságból, hogy érezzék, ők is tartoznak valahova, ők is tartozhatnak a gyülekezethez. Ez a konferencia abban erősített meg, hogy van értelme a munkánknak, és lendületet adott ennek a folytatásához.”

Nem szoktuk gyakran megfogalmazni azt a kérdést, hogy hogyan szólatható meg az értelmiség? Pedig fontos, égető kérdés ez egyházunknak. Dr. Kádár Zsolt esperes többek között a következő gondolatokat hangsúlyozta e feladat kapcsán: „A Magyarországi Református Egyház életében is volt egy olyan időszak, amikor nagyon távol került az értelmiség a gyülekezetektől, az egyház közösségétől. Megvolt ennek a politikai, ideológiai és egzisztен-

ciális oka is. Bizonyos félelmek motiválták azt, hogy az értelmiség nem merete vállalni az egyháztagságot. A történelem Ura azonban egy olyan fordulópontot adott, melynek következtében az értelmiség már minden félelem nélkül oda fordulhat az egyházhoz. ... Szép példák vannak arra, hogy az értelmiség önszerveződő módon csoportokat alakít a gyülekezeten belül, és felvetnek, megvitatnak különféle evangéliumi tartalmú, művelődési, közművelődési témákat. Fontos ugyanakkor a lelkipásztor aktivitása és elkötelezettsége is ebben a munkában. A lelkipásztor mintegy motorja ezeknek a programoknak, ahol kicsiknek és nagyoknak, férfiaknak és nőknek, az értelmiséghez tartozóknak a szellemi igényeit próbálja kielégíteni. Egyházunk nagyszerű lehetőséget kapott Istentől: vannak iskoláink, egyetemünk, ahonnan évről évre egyre több értelmiségit tudunk ebbe a világba kibocsátani. De szembe kell néznünk azzal is, hogy ők nem mindig automatikusan kapcsolódnak be a gyülekezetek szolgáltató közösségébe. Az értelmiség értelmes beszédet vár a lelkipásztortól, ugyanakkor azt is várják, hogy lelki, igéi módon közeljenek hozzájuk és problémáikhoz.”

Olyan csoport is volt, amely azt vizsgálta, hogyan szólítható meg a cigányság.

Barnóczki Anita missziói lelkipásztor összegezte a felvetéseket: „A cigánymisszió nem egyszemélyes. Sok lelkipásztor végzi, amikor hittanórán, esetleg foglalkozik cigány gyermekekkel, mások külön alkalmakat szerveznek számukra. Alapvető kérdés mégis, hogy mi az, amit egy lelkipásztor vállalni tud. Fontos közösen gondolkodnunk, hiszen majdnem mindnyájunknak vannak tapasztalataink. Olykor mégis az apró ötletek hiányoznak a „hogyan” kérdésének megválaszolására. Ahogyan tanulhatunk egymás jó példáiból, úgy a kudarcok is tanulságosak lehetnek. Amíg csak általánosságban beszélgetünk, addig mindannyian egyetértünk abban, hogy fontos a kérdés, fontos erőfeszítéseket tennünk ez irányban. A „hogyan” azonban nyitott kérdés. Éppen ezért az fogalmazódott meg bennünk, hogy ott kellett volna a beszélgetést elkezdenünk, ahol befejeztük.

Sokkal specifikusabb kérdésekre kellene koncentrálnunk. Nevelési kérdésekre, oktatási technikákra, népismeretre. Konkrétan körülhatárolható témakörökre. Így tudnánk konkrét lépésekkel előre haladni.”

Tiszáninneri Református Nőszövetségi Konferencia

Október 15-én került megrendezésre a Tiszáninneri Református Nőszövetség Konferenciája, amelyen több nőtársammal együtt részt vehettem. A konferencia Miskolcon az Egyházkerületi Székházban került megrendezésre, ami 9 óra után pár perccel kezdődött, ekkorra a terem szinte teljesen megtelt. Dr. Mészáros Istvánné betegágyáról levélben kért áldást a résztvevőkre, és együttmunkálkodásunkra. Az Országos Nőszövetség Elnöksége is köszöntötte a konferenciát. Nagy megtiszteltetés volt, hogy a Felvidékről hárman vettek részt alkalmunkon, Hranýó Mihályné nagytiszteletű asszony vezetésével.

A programsorozat énektanulással kezdődött, amelyet Kun Zsuzsanna vezényelt le, aki a Lévy Gimnáziumban tanít. Az énektanulással együtt megismerkedhettünk a 260. dicséret tartalmi elemzésével és eredetével is. Az ígéhirdetést Virágh Sándorné lelkesítő végezte, aki az 1Sám. 25. rész alapján, Abigail történetét osztotta meg az Igére szomjúhozó hívkekkel. Megértettük, mennyire szükséges egymásra figyelni és megfelelő helyen és időben továbbadni mindazt, amit mi is kaptunk. Az ígéhirdetés után Baksy Mária esperes asszony tartott előadást, témája az Isten beszédjével a családban, hatása az erkölcsi nevelésre, egy nagyon szívhez szóló tanítást hallgathattunk végig. A veszélyben levő házasság és család intézményeiben láthatóan a gyermekek kerülnek a vesztes oldalra. Ezt tapasztaljuk a gyülekezetben is. A mai világban illik sikeresnek lenni, viszont ennek hajhászása boldogtalansághoz vezet, sikeres, híres és gazdag ember sok van, de boldog ember kevés. Pedig Isten int a történelemben, a természetben és segítségét kínálja ma is. Az előadást követte a Tiszalúci Református Szenci Molnár Albert énekkar. Az énekkar kellemes hangja és kedves személyisége pillanatok alatt melegséggel árasztotta el a termet. Négy csodálatos művet hoztak a konferenciára, Oroszné Galbavy Zsuzsanna tanárnő vezetésével. A következő napirendi pont a kerületi elnök megválasztása volt, dr. Kissné dr. Dobos Zsuzsanna vezette le a választást. Kerületi elnökként dr. Horváth Barnabásné Perjéssy Mártát a konferencia egyhangúan választotta meg. Szintén egyhangú szavazással választásra került: titkárnak Földesiné Kántor Mária, jogásznak dr. Kissné dr. Dobos Zsuzsanna és pénztárosnak Bárdos Zoltánné. Ezt követően vendégségben volt részünk, az Egyházkerület jóvoltából. Asszonyaink süteménnyel készültek a kedves testvérek fogadására.

A szünet után következett a jövő évi tervek elfogadása. Ezek között a legfontosabb az V. Magyar Református Világtalálkozó keretében Miskol-

con megrendezésre kerülő Kárpát-medencei Nőszövetségi találkozó, 2006. augusztus 19-én. Erre készülve 2006. április 01-én előkészítő konferenciát tartunk.

Ezután Miskolczy Józsefné iskolaigazgató-helyettes szólalt fel. Témája: Isten beszédjével az iskolában, hatása az erkölcsi nevelésre. Az előadásból megtudhattuk, hogy

sok szülő nem azért íratja gyermekét egyházi iskolába, mert a család vallásos és szeretné, hanem azért, mert jó az általános vélemény az egyházi iskoláról.

Mivel az egyházi iskolákban kedvesek és türelmesek a tanárok és jó nevelést kap a gyermek. A szülők viszont azon már felháborodnak, hogy templomba kell járni és imádkozni kell. Mindenkit megdöbbentett egy kislánytól idézett mondat, aki hazaérve az édesanyjával szerette volna megosztani az iskolai élményeit. Az anya erre csak ennyit mondott a gyerekének, hogy „hagyjál már a hülyeségeddel”. Lehet, hogy nem pontosan idéztem, de a lényege így is jól érthető. Tehát nagyon fontos lenne az, hogy a gyermekek ne csak az iskolában kapnának vallásos nevelést, hanem otthon is. Ezt látnák a családban, ez lenne a jó példa előttük. Nagyon kellemes meglepetés volt mindenki számára két asszonytestvérem, akik verset hoztak a konferenciára. Csodáltuk a bátorságukat, amiért ki mertek állni és megosztották velünk gondolataikat. A konferencia zárásaként Földesiné Kántor Mária összegezte a nap eseményeit és beszélt a hernádnémeti Nőszövetségről. Nőszövetségünk havonta megrendezi a baba-mama találkozót, amely keretében kismamák és kisbabák találkoznak. A találkozók keretében ígéhallgatás, énektanulás, imádkozás folyik, és a meghívott vendégek, mint például a védőnő előadást tart. A többi nőszövetséget is ilyen találkozók szervezésére biztatta, mivel nagy öröm ilyen kisgyermek közelében lenni. Végül ebéddel zártuk ezt a kedves együttlétet. Úgy érzem, lelkem épülésére szolgált ez az alkalom, remélem még sok ilyen konferencián vehetek részt. Utólag szeretném magam és a nőszövetség összes tagja nevében megköszönni főtiszteletű Csomós József püspök úr és Ábrám Tibor főgondnok úr támogatását, Domokosné Fazekas Hajnalka nagytiszteletű asszony és a Püspöki Hivatal dolgozóinak segítségét, a szervezőknek a konferencia megszervezését.

Kecskésné Füzesi Zsuzsanna
Hernádnémeti Református Nőszövetség
elnökhelyettes

HIT ÉS TUDOMÁNY

A betlehemi csillag

A legjelentősebb csillagászati jelenség a Bibliában a Máté evangéliumából ismert „betlehemi csillag”, amely a napkeleti bölcseket a kis Jézus születési helyére vezette. Erről az említett helyen a következőképpen olvashatunk:

„A mikor pedig megszületik vala Jézus a júdeai Bethlehemben, Heródes király idejében, ímé napkeletről bölcsek jövének, Jeruzsálembe, ezt mondván: Hol van a zsidók királya, aki megszületett? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és azért jövének, hogy tisztességet tegyünk néki. ... Ők pedig a király beszédét meghallván, elindulának. És ímé a csillag, amelyet napkeleten láttak, előttük megy vala mind addig, a míg odaérvén, megállta a hely fölött, ahol a gyermek vala. És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendezének.”

Az időszámítás kezdete előtt is fontos csillagászati feladat volt a bolygók pályáinak és keringési idejüknek a meghatározása. Különös figyelmet kaptak azok a jelenségek, amikor két vagy több bolygó a mozgásuk során olyan helyzetbe kerültek, hogy szinte egy egyenesen helyezkedtek el. Ez természetesen az idők során újra meg újra bekövetkezik, és ekkor az égbolton a szokottnál jóval erősebben fénylő „foltok” jelennek meg.

Ilyen jelenség lehetett Jézus születésekor a „betlehemi csillag” feltűnése, vagyis a Jupiter és a Szaturnusz bolygók találkozása a Halak csillagképben. Azért is volt ez

jelentős esemény az eget kémlelők számára, mert néhány hónapon belül háromszor is közel egy vonalba került az említett két bolygó, így különböző helyeken fényltek fel együtt, ezzel mutatva az utat a megszületett gyermek felé.

A csillagképek határai nehezen követhető, képzelt vonalak az égbolton, és az évezredek során többször is megváltoznak. A régi zsidóság a Halakat mindig a Messiás csillagképének, égi jegyének tartotta. Csillagászati értelemben az utóbbi kétezzer év joggal nevezhető el a halakról, hiszen az égi egyenlítő és a nappálya egyik metszéspontja, az ún. tavaszpont legalább ennyi éve ebbe a csillagképbe esik.

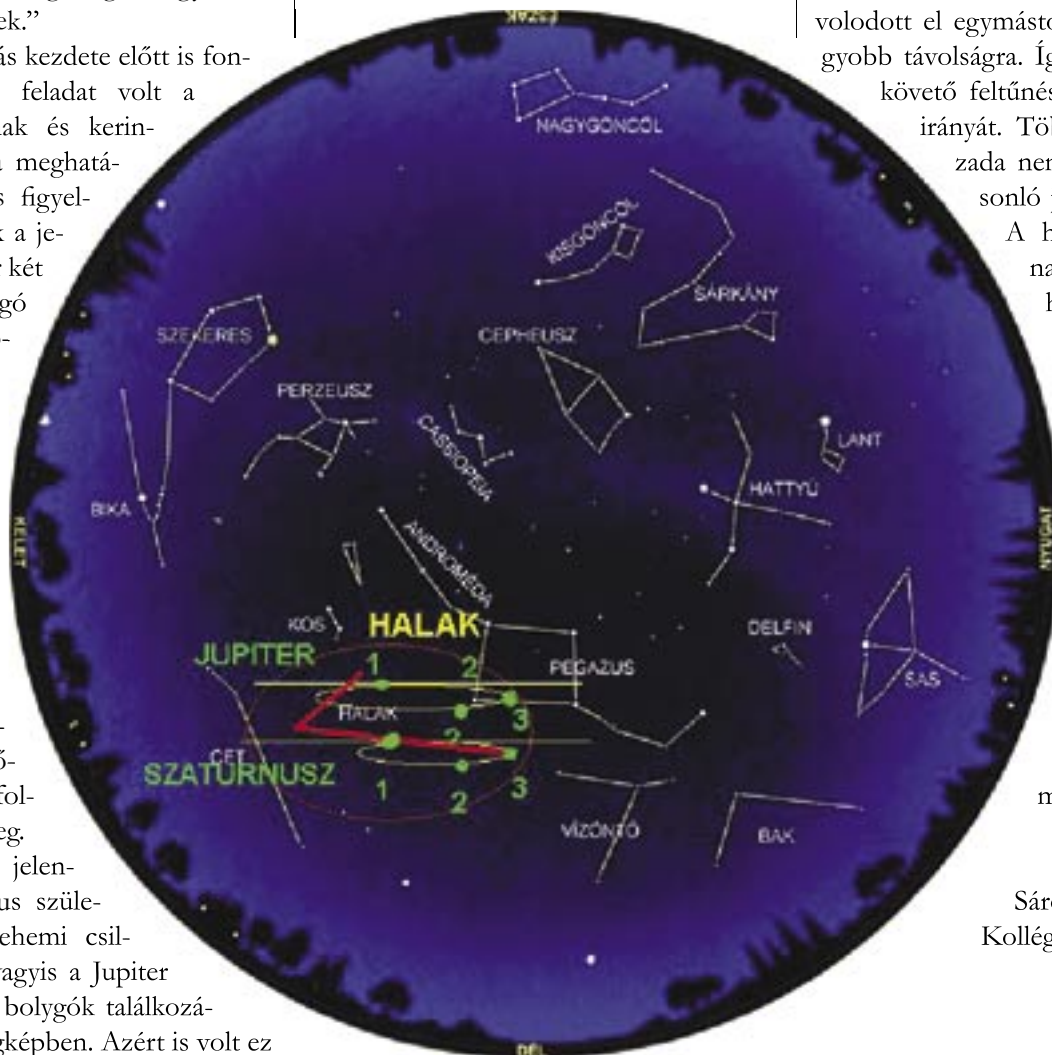
A Halak csillagképbe tartozó csillagok meglehetősen halványak, így a Jupiter és a Szaturnusz megjelenése ott jól érzékelhető. A Halak a régi asztrológia szerint a születéssel összefüggő állatövi jegy, így

nem véletlen, hogy a bölcsek ebben a csillagképben várták a születéssel összefüggő jel megjelenését. A kis Jézus születésének évében rövid időn belül háromszor is egy vonalba került a két bolygó, így mutatta a bölcsek számára a jászolhoz vezető utat.

A képen látható sárga színnel jelölt ún. szembenállási hurkok annál nagyobbak, és rajtuk annál gyorsabban halad a bolygó, minél közelebb vannak a Földhöz. Így a Jupiternek nagyobb a pályahurka, és rajta gyorsabban is mozog, mint a csaknem kétszer olyan messze keringő Szaturnusz. Az első találkozás a hurok hátsó részén történt, majd mindkét bolygó balra (kelet felé) mozgott a Halak csillagai között. Ezután néhány hónap múlva a hurok elülső részén haladva közelítették meg egymást egy fok távolságra, majd decemberben megtörtént a harmadik, ugyancsak egy fok közelségű találkozás. A három találkozás során a két bolygó egyszer sem távolodott el egymástól három foknál nagyobb távolságra. Így a három egymást követő feltűnés megadta a haladás irányát. Több mint nyolc évszázada nem történt ehhez hasonló jelenség a Halakban.

A harmadik találkozásnak az érdekessége az, hogy ekkor mindkét bolygó a hurok szélén helyezkedett el, így az irányváltás miatt a haladásuk a földi szemlélő számára nem volt érzékelhető, ezért történhetett, hogy a leírás szerint a csillag látszólag megállt a keresett hely fölött, ahol a gyermek született.

Szabó Attila
Sárospataki Református
Kollégium Gimnáziuma és
Általános Iskolája

Mese Angyali ajándék

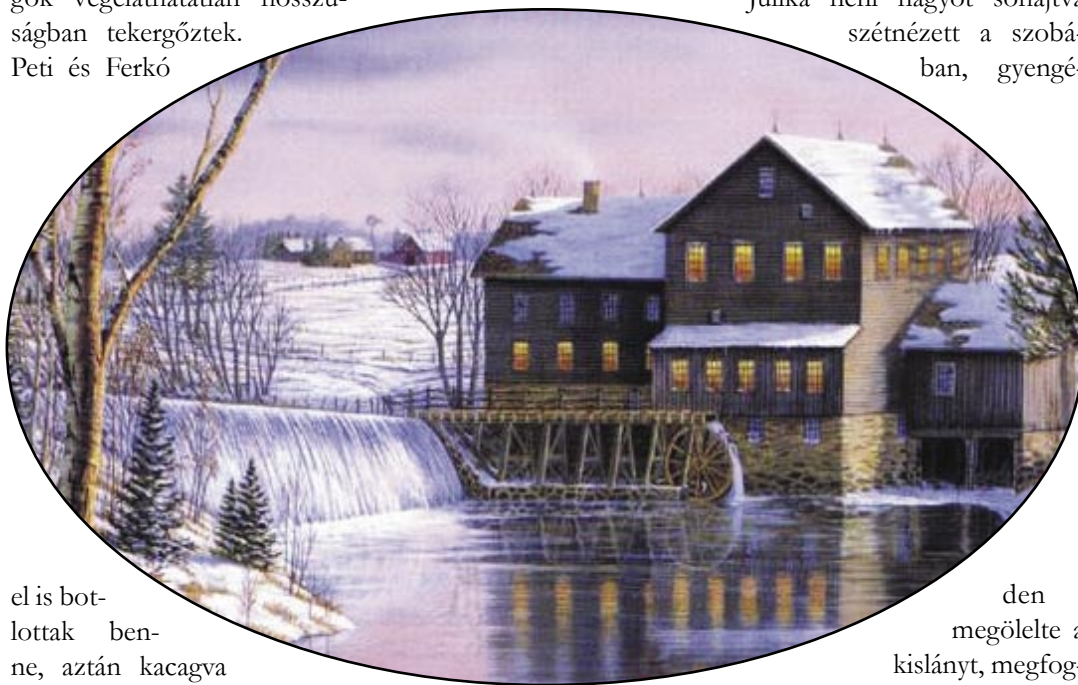
Karácsony volt. Az árvaház ablakából csillogó szempárok figyelték a táncoló, kergetőző hópihéket. A gyermekek reménységgel, izgatott szívvel várták a csodák éjszakáját, mikor megnyílnak a szeretet kapui. A lustácskák még most készítették ajándékaikat, a szorgos méhecskeként tevékenykedők pedig már csak az utolsó simításokat végezték. Délután mindenki a karácsonyfa körül szorgoskodik majd, addig pedig mindennek rendben kell lennie. Zizegtek hát a papírok, szalagok végeláthatatlan hosszúságban tekergőztek.

Peti és Ferkó

en minden csillogott-villogott, jókedv és derű honolt az ódon ház falai között.

Végre eljött a várva várt este. Minden gyerek felakaszthatta picicsemettyűjét a fenyőfa ágaira, Julika néni pedig, az öreg dadus gyertyát gyújtott, és a zongorához lépve csodálatosan eljátszotta a melódiát: „Csendes éj, szent-séges éj...” Az aprócska gyermekek cérnavékony hangja belengte az éjszakát. Egy pillanatig áhítattal állt mindenki a csodálatos fényekben pompázó fenyőfa alatt, s a kis Jézusra gondolt, aki sok-sok éve eljött közénk, hogy elhozza végre a szeretetet a világba.

Mindenki boldog volt, ajándékával játszott, csak Sári gubbasztott búsan a sarokban. Julika néni, a jóságos, őszülő halántékú daduska észrevette, valami nincs rendben a kislánnyal. Kedvesen lehajolva megkérdezte tőle: – Sáríkámm, kis csillagom, miért könnyes az arcod? S az üres kezeket megpillantva rögtön megértette a kislány bánatát. Sáríka nem kapott ajándékot, de zsebéből kikandikált egy gyönyörű rajz: egy picicsemettyű állt rajta, amelynek szép kertjében gyermekek játszadoztak. Az ő ajándéka lett volna ez a rajz a kapottért cserébe. De nincs ki-nek adnia, s nincs kitől kapnia. Julika néni nagyot sóhajtván szétnézett a szobában, gyengé-

el is botlottak benne, aztán kacagva birkózásba kezdtek. A folyosókon étvágygerjesztő, finom sütemények illata szállt, ilyenkor Manyóka, a szakácsnéni minden szeretetét bele-sütötte a buktákba a kis árváknak. Az öreg fűtőmester, a nagybajszú és nagyszakállú János bácsi pedig egy csodálatos fenyőt állított fel az ebédlőteremben. A szokásostól eltérő-

Aztán a kis lurkók megtöltöttek éhes bendőjüket, majd egy hatalmas zsákból előkandikáló ajándékok várták kis gazdáikat: színes üveggolyó, piros kisautó, virágos hajcsat, egy szép kis barna mackó, és még sok minden más, amit jószívű gyermekek, mostoha sor-sú kis bajtársaiknak ajándé-

den megölelte a kislányt, megfogta a kezét, és az ablakhoz vezette. Nézd csak csillagom. S az ablakon lévő jégvirágokra mutatott. Tiéd a legértékesebb ajándék. Neked maguk az angyalok rajzoltak ajándékot. A sok kisgyermek felkapta fejét erre a csodára, és odarohantak mind az ablakhoz. Bámulták a csillagok fényében furdó hatalmas jégvirágokat, s uj-

jongva kiáltották: Sárrikáé a legszebb ajándék! Sárrika felvidult, és apró mosoly jelent meg az arcán. De eszébe jutott valami, és ismét elkomorodott. Észrevette János bácsi is, az öreg fűtőmester és megkérdezte tőle: – Hát most mi a baj drága lelkem? Az angyalkák nem várták meg az ajándékomat – válaszolta Sári. Hogyan fogom most odaadni nekik? János bácsi levette kalapját, megvakargatta a fejét, és azt mondta: – Hát, az angyalok tudják ám, milyen szép ajándékot készítettél. Hiszen, azért rajzoltak ők is neked virágot cserébe. Hagyd csak kint éjszákára, meglátod, eljönnek érte azok az angyalok. Sári újra elmosolyodott, az ágyához rohant, s kitette szekrénykéjére ajándékát.

Eltelt az este, s az új élményektől elfáradva a ház lakói hamar álomba zuhantak. Csak egy valaki maradt talpon. János bácsi a hálóterembe osonva zsebre tette a Sári rajzát, nagykabátot, bundasapkát öltött magára, és nekiindult a mezőségnek. Mikor az erdő szélére ért, megpillantotta a kis házikót, ahol a favágó lakott feleségével és karon ülő gyermekével. Az öreg János bácsi benézett az ablakon, és látta, amint a kis család körülüli a szép fenyőt, és kihallatszik az ének-

szó: „Krisztus Urunknak áldott születésén, angyali verset mondjunk szent ünne-

pén.” Gondolt egyet a jó öreg, elővette Sárrika rajzát, és girbe-gurba betűkkel rákanyarította: „Az angyaloknak Sárrikától.” S még alá azt is odaírta: Árvaház. Mikor befejezte, rátűzte a favágó ajtajára, majd eltűnt.

Reggel kopogtattak az árvaház ajtaján. Julika néni meglepődve nyitott ajtót, ki le-

het az ilyenkor. Elámult, mikor megpillantotta a favágót feleségével együtt az ajtóban. Csak egy rajzot mutattak, és annyit mondtak: Sárrikát keressük. Julika néni ránézett az ismerős vonásokra a rajzon és könny szökött a szemébe. A gyermekek új játékaikkal voltak elfoglalva, mikor betoppantak a szobába, Sárrika pedig boldogan nézegette, és másolta a jégvirágot az ablakról. Örült, mert reggelre nem találta ajándékát a szekrényen. Fénylő szemekkel szaladt Juli nénihez és a fülébe súgta: Itt jártak az angyalok. A jó öreg dadus az égre nézett, s csak annyit tudott mondani: Nézd csak Sári! Az angyaloknak úgy tetszett a rajzod, hogy életre keltették neked. Sári kipirulva, kérdően nézte a szép fiatalasszonyt. Az lehajolt, magához ölelte Sarit és megkérdezte tőle: Akarsz-e hazajönni abba a kis házikóba? Sárrika pedig

boldogan omlott ölébe: Anyukám! Angyalanyukám!

Azóta a ház körül, csendes téli estén angyalszárnyak suhogását hallani.

Szalay Ibolya
lelkipásztor, Telkibánya

Gyerekszáj

Hittanórán Dávid és Góliát történetét tanultuk a gyerekekkel. Próbáltam elmagyarázni, hogy Dávid fiatal volt és kicsi, Góliát pedig a legnagyobb az ellenség táborából. Az egyik kisfiú nagyon belellete magát a történetbe, és szeretne volna pontosan megérteni a különbséget, ezért megkérdezte: „Góliát akkora lehetett, mint a tiszteletes bácsi, ha háromszor magára állna?”

Megkérdeztem a gyerekeket, vajon mit érezhetett Ádám és Éva, miután ettek a tiltott fa gyümölcséből. Az egyik kisfiú könnybe lábadt nagy barna szemekkel rám nézett, és egy első osztályos teljes komolyságával és meggyőződéssel közölte: „anyahiányuk volt”.

Óvodában hangzott el a kérdés: „Milyen van a szarvasnak?” A megkérdezett gyermek sehogy sem tudta kimondani a választ. A többiek súgtak erősen: „agancsa”, így nemsokára elhangzott a válasz is: „bakancsa”.

Czinke Sándor és
Czinke Sándorné Tarsoly Eszter

Volt egy teknősbékás kitűzőm. Egyszer vettem fel, amikor hittanórát tartottam. A diákok rögtön lecsaptak rá, és onnantól jó ideig „Tini Nindzsa Hajni Néni” voltam. A megszólításból más alkalommal is bonyodalom támadt. Amikor a Fráter György Katolikus Gimnáziumban tartottam hittant, „Hajnal Anyának” szólítottak, gondolom a plébános atyák mintájára.

Minden időszakban újabb és újabb felkapott szavak jelennek meg a gyerekek között. Egy ideig minden „király”, majd áttérnek a „tök jó” használatára. Gyakran változnak a kedvenc kifejezések, melyek aztán minden mondatba bekerülnek. Egy időben az „öcsém” volt nagy divat. „Öcsém tegnap elmentünk öcsém a moziba...” És ehhez hasonló mondatok jelentek meg. Egy alkalommal a gyerekek nagyon belejöttek a mesélésbe: „öcsém, képzeld el, öcsém Hajninéni...”

Domokosné Fazekas Hajnalka

Kitekintő

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület fennállásának 85., újjáalakulásának 15. évfordulóját ünnepelte egyhetes rendezvénysorozattal Nagyváradon

A Jubileumi Közgyűlésen Molnár Kálmán esperes a Habakuk könyvéből választott textus alapján hirdette az Igét, hangsúlyozva, hogy a múltba tekintve bizonyosságok fellege vesz körül bennünket, ugyanakkor emlékeztetve, hogy ma sem oly könnyű és szép az élet, mint azt a forradalom idején remélték. Ma is vannak külső harcok és belső indulatok. Mégis, az Ige alapján igaz, hogy Isten őrhelyet adott, feladatot, melyet nem az ellenségre, hanem Isten hangjára figyelve kell komolyan vennünk.

A megjelent vendégeket Kovács Zoltán főgondnok köszöntötte. A köszöntések sorát Papp Géza, az Erdélyi Egyházkerület püspöke kezdte meg, az ünnepségsorozat mottójának választott igeverst mutatva, és feltéve a sokakban megfogalmazódott kérdést: „hogyan lehet javunkra Trianon, az üldöztetés, a kommunizmus?”. A választ a megváltoztatott hangsúlyozás teszi érthetővé: azoknak van minden javukra, akik szeretik Istent. Az ilyen keresztényen ugyanis megéli annak igazságát, hogy „ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?”. Egyházkerületünket a Jubileumi Közgyűlésen Dr. Rózsa Tibor világi főjegyző és Kölönte Sándor lelkipásztor, egyházkerületi tanácsos képviselték. Dr. Rózsa Tibor köszöntőjében hangsúlyozta, hogy 1989 után a határ két oldalán élő református magyarok már egymás mellett, együtt, egymás kezét fogva élhetünk. Jakubinyi György gyulaféhérvári érsek többek között arra hívta fel figyelmünket, hogy nem az számít, milyen régi egy egyházzrész, vagy mekkora, hanem hogy mennyi szeretet van tagjaiban. Köszöntötte még a római katolikus egyház részéről a Királyhágómelléki Egyházkerületet Tempfli József nagyváradi megyéspüspök és Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök. Az evangélikus egyházat P. Geréb Árpád esperes, az unitári-

us egyházat pedig Szabó László képviselte. Felszólalt vendégként Gulyás Kálmán államtitkár is, aki a magyar kormány köszöntését adta át, valamint Szilágyi Zsolt, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke. Köszöntötte még a Jubileumi Közgyűlést Székely József, a Romániai Református Lelkészerkezletek Szövetségének elnöke, illetve a királyhágómellékiekkel jó viszonyt ápoló amerikai presbiteriánusok és ír presbiteriánusok is elküldték követik útján áldáskívánásaikat.

Tökés László a püspökségének 15. évfordulója alkalmából kapott kehellyel

A Közgyűlés második felében két előadás hangzott el. Először Dr. Molnár János professzor az Egyházkerület 1990-ig tartó történelméről tartott beszámolót, sajátos szempont köré csoportosítva történelmi beszámolóját. Előadásában arra a kérdésre kereste a választ, hogy mennyire töltötte be a Királyhágómelléki Egyházkerület a Máté evangéliumában megfogalmazott küldetését: ti vagytok a világ világossága, illetve ti vagytok a föld sója. A Trianon utáni első két évtized az építkezésről szólt: ki kellett alakítani az egyház intézményrendszerét az elszakított ré-

szeken. Ezt a professzor úr úgy summázta, hogy ha nehéz körülmények között is, de Sulyok István püspöksége idején a lehetőségekhez képest az egyház az Igének engedelmességet, sós és világosság igyekezett lenni. A II. világháború utáni időszak azonban már arról szólt, hogyan tért át az egyház az Istennek való engedelmességről az elnyomó államhatalom előbb részleges, majd szinte teljes kiszolgáltatására. Ennek a szomorú átalakulásnak különböző lépcsőiről, fázisairól kaptunk

képet, és megérthettük, hogy ez a változás nem egyik napról a másikra ment végbe, így nagyon mélyen áthatotta az egyházi élet különböző szintjeit. Első lépésként csak a vezetők váltottak, és kialakult egy szakadék a papság és a vezetés, illetve az egyháztagok és a vezetés között. Ezt azonban a teológia igyekezett elméletgyártás szintjén kiszorgálni, ideologizálni. Előbb csak előnyökkel járt a „baloldaliság” felvállalása, később már kifejezetten hátrányokkal a más nézetek vallása. Az idő múlásával elmentek, kiestek azok a meghatározó személyiségek, akik még igyekeztek megtartani, amit lehetett. Az egyházi vezetés nemzedékváltásával egyre inkább szabad utat kapott az államhatalom a mind szélesebb körű beavatkozásra. Anyagiilag is teljes ál-

lami függőséget alakítottak ki a lelkipásztorok életében, s az egyház elvesztette iskoláit, intézményeit, és az államhatalmat kiszorgálva híveinek bizalmát is. Az átpolitizálás és egyháziatlanítás folyamatának eredményeként az egyházkerület immár csak közvetítő volt az állam és a gyülekezetek között. Később Papp László püspök programja már teljesen egyszerű és egyértelmű: az egyháznak azonosulnia kell az állami törekvésekkel. Az egyházon belül is kialakult egy pártként működő réteg, nemcsak a vezetés, hanem az egyes gyülekezetek presbiteriumi szintjén, vagy aktivisták által. Az egyházkerület életét a püspök már a közösségi döntéshozás látszatát sem igye-

kezve fenntartani, egyszemélyes, gyakran be sem jelentett csak végrehajtott döntésekkel irányította. 1982-től meghirdetett jelszó a lelkipásztori és gyülekezeti szabadság maradékát is eltiporta: „az egyházi közérdek mindenek felett.”. Ezzel szemben mégis voltak, akik ellenálltak az állami és egyházi erőszaknak, akár mártíromságot is szenvedve hitükért. Voltak, akik éltek az Ige igazságát: boldogok, akiket hitükért üldöznek. Ilyen szempontból tehát az 1989-90-es változások sem voltak előzmény nélkül valók. Ezen évtizedek tanulmányának megfogalmazása azonban, és a tanulság gyakorlatba ültetése a ma egyháztagságának, akár a jelenlévő hallgatóságának a feladata.

A közgyűlés szünetében alkalmunk nyílt Tőkés László püspököt megkérni, hogy foglalja össze a Sárospataki Református Lapok olvasói számára, mi lehet e jubileumok üzenete? Előadásának összegzése helyett inkább ezeket a gondolatokat adjuk közre.

Mivel a Közgyűlésen elhangzott előadásában elmondta, hogy a gyakorlati építkezés csupán az elmúlt 15 évben kezdődött el, hiszen korábban (1990 előtt) erre nyilvánvaló okból nem volt lehetőségük, először arról kérdeztük, miben nyilvánult és miben nyilvánul meg ez a látványos gyakorlati építkezés, fejlődés?

Az olvasók kedvéért szeretném elsőként azt hangsúlyozni, hogy amikor Trianont követően létrejött a Királyhágómelléki Egyházkerület, a II. világháborúig terjedő rövid időszak nem volt elégséges és kedvező az egyházépítésre. A hétköznapi hősieségével mégis sikerült felépíteni ezt a székházat, melyben most is vagyunk. Alighogy felépült a Királyhágómelléki Egyházkerület egyetlen központi ingatlana, máris jött a világháború, aztán a kommunizmus, az államosítás, és alig-alig használhattuk saját épületünket. A kommunizmus pusztai vándorláshoz hasonló időszakában minden inkább leépült, mintsem megépült volna. Ráadásul egy szélsőségesen kommunista-barát, kollaboráns vezetője volt hosszú ideig az egyházkerületnek. Így aztán megdöbbenéssel ébredtünk rá 1989 végén, 1990 elején, hogy úgy állunk, mintha most esett volna meg Trianon, mintha most kellene előlről kezdenünk az építke-

zést. Ráadásul tíz évbe telt, amíg egyetlen nagy értékű egyházkerületi épületünket, ezt a székházat vissza tudtuk szerezni. 2000 körül, amikor ezt az épületet is visszakaptuk hosszú küzdelem után, felgyorsult a fejlődés, és ha valamiben, akkor éppen az ingatlanépítésben, az infrastrukturális fejlődés terén könnyelhetünk el eredményeket. Ez nagyon könnyen kifejezhető abban, hogy ezen a helyen, a székház körül kialakult a Sulyok István Oktatási és Közművelődési Központ, melynek középpontjában az Újvárosi Kétágú Református Templom áll. Ennek lelkipásztora volt az egyházkerület első püspöke, Sulyok István. A templom körül található a székház impozáns épülete, melyet felújítottunk, valamint az Arany János Kolégium régi és új épülete, illetve más ingatlanok.

Épült-e, gyarapodott-e az Egyházkerület más módon is?

Az átvételkor – úgy emlékszem – 183 gyülekezete volt az új egyházkerületnek. A későbbiekben kiegészült az egyházkerület a szilágysági egyházmegyékkel, és egyéb területi gyarapodásokat élvezett. Így 260 körül volt akkor a gyülekezetek száma. Mi az utóbbi 15 évben mintegy 15 gyülekezettel gyarapítottuk az anyaegyházközségeink számát, így 275 gyülekezetet tudhatunk a magunkénak, nem számítva a számos leányegyházat és szóróványegyházközségeket. A gyülekezetek száma viszont relatív gyarapodást jelent, hiszen ezzel szemben meredek apadás tapasztalható az egész egyházkerületben. Az elmúlt 15 esztendőben mintegy 50-60 ezerrel apadt a 350 ezernyi reformátusság lélekszáma. Ugyanez mondható el az Erdélyi Egyházkerületről vagy például a római katolikus egyházzal. Természetesen, amikor Trianonra emlékezünk, vagy az apadást siratjuk, nem a reménytelenség vagy a hitelenség beszél belőlünk, hanem egyszerűen a valós helyzettel való szembenézés szükségességéről van szó. Meg kell állapítanunk előbb a diagnózist, hogy utána megfelelő terápiát alkalmazhassunk. Egyházkerületünk azon van, hogy nagy lendülettel, erős hitbuzgalommal, az „Áldás, népesség” mozgalom keretében, missziói mozgalmak kiterjesztésével hozzájáruljon ahhoz, hogy megforduljanak ezek a ked-

vezőtlen folyamatok, és jövődó teremjen számunkra a Partiumban.

Mi lehet ennek a mai kettős ünnepnek az üzenete számunkra, anyaországiak, tiszáninneniek számára?

Azt mondhatnám, hogy ez az a tipikus eset, amikor egyik szemünk sír, a másik nevet, mert nem nagyon van mit ünnepelni a trianoni békediktátum következményeiben, abban hogy elszakítottak bennünket debreceni testvéreinktől, a tiszántúli egyházkerület maradékától. Viszont akár tetszik, akár nem tetszik, mindenképpen kínban, vérben, verítékben jön világra egy új élet. A háború borzalmi közepette született a Királyhágómelléki Egyházkerület. Maga a Szentírás is azt mondja, hogy az asszony fájdalom között szül, utána azonban elfelejtkezik erről, mert felülmúlja fájdalmát az öröm, hiszen új élet született a világra. Ezt az új életet érdemes ünnepelni, nem öncélúan, hanem azért, hogy erőt merítsünk belőle. Ezzel éppenséggel azt a gyászt s fájdalmat küzdjük le, amely a tavalyi magyarországi népszavazáson is olyan érzékeny módon vetődött fel újból, és amelyet jóvá kellene tennünk. Amint a beteg gyógyulásra szorul, azonképpen Trianon sebeit is be kell gyógyítani. Egyházkerületünk hivatásának tekinti ezt a gyógyító, vigasztaló munkát, mely Isten kegyelméből akár felvirágzáshoz is vezethet.

Mit tebetünk mi, tiszáninnen református lelkipásztorok, gyülekezeti tagok a gyógyulás elősegítésére?

Mindenekelőtt az elköttött, vagy éppenséggel elvágott tagokat kell összevarrni. Az amputált tagokat újból odailleszteni a testhez, hogy helyreállhasson a megcsontított, de helyreállított test egészséges vérkeringése. Amint a népszavazásból is kitűnt, ez a vérkeringés, ez a lelki kommunikáció nagymértékű károsodást szenvedett az elmúlt nyolc és fél évtizedben. Tehát van bőségesen munkánk. A nemzet felemelkedése európai összefüggésben számomra azt jelenti, hogy az európai integrációt meg kell előznie a magyar integrációnak. Mert hogyan is vágnánk mi Európára, hogyha nem jutunk el egymáshoz sem? De ez egy legalább olyan hosszú folyamat eredménye lehet, mint amilyen hosszú idő telt el Trianon óta.

Barnóczki Anita

Könyvajánló

Collegium Doctorum – Magyar Református teológia. A Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiumának periodikája (Kiadja és terjeszti: a MRE Kálvin János Kiadója)

AMRE Doktorok Kollégiuma több mint harminc esztendő fennállása után kötelességének érezte, hogy saját szakfolyóiratot indítson. Tartozik ezzel annak az igényes tudományos munkának, amely az immár tizenöt éve növekedett szekcióban folyik, és amelyeknek kutatási eredményeiről joggal vár számadást mindenekelőtt az alapító és fenntartó egyház. A teológia nyilvánosságához azonban az is hozzátartozik, hogy ezen a határon túl is kész legyen „számot adni a benne levő reménységről”. Ezért szeretnénk, ha a tudományos üléseken elhangzott előadások szövege eljuthatna egyrészt a testvéregyházak teológusaihoz, de mindenkihez, aki a teológia és a vallástudomány iránt érdeklődik határokon innen és túl.

Amint a szekcióban folyó munkának is egyik bevallott célja a tudományos utánpótlás biztosítása, a doktori iskolák hallgatóinak szélesebb körű megismertetése, úgy periodikánk is szeretne számukra publikációs lehetőséget biztosítani. A szekciók kritikai válogatása, valamint a szerkesztőség ítélete elegendő biztosíték arra nézve, hogy írásait a doktori iskolák tudományos publikációként fogadják el.

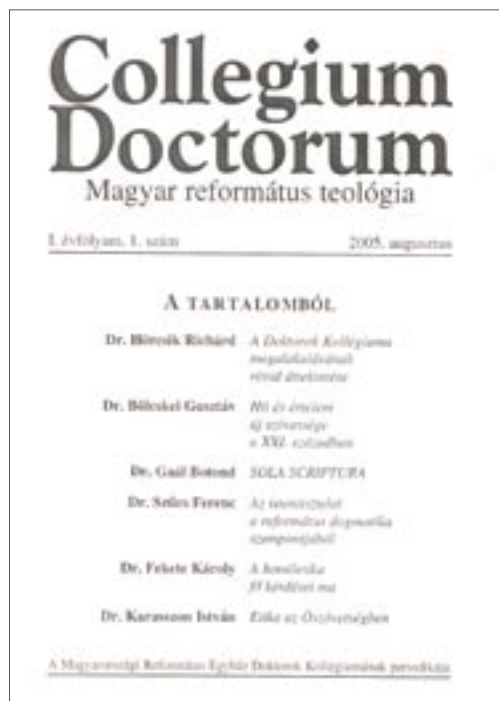
Nem hallgatjuk el, hogy minden új folyóirat indításánál jogos aggodalomként vetődik fel, hogy lesz-e kitartó érdeklődés iránta és 21. század sajtó dömpingjében versenyképes lehet-e? Az elsősorban teológiai szakfolyóirat kiadóinak eleve számolniuk kell a magyar nyelvű olvasótábor meglehetősen szűk keresztmetszetével. Mégis, bizalommal és reménységgel bocsátjuk út-

jára, mivel tudjuk, hogy a teológia az egyik legszélesebb tudományos spektrumot felmutató tárgy és így a humán tudományok szinte mindegyikével van közvetlen érintkezési pontja. Csak remélni tudjuk, hogy ezt az említett tudományok szakemberei is fel fogják fedezni.

Mindezeket természetesen hiszünk abban, hogy a teológia, mint az Istenről való beszéd a saját jogán szólal meg és ma is autentikus forrás a világ és a lét értelme után kutató ember számára.

Dr. Szűcs Ferenc
a Doktorok Kollégiuma elnöke

Az 1. szám tartalmából: A homiletika fő kérdései ma. Etika az ószövetségben. Bűnbocsánat a lelkipáncsban. Bullinger a Tiszáninnen. A „Sorstalanság” c. filmről.

A filmvásznon és a Biblia

AXX. század a technika fejlődéséről szól. Szinte mindenki hitte, lépésről lépésre vagy inkább chipről-chipre, jobb lesz majd. Kevesebb fájdalom, több élelem és képzetesebb agyak, hangzottak a tetszetős szövegek. Sajna az ipar dübörög, de minden egyéb maradt a régiben: járványok, éhínség, analfabetizmus. A technika diadalmenete nem csak a gépek korszerűsödését, a pontosság fokozódását, az emberi tényező háttérbe szorítását hozta el, hanem a háztartások átalakulását. Csipogók égen, földön és a konyhában. Láthatatlan portások nyitják és zárják kapuinkat, elektromos kukták sütik a kenyereinket, és digitalizált

mosónők végeznek a szennyessel. Régen a filmhíradó a mozi tömött soraiban borzolta a kedélyeket, ma akár otthon, a nappaliban is átélhetjük a szélesvászon, valamint a dolby hanghatás fotelbeszorító, szem- és fülkápáratató élményét.

A lelkekért folytatott harcban egyre inkább körvonalazódik az a felfogás, hogy aki előbb tudja a technika „áldásait” integrálni, az győz! A mai embert, főként a fiatal korosztályt nem a szavak varázsa, a bölcsességek mélysége, az áhítat légköre fogja meg. Attrakcióra, látványosságra éhes tömegek oda mennek, ahol „enni kapnak”. Miért ne mi legyünk azok, akik eledelt adunk nekik? Jézus is ezt mondta a tanítványainak az 5000 ember megvendégeléskor: „Ti adjatok nekik enni!” Nem

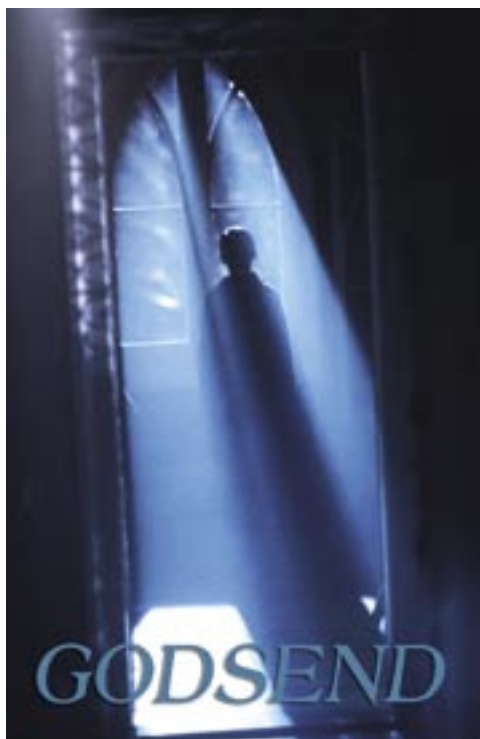
más... Ki kell tehát araszolnunk a szószékek fedezékéből és parókiák csengőtől mentesített, mágneses zárral biztosított értelmiségi magányunkból. Pál apostol szavaival élve: „mindeneknek mindenné lettem, hogy mindenképpen megmentsek némelyeket. Mindezt pedig az evangéliumért teszem, hogy én is részesztárs legyek abban.” (1Kor 9:22b-23)

Talán ezzel a mindenné létel görcsös erőltetésével magyarázható a mai állapot, mely nem tölti be a hozzá fűzött reményeket. Hogy is van ez? Mi mindenné leszünk? Fiatallá (állítólag a korról csak a rigolyák szaporodnak), sportfenoméné (foci, pingpong, kerékpártúra, hegymászás), zenei virtuózzá (ha lehet gitáros), számítógépguruvá (e-Magyaror-

szág pont), filmtudorrá (Filmklub). Ezen ágas bogas téma egyik szeletéhez, a hetedik művészethez szeretnék gondolatokat illeszteni.

Alvó, szendergő falvak fiatalságának teljes kulturális éhsége, ingerhiánya, szóvákuuma, lelki eszméletlensége szakad az éberség, a kulturális koncentráltóság, az elmélyült hitélet Mekkájából érkező lelkipásztorra. Ahogyan a bogáncsok észrevétlenül tapadnak rá az ember nadrágjára, úgy csimpaszkodik figyelő tekintetével és jelenlétével a helyi brancs a mindenre nyitott mezei prófétára. Az első szavak, tapogatózások, kimért rítusa után érezhető, hogy az evangélium nyelve még dadogó, tanításra szorul. Próbálunk egy másik nyelvre váltani, a képi nyelvre, mely sokat mondó, sűrítő erejében és összegző hatásával a bibliai forrásokra emlékeztet.

Itt érkezünk el magához a megközeleltetni kívánt témához, a filmhez. Talán 20 évvel ezelőtt lehetett, amikor egy szatmári kis falu imatermében, az egyik téli este a Bécsből hozott, kölcsön videón a gyülekezet elkezdte folytatásokban nézni Jézus életét, majd a Ben Hurt. A médium helyét a média vette át. A közvetítőt felváltotta az interpretáció. A prédikátor személye helyén egy villódzó doboz állt, és a figyelem a technika ezen csodájára összpontosult. Az evangélium azon az estén színészek szájából hangzott el, egy kopott videoszalagról. A filmek piacán a válasz-

ték nem volt túl széles: Stallone, Bronson, Bruce Lee. Érdekes, hogy akkor nem juttott eszünkbe, hogy a bosszú és a harag kérdésének megbeszéléséhez levetítsünk egy akciófilmet.

Ma, amikor DVD játszók, projektorok és a számítógépek állnak a rendelkezésünkre, továbbá filmdömping van, megfontolandó, hogy mit vetítsünk le az ifni vagy egy evangéliumi filmklub keretében. Mit tartunk szem előtt, a minőséget vagy a mennyiséget? Fontos a jól megválasztott korosztály. A tizenéves, általános iskolásokat tejknek eledelével, a kamaszokat, gimnazistákat pedig már rágósabb, esetleg nagyobb falatokkal lehet és kell táplálni.

A filmnézés soha nem válhat öncélúvá. Lennie kell mindig alkalomnak és időnek a megbeszélésre és feldolgozásra. A jól megválasztott film önmaga gerjeszti és tartja ébren a beszélgetést némi felvezetéssel és segítséggel. Sajnos a legtöbb evangéliumi elemzés és filmajánlat többet mond, mint ami ott, abban az összefüggésben valóságos következtetésként levonható. Gyakran csak a film népszerűségi indexe, ismertsége, könnyed, szórakoztató stílusa és mai nyelvezete számít. Az erőltetett evangéliumi párhuzamok csak kitörnek a film nyakát, de a jobb megértést semmiképpen nem segítik. Ha mindenáron az evangélium valamelyik történetét, vagy szimbólumát akarjuk megbeszélni, felmutatni, akkor inkább ténylegesen azt vetítsük le.

A film szerepe egy ilyen alkalmon a probléma felvetése. A megoldást, annak különböző alternatíváit a beszélgetés során az ott lévőknek kell kitalálni és megvitatni. A leghálásabb témák az erkölcsi kérdéseket felvető opusok. Ilyen lehet a homoszexualitás kapcsán a *Philadelphia*, a genetika kérdésénél a *Godsend* (A teremtés klinikája), *Gattaca*, *Sziget*, a holocaust témájánál *A zongorista*, a drog problémánál a *Trainspotting*. A történelem és a lelkiismeret kapcsolatában kiváló felvezetést adnak: *A misszió*, *Luther*, *A mennyei királyság*. A különleges személyiségek, tudatmódosulásban szenvedők apropóján megnézhetjük az *Esőembert*, *Egy csodálatos elmét* vagy a *Forrest Gumpot*.

Ezek csak szemelgetések, csipegetések egy olyan kosárból, mely a legkülönlegesebb meglepetésekkel szolgálhat. A mozgókép egy olyan nyelvet teremtett, amely könnyen hidal át korokon, gondolatokon, érzéseken és előítéleteken úgy, hogy szinte észre sem vesszük, de változunk általa. A jó film visszavezet minket egy emberibb világba, ahol az értékek nem számítanak luxusnak, és a könnyek nem hazudnak. Ne sajnáljuk az időnket ezektől az alkotásoktól, ha már a regényeket is csak divat olvasni. Válogassuk meg jól, mire vesztegetjük szemünk fény sugarát. A film legyen élmény, ne csak az idő elütésének egy módja.

Szalay László Pál
Telkibánya

Egyszer egy tudományosnak mondott előadáson hallottam ezt a megállapítást: „akinek ebben a pillanatban nincs saját weblapja, az a jelen világ számára nem létezik.” Bár az előadást hallgatókkal egyetértettünk abban, hogy ez az elmélet egy kicsit túlzás, azt azért be kell ismernünk, hogy a www világában keresgélők szemszögéből nézve tartalmaz némi igazságot a fenti megállapítás. Különösen ha figyelembe vesszük, hogy az elektronikus világot böngészők száma nap mint nap jelentősen gyarapszik. Egy felmérés szerint a 2004. évi 16 százalékhoz képest 2007-re 31 százalékot ér el a magyarországi háztartások internet ellátottsága. Örömmel invitálhatom most ezúton az interneten szörfözőket a Tiszaninneri Református Egyházkerület weboldalára, kerületünk most már számukra is létezik.

Az októberben elkészült portál nem pusztá hordozója az egyházkerület információinak, hanem a leggyorsabb és leghatékonyabb eszköze kíván lenni az információcserének. Ez azt jelenti, hogy a látogatók azon kívül, hogy végigkattintják a menüpontokat, lehetőségük van arra, hogy regisztráljanak. A regisztrált felhasználó előtt pedig újabb lehetőségek nyílnak meg. Csupán néhány kattintással, az aktualitások (hírek, programajánló, sajtófigyelő, pályázatok) bár-

melyikébe küldhet be saját, gyülekezeti, vagy egyéb kerületünkhöz kötődő anyagot. A regisztrált felhasználó a fórumokat nemcsak kedvére böngészheti, hanem saját hozzászólásával gazdagíthatja a meglévő témákat, ha pedig mások véleményére kíváncsi, akkor új témákat hozhat létre saját elgondolása szerint, vagy a portál híreihez kapcsolódóan. Lehetőse van még a folyamatban lévő és a már lezárt szavazások eredményeit is megtekinteni. A honlap mindemelett általános ismertetést ad a kerület történetéről, (az egyes egyházmegyékre lebontva is) intézményeiről, a püspöki hivatalról, a kerületi missziói intézetről, a kerület kiadványairól (ahol lapunk korábbi számai folyamatosan elérhetőek lesznek). A kerület által készített református rádióműsorok is meghallgathatóak, illetve letölthetőek lesznek a honlapról. A tiszántúli kerülettel közösen vásárolt Európa Rádió folyamatosan élőben hallgatható. Nem hagyhatom ki azt az adatbázist sem, melyet a Tudakozó menüpontban helyeztünk el. Itt egy kereső segítségével bárki könnyedén megtalálhatja a keresett település összes lelképásztorának elérhetőségét a kerületen belül.

Az egyházkerület négy egyházmegyéjében, és kerületi fenntartású intézményeiben szerkesztők is gondoskodnak arról, hogy a honlapot friss információkkal lássák el a saját területüket illető-

en, de hangsúlyozom még egyszer, mindenkitől várjuk publikálásra szánt anyagát a honlapunkon!

Röviden szólnék a tervekről, ha valaki most látogat el a weboldalra, akkor a tervezett portál első megvalósult részét böngészheti. Terveink szerint a jövő évben készül el az a második fázis, ami lehetővé teszi, hogy kerületünk minden gyülekezete, intézménye, szervezeti egysége elkészíthesse saját honlapját a jelenlegi honlaphoz kapcsolódva. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezeteknek nem kell tárhelyet bérelni, szervergépet vásárolni, vagy honlapkészítő cégeknek fizetni azért, elkészíttessék a weblapjukat. Ehelyett a kerületi portál egy könnyen kezelhető Interneten keresztül szerkeszthető és elkészíthető automata honlapkészítő programja lesz majd ebben segítségével, természetesen a kerület szervergépén, térítésmentesen. A második fázis, ezen túl még apróhirdetés lehetőségével és más apróságokkal csalogatja majd a neten böngészőket. Nos nem untatom tovább az olvasót azzal, amit betűvel leírni hosszadalmas, de az egér kattintásával annál könnyebb felfedezni. Buzdítok mindenkit arra, hogy regisztráljon minél előbb a www.reformatus-tiszaninnen.hu oldalon, és szerkesszük együtt kerületünk weblapját.

Rácsok András
lelképásztor, SRTA

Kedves Testvéreink és Hallgatóink!

Megújult az Európa Rádió Miskolc műsorstruktúrája, és ezen plakáttal szeretnénk az immáron több református műsort sugárzó rádiót a hallgatóink figyelmébe ajánlani.

A rádió arculatában egyre több életünket érintő riportokat és református híreket találhatnak a hallgatók.

A rádió kifejezetten református műsorai:

Minden reggel 7 óra 20 perckor - Útravaló, egy gondolat, melyen érdemes elgondolkodni

Minden nap (péntek kivételével) 11 és 12 óra között – Református Magazin

Benne: Ismerjük meg egymást (közel hozzuk közösségeinket és mindennapjaikat)

Határtalan (ahol átlépjük felekezeti és ország határainkat)

Kicsiny percek (egy kis idő a legkisebbek számára)

Ifjúság hangja (ahogy a fiatalok látják világunkat)

Amiről nem írnak a történelemkönyvek (portrék, esszék, tanulmányok)

Mi újság itthon (beszámolók, ajánlók, érdekességek)

Isten előtt csendességben (istentiszteleti közösség a rádió hullámhosszán)

Minden este 6 órától –Református Magazin ismétlése

Minden este fél nyolctól – Esti Nyugalom

Benne: Református Biblia olvasó kalauz szerinti napi igeszakasz és annak rövid magyarázata

Esti vers

Esti mese a legkisebbek számára

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe Internetes oldalunkat is, ahol meghallgathatják élőben a rádióműsorokat, illetve archív felvételeinket is.

www.reformatus-tizsaninnen.hu

„A hit tehát hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által.” (Róm 10,17)

Az V. Magyar Református Világtalálkozó rendezvénysorozatának keretében
a Tiszáninneni Református Egyházkerületben

2006. augusztus 18. és 20. között
kerül megrendezésre

a Sárospataki Kollégiumban végzetek
I. Világtalálkozója
a 475 éves Sárospataki Kollégiumban

Kiemelt rendezvény:

Augusztus 19. szombat, 11.00-12.30, református templom, Sárospatak

Igét hirdet: Dr. Papp Géza, Erdély püspöke, előadást tart: Dr. Kósa László akadémikus

Párhuzamos rendezvény:

Miskolc, augusztus 19. szombat, Kárpát-medencei Nőszövetségi Találkozó

Elérhetőségek: ref.hnemeti@axelero.hu,

3564 Hernádnémeti, Széchenyi u.4., Telefon: 30/638-2788

További tervezett programok:

Réteg- és osztálytalálkozók, a kollégiumot támogató alapítványok összevont kuratóriumi
ülése, kulturális programok.

Elérhetőségek: gracsok@freemail.hu vagy bodizsu@reformatus-sp.sulinet.hu

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1. 3950 Postafiók: 216

Telefon: 06-47/311-039 Fax: 06-47/311-720